FEDERALE OVERHEIDSDIENST
Werkgelegenheid, Arbeid
en Sociaal Overleg

Activiteitenverslag 2019-2020

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming

op het Werk

Ernest Blerotstraat 1
1070 BRUSSEL
Tel. 02 233 41 11

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
Werkgelegenheid, Arbeid
en Sociaal Overleg

HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK

Activiteitenverslag 2019 – 2020

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER VAN DE HOGE RAAD 1

DEEL I. ACTIVITEITEN VAN DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK I-3

A. AANTAL VERGADERINGEN I-3
B. ADVIEZEN, UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD I-3
I. Aantal adviezen I-3
II. Integrale tekst van de adviezen uitgebracht door de hoge raad.....I-6
III. Koninklijke besluiten genomen na advies van de hoge raad voor preventie en bescherming op het werk I-111
C. OVERIGE ACTIVITEITEN.....I-115

DEEL II. ACTIVITEITEN VAN HET UITVOEREND BUREAU VAN DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK II-119

A. AANTAL VERGADERINGEN II-119
B. BEHANDELDE ONDERWERPEN IN 2019.....II-119
C. BEHANDELDE ONDERWERPEN IN 2020.....II-121
D. BIJZONDERE UITVOERENDE BUREAUS II-124

DEEL III. ACTIVITEITEN VAN DE HOGE RAAD IN HET KADER VAN DE COVID-19-CRISIS .. III-127

A. DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK..... III-128
B. VERSCHILLENDE VERGADERINGEN VAN DE SOCIALE PARTNERS VAN DE HOGE RAAD..... III-129
I. De generieke gids..... III-129
II. Mededelingen van de Hoge Raad in het kader van COVID-19 ..... III-129
III. Het Koninklijk besluit betreffende de rol van de preventieadviseur-arbeidsarts bij de bestrijding van het coronavirus COVID-19 ..... III-130
IV. De vaccinatiestrategie..... III-130

DEEL IV. ACTIVITEITEN VAN DE VASTE COMMISSIES VAN DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK IV-133

A. VASTE COMMISSIE SENSIBILISATIE EN COMMUNICATIE.....IV-133
B. VASTE OPERATIONELE COMMISSIE IV-134
C. VASTE COMMISSIE TARIEVEN EN PRESTATIES IV-134
D. VASTE COMMISSIE BOUW.....IV-135
I. Aantal vergaderingen..... IV-135
II. Activiteiten IV-135
III. Activiteiten IV-135

DEEL V. ACTIVITEITEN VAN DE COMMISSIES AD HOC VAN DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK V-137

DEEL VI. SAMENSTELLING VAN DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK EN BESLUITEN DIE BETREKKING HEBBEN OP DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK VI-139

A. LIJST VAN DE LEDEN VAN DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHER-MING OP HET WERK 31/12/2020 .....VI-139
B. BESLUITEN BETREFFENDE DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHER-MING OP HET WERK VI-141

Voorwoord van de Voorzitter van de Hoge Raad

Dit tweejaarlijks verslag brengt niet alleen de veelheid van activiteiten in herinnering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk in 2019-2020, maar is ook een grondig gedocumenteerd geheugensteuntje voor alle huidige leden, en een basisdocument voor de introductie van nieuwe leden. Het biedt meer in het algemeen aan iedereen met belangstelling voor de materie een duidelijk overzicht van de verschillende thema's waarover de Hoge Raad zich heeft gebogen en het geeft ook een beeld van de technische complexiteit en de diversiteit van de besproken thema's.

Het is ook een blijvende papieren getuige van enkele zeer ingrijpende activiteiten in de geschiedenis van de Hoge Raad: een grondige aanpassing van het periodiek gezondheidstoezicht en talrijke initiatieven in het kader van de COVID-19 pandemie, die op de werkvloer het verschil hebben gemaakt.

In beide dossiers hebben de sociale partners van de Hoge Raad het voortouw genomen. Ze worden daarin voortdurend ondersteund door een zeer bekwaam en toegewijd secretariaat onder de dynamische leiding van mevrouw Nadine Gilis, krijgen deskundige toelichting van de verschillende experten binnen de AD HUA en de AD TWW, en ontvangen de nodige inspiratie en terreinkennis van vertegenwoordigers van vele actoren binnen het domein welzijn op het werk, en vooral dan van de buitengewone leden van de Hoge Raad.

Ons land kan bogen op een lange traditie van sociaal overleg. In het domein van het welzijn op het werk bestaat er een vrij uniek systeem van interne en externe preventiediensten en is het sociaal overleg over welzijn op het werk uitgewerkt tot op het niveau van de ondernemingen. Zij zorgen er mee voor dat de activiteiten van de Hoge Raad een betekenisvolle impact hebben op de wijze waarop de ondernemingen in ons land zorg dragen voor het welzijn van de werknemers, ook wanneer de uitdagingen enorm zijn en ook acuut zijn, zoals dit het geval is in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus.

Door het feit dat het secretariaat van de Hoge Raad ingebed is in de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid van de FOD WASO, is de steun van de directeur-generaal van de AD HUA, mevrouw Aurore Massart (die ook ondervoorzitster is van de Hoge Raad), evenals van de Voorzitter van het Directiecomité, de heer Geert De Poorter, onmiskenbaar belangrijk om de goede werking van de Hoge Raad te verzekeren. Deze ondersteuning hebben we vooral tijdens deze coronacrisis intens mogen ervaren.

De leden-sociale partners en de buitengewone leden-experten van de Hoge Raad hebben dit vele werk kunnen realiseren omdat ze tijdens alle besprekingen steeds resoluut achter dezelfde doelstelling staan: het welzijn van de werknemers in al onze ondernemingen vrijwaren en bevorderen.

Karel Van Damme

DEEL I

ACTIVITEITEN VAN DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN

BESCHERMING OP HET WERK

DEEL I. ACTIVITEITEN VAN DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK

A. AANTAL VERGADERINGEN

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk (Hoge Raad) is in 2019 viermaal bijeengekomen, namelijk op 22 februari, 26 april, 18 oktober en 20 december 2019.

In 2020 is de Hoge Raad viermaal bijeengekomen, namelijk op 19 juni, 30 oktober, 20 november en 18 december 2020 en heeft 2 keer gebruik gemaakt van de mogelijkheid om advies te geven via schriftelijke procedures, die werden afgesloten op 13 mei 2020 en op 21 augustus 2020.

B. ADVIEZEN, UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD

I. Aantal adviezen

In 2019 bracht de Hoge Raad 12 adviezen uit en 5 in 2020

Chronologisch overzicht van de adviezen.

2019

1. **Advies op eigen initiatief nr. 219 van 22 februari 2019**
   met betrekking tot een wijziging van boek I, titel 4, hoofdstuk VI van de codex over het welzijn op het werk wat betreft het re-integratietraject van een werknemer die het overeengekomen werk tijdelijk of definitief niet kan uitoefenen, ingevolge een evaluatie van deze bepalingen (D190bis).

2. **Advies nr. 220 van 22 februari 2019**
   met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluiten waarbij het Boek 1 voor de elektrische installaties op laagspanning en op zeer lage spanning, het Boek 2 op de elektrische installaties op hoogspanning en het Boek 3 voor de installaties voor transmissie en distributie van elektrische energie bindend worden verklaard (D209).

3. **Advies nr. 221 van 22 februari 2019**
   over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk inzake de binnenluchtkwaliteit in werklokalen (D211)

4. **Advies nr. 222 van 22 februari 2019**
   over drie ontwerpen van koninklijk besluit om hoofdstuk VI van het ARBIS te wijzigen (1 OKB betreffende de medische blootstellingen aan ioniserende stralingen en blootstellingen bij niet-medische beeldvorming met medische – radiologische uitrustingen, 1 OKB betreffende de bescherming tegen ioniserende stralingen tijdens diergeneeskundige blootstellingen en 1 OKB houdende de herschikking van de voorschriften inzake de medische en diergeneeskundige blootstellingen en betreffende de medische jury). (D215)

5. **Advies nr. 223 van 22 februari 2019**
   over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk wat het periodiek gezondheidstoezicht betreft (D217).

6. **Advies nr. 224 van 26 april 2019**
over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 5 betreffende ioniserende stralingen van boek V van de codex over het welzijn op het werk (D213).

7. **Advies nr. 225 van 26 april 2019**
over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het ARBIS en houdende de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2013/59/EURATOM van 5 december 2013 tot vaststelling van de basisnormen voor de bescherming tegen de gevaren verbonden aan de blootstelling aan ioniserende straling en houdende intrekking van verschillende EURATOM-richtlijnen en de opslag buiten gebouwen van radioactieve stoffen. (D218).

8. **Advies nr. 226 van 18 oktober 2019**
over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft – betwiste grenswaarden (D199ter).

9. **Advies nr. 227 van 18 oktober 2019**
over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft en van titel 2 betreffende kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk (niet-betwiste grenswaarden) (D216bis).

10. **Advies nr. 228 van 18 oktober 2019**
met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen voor wat betreft Americium-241 (D221).

11. **Advies nr. 229 van 20 december 2019**
met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 3 betreffende asbest van boek VI van de codex over het welzijn op het werk (D212).

12. **Advies nr. 230 van 20 december 2019**
over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de aanduiding van de controleartsen en artsen-scheidsrechters, en betreffende de klachtenprocedure (D223).

2020

1. **Advies nr. 231 van 13 mei 2020**
   over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft en van titel 2 betreffende kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk (niet-betwiste grenswaarden) (D220bis).

2. **Advies nr. 232 van 19 juni 2020**
   over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft (D226).

3. **Advies nr. 233 van 21 augustus 2020**
   over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van boek VII, titel 1 betreffende biologische agentia van de codex over het welzijn op het werk (D227).

4. **Advies nr. 234 van 20 november 2020**
   over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de rol van de preventieadviseur-arbeidsarts bij de bestrijding van het coronavirus COVID-19 (D232).

5. **Advies nr. 235 van 18 december 2020**
   over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft (D224bis).

De integrale tekst van deze adviezen van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk kan geraadpleegd worden hieronder of op de Website van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid Arbeid en Sociaal Overleg https://werk.belgie.be/nl/themas/sociaal-overleg/interprofessioneel-niveau/hoge-raad-voor-preventie-en-bescherming-op-het-0

II. Integrale tekst van de adviezen uitgebracht door de hoge raad

1. Advies op eigen initiatief nr. 219 van 22 februari 2019 met betrekking tot een wijziging van boek I, titel 4, hoofdstuk VI van de codex over het welzijn op het werk wat betreft het re-integratietraject van een werknemer die het overeengekomen werk tijdelijk of definitief niet kan uitoefenen, ingevolge een evaluatie van deze bepalingen (D190bis).

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 13 oktober 2017 hebben de heer K. Peeters, Minister van Werk, en mevrouw M. De Block, Minister van Sociale Zaken, de Nationale Arbeidsraad gevraagd de reglementering inzake re-integratie op het werk te evalueren in het kader van het platform "Return to work", dat binnen de Nationale Arbeidsraad is opgericht, teneinde desgevallend conclusies en/of aanbevelingen betreffende de toegepaste regelgeving te formuleren. Het unaniem advies van de Nationale Arbeidsraad nr. 2.099 van 25 september 2018 bevat het resultaat van deze besprekingen. Dit advies bevat een evaluatie en voorstellen in verband met de reglementering inzake re-integratie.

De sociale partners binnen de NAR hebben inzake de bevoegdheid van de Hoge Raad in dit verband uitdrukkelijk het volgende vermeld:
"De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk zal na het advies van de Nationale Arbeidsraad onverwijld een advies uitbrengen over een concreet tekstvoorstel waarin deze principes (=*de basisprincipes inzake de optimalisering van de procedure*) worden uitgewerkt, ..."

Zo dienen het advies van de NAR en het voorliggend advies van de Hoge Raad als één en ondeelbaar te worden beschouwd.

De sociale partners van de Hoge Raad hebben dit onderwerp uitgebreid besproken tijdens het uitvoerend bureau van 26 oktober 2018. Op vraag van de sociale partners van het uitvoerend bureau heeft de administratie op basis van deze bespreking een eerste voorstel tot wijziging van hoofdstuk VI van boek I, titel 4 van de codex over het welzijn op het werk gedaan. De sociale partners werden in de gelegenheid gesteld hun schriftelijke opmerkingen over dit tekstvoorstel te bezorgen aan het secretariaat, dat deze opmerkingen heeft gebundeld in een schematisch overzicht. In de vergaderingen van het bijzonder uitvoerend bureau die gehouden werden op 20 november en op 7 december 2018 werd dit voorstel conform de gegeven opmerkingen verder aangepast en verfijnd en heeft het geleid tot een tekst die gedragen wordt door alle sociale partners van het uitvoerend bureau.

Tijdens de plenaire vergadering van de Hoge Raad van 14 december 2018 werden een stand van zaken van het dossier, de intentie van de sociale partners van het uitvoerend bureau om aan de Hoge Raad voor te stellen om een advies op eigen initiatief te verstrekken en de krachtlijnen van het voorontwerp van advies mondeling voorgesteld aan alle aanwezige leden van de Hoge Raad.
Tijdens deze vergadering hebben meerdere leden, waaronder meerdere buitengewone leden, hun vragen, opmerkingen of suggesties meegedeeld betreffende de re-integratie en de evaluatie van deze wettelijke bepalingen.
De sociale partners van het uitvoerend bureau hebben hun ontwerpadvies (op eigen initiatief) gefinaliseerd tijdens de vergaderingen van het uitvoerend bureau en het bijzonder uitvoerend bureau van 7, 22 en 25 januari 2019.

Tijdens hun vergadering van 22 januari 2019 hebben de leden van het uitvoerend bureau beslist om hun ontwerpadvies (op eigen initiatief) voor advies voor te leggen op de plenaire vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk van 22 februari 2019.

II. ADVIES OP EIGEN INITIATIEF UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD TIJDENS ZIJN VERGADERING VAN 22 FEBRUARI 2019

De Hoge Raad PBW stelt aan de Minister de wettelijke aanpassingen voor met betrekking tot verschillende bepalingen die betrekking hebben op het re-integratietraject van arbeidsongeschikte werknemers.

Vooraleer in te gaan op de toelichting bij deze aanpassingen wenst de Hoge Raad het kader te benadrukken waarbinnen dit advies moet worden gesitueerd.

Het advies nr. 2.099 van de NAR en het voorliggend advies op eigen initiatief van de Hoge Raad dienen als één geheel en als ondeelbaar te worden beschouwd. Zo ook sluit dit (ontwerp)advies naadloos aan bij dit NAR-advies en betreft het een verdere concretisering hiervan.

Bij het specificeren van de gewenste aanpassingen die hierna worden verduidelijkt zal dan ook steeds vertrokken worden van de vermelding van de betrokken passage(s) in het NAR-advies.

Voorgestelde aanpassingen
Betreffende de restcapaciteiten van de werknemer

In het NAR-advies wordt hierover het volgende bepaald:
"*Aldus bepaalt de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer*[1] *uit medisch oogpunt onder welke voorwaarden die restcapaciteiten benut kunnen worden. Hij onderzoekt derhalve alle mogelijkheden om de werkplek aan te passen, aangepast of ander werk in de onderneming aan te bieden, rekening houdend met die restcapaciteiten.*

De Raad constateert dat die positieve aanpak niet systematisch is vervat in alle beslissingen van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer, bedoeld in de Codex over het welzijn op het werk. Daarom moet in die Codex gepreciseerd worden dat de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer uit medisch oogpunt zou aangeven wat de mogelijkheden en/of beperkingen zijn van de taken, de relevante werk- en arbeidsomstandigheden, om de betrokken werknemer in medisch verantwoorde omstandigheden te re-integreren."

Verderop in het NAR-advies wordt eveneens gesteld: "*Indien de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer overgaat tot een beoordeling van de re-integratie, als hij de re-integratiemogelijkheden onderzoekt, dan moet voor dat onderzoek worden uitgegaan van de resterende capaciteiten van de werknemer, niet louter op medisch vlak, maar ook rekening houdend met zijn kennis en ervaring, wetende dat de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer dat onderzoek enkel rekening houdend met de mogelijkheden voor werkhervatting in de onderneming, mag uitvoeren.*

In die zin vindt de Raad dat artikel I.4-73, §3, tweede streepje van de Codex over het welzijn op het werk moet worden aangepast; '…op basis van de restcapaciteiten van de werknemer'."

De Hoge Raad PBW stelt dan ook voor om:

[1] In het advies van de NAR wordt in de Nederlandse tekst het woord "preventieadviseur-arbeidsgeneesheer" vermeld". In het voorliggend advies van de Hoge Raad wordt de meer gender neutrale benaming "preventieadviseur-arbeidsarts" gebruikt om de arts aan te duiden die in het kader van de arbeidsgeneeskunde de gezondheidsbeoordelingen, waaronder de re-integratiebeoordeling van een arbeidsongeschikte werknemer, uitvoert.

- artikel I.4-73, §3, tweede streepje, te wijzigen:
"-de mogelijkheden voor re-integratie onderzoeken, op basis van de restcapaciteiten van de werknemer".

- een derde lid in artikel I.4-73, §4 in te voegen:
"Bij de re-integratiebeoordeling en het nemen van de beslissing houdt de preventieadviseur-arbeidsarts rekening met de mogelijkheden en eventuele beperkingen van de werknemer vanuit gezondheidsoverwegingen, evenals met de noodzakelijke en wenselijke aanpassingen van de taken en de relevante arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden om de betrokken werknemer te kunnen re-integreren in medisch verantwoorde omstandigheden, en hij omschrijft dit op het formulier voor de re-integratiebeoordeling."
Het feit dat een werknemer moet kunnen re-integreren in medisch verantwoorde omstandigheden houdt in dat de gezondheidstoestand van deze werknemer verenigbaar moet zijn met het werk dat hij geacht wordt uit te oefenen.

Betreffende het creëren van een recht op overleg indien de preventieadviseur-arbeidsarts een definitieve ongeschiktheid van de werknemer overweegt

In het NAR-advies wordt een overleg voordat de preventieadviseur-arbeidsarts een definitieve beslissing tot definitieve ongeschiktheid neemt als nieuw in te voeren basisprincipe vooropgesteld:
"*De Raad vindt dat de huidige procedure geoptimaliseerd moet worden zodat de vrijwillige terugkeer naar werk van de betrokken werknemers zo goed mogelijk bevorderd wordt, ook op lange termijn. Daarvoor moet volgens hem de huidige procedure worden aangepast, voornamelijk door uitdrukkelijk te voorzien in een recht op overleg tussen de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer, de werkgever en de werknemer en een dialoog voorafgaand aan elke medische beslissing, en die te stimuleren …*
Alvorens de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer een definitieve beslissing neemt, moet hij meer bepaald correct weten wat de concrete mogelijkheden en vooruitzichten voor re-integratie in de onderneming zijn, op basis van de restcapaciteiten van de werknemer, op medisch vlak maar ook rekening houdend met de kennis en ervaring van de werknemer. Bovendien kan de werkgever op de hoogte zijn van alle restcapaciteiten van de betrokken werknemer om later de redelijke aanpassingen van de werkplek te onderzoeken, of welk aangepast of ander werk of opleiding(en) hij eventueel kan voorstellen (alsook de eventuele nadere regels ervan). Ten slotte kan de werknemer de taken en functies preciseren die hij in de onderneming nog denkt te kunnen uitvoeren.
Op basis van het resultaat van dat overleg kan de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer immers een heldere en gegronde beslissing nemen. De Raad acht de autonomie van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer als beslissingsnemer in de re-integratie belangrijk en is van mening dat ze in stand moet worden gehouden. De Raad meent dat de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer de re-integratiebeoordeling zoals voorzien in de Codex over het welzijn op het werk, autonoom moet kunnen uitvoeren…

Er moet ook worden voorzien in het recht op bijstand door personen die kunnen bijdragen tot het welslagen van de re-integratie en het recht van de werknemer om zich te laten bijstaan door een werknemersvertegenwoordiger in het comité voor preventie en bescherming op het werk (CPBW) of door een vakbondsvertegenwoordiger van zijn keuze.

De Raad benadrukt bovendien dat tijdens dat overleg geen medische informatie mag worden bekendgemaakt zonder de toelating van de betrokken werknemer. Het medisch geheim moet dus tijdens de hele procedure in acht worden genomen...

De Raad vraagt meer bepaald dat, indien de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer oordeelt dat de werknemer definitief ongeschikt is om het overeengekomen werk te hervatte, hij de werkgever en de werknemer daarvan onmiddellijk op de hoogte brengt, zodat de overlegprocedure opgestart kan worden.

De preventieadviseur-arbeidsgeneesheer moet zowel de werknemer als de werkgever immers duidelijk informeren over dat overleg en de werknemer over het recht om zich te laten bijstaan…
De preventieadviseur-arbeidsgeneesheer stelt een datum voor het overleg vast naargelang van de beschikbaarheid van de werkgever en de werknemer en de personen die hem bijstaan...

De Raad is van oordeel dat de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer zijn beslissing binnen een redelijke termijn moet nemen, ongeacht of het overleg al dan niet heeft plaatsgevonden."

De Hoge Raad PBW stelt dan ook voor om een afzonderlijke paragraaf in te lassen in artikel I.4-73 om de overlegprocedure te beschrijven.
Volgende concrete reglementaire aanpassingen worden hiertoe voorgesteld:

- het volgende lid toevoegen op het einde van artikel I.4-73, §4, dat de overlegprocedure introduceert: "Wanneer de preventieadviseur-arbeidsarts overweegt de werknemer definitief ongeschikt te verklaren overeenkomstig het eerste lid, c) of d), past hij de bepalingen van §4/1 toe voor het nemen van een beslissing zoals bedoeld in het eerste lid, a), b), c), d) of e)."

- het invoegen in artikel I.4-73 van een §4/1:
"§4/1.- Wanneer de preventieadviseur-arbeidsarts overweegt om de werknemer definitief ongeschikt te verklaren om het overeengekomen werk te hervatten en vooraleer het formulier voor de re-integratiebeoordeling zoals bedoeld in §4 in te vullen, brengt hij de werkgever en de werknemer hiervan op de hoogte. Hij bevestigt dit schriftelijk en informeert hen in dit geschrift:
- over het overlegrecht;
- over de wijze waarop het verzoek voor overleg moet gebeuren;
- over de doelstelling van het overleg, waarbij hij het gebruik ervan aanmoedigt
- over het recht op bijstand van de werknemer door een werknemersvertegenwoordiger in het comité of, bij ontstentenis daarvan, van een vakbondsafgevaardigde van zijn keuze

De werknemer en de werkgever beschikken over een termijn van 10 kalenderdagen volgend op de ontvangst van de schriftelijke kennisgeving om de preventieadviseur-arbeidsarts te verzoeken een overleg op te starten.

Dit overleg, dat gebeurt met respect voor het medisch beroepsgeheim, is bedoeld om de preventieadviseur-arbeidsarts toe te laten de meest gepaste beslissing te nemen en beoogt inzonderheid:

- de partijen bij het overleg een duidelijk inzicht te geven in de restcapaciteiten en de beperkingen van de werknemer vanuit gezondheidsoverwegingen, rekening houdend met de kennis en ervaring van deze werknemer;

- de werknemer toe te laten aan te geven welke taken en functies hij al dan niet nog meent te kunnen uitvoeren.

Nadat de preventieadviseur-arbeidsarts de vraag voor overleg van de werknemer of de werkgever heeft ontvangen legt hij hiervoor een datum vast, rekening houdend met de beschikbaarheid van de werknemer en de werkgever.

De partijen doen de nodige inspanningen om, overeenkomstig artikel I.4-78, deel te nemen aan dit overleg.

De preventieadviseur-arbeidsarts kan bij het overleg andere personen betrekken die kunnen bijdragen tot het welslagen van de re-integratie.

De preventieadviseur-arbeidsarts neemt een beslissing op het formulier voor de re-integratiebeoordeling in één van de volgende gevallen:

- nadat het overleg heeft plaatsgevonden;
- nadat de termijn voor het vragen van een overleg is verstreken indien dit overleg niet werd gevraagd;
- wanneer de preventieadviseur-arbeidsarts een overlegdatum heeft vastgelegd rekening houdend met de beschikbaarheid van de werknemer en de werkgever en één van deze partijen zich niet heeft aangeboden op het overleg. In dat geval overlegt de preventieadviseur-arbeidsarts met de aanwezige partij;
- Wanneer de preventieadviseur-arbeidsarts een overlegdatum heeft vastgelegd rekening houdend met de beschikbaarheid van de werknemer en de werkgever en geen van deze partijen zich heeft aangeboden op het overleg."

De Hoge Raad is van mening dat zowel de werkgever als de werknemer een overleg moeten kunnen opstarten. Het is immers in het belang van beide partijen dat ze een zo duidelijk mogelijk beeld krijgen van de restcapaciteiten en beperkingen van de werknemer.

De Hoge Raad vindt het belangrijk dat het overleg plaatsheeft en dat de werkgever en werknemer aanwezig zijn op het overleg. De Hoge Raad vindt het dan ook belangrijk dat de werkgever aanwezig tracht te zijn bij het overleg wanneer dit door de werknemer wordt gevraagd en dat de werknemer het overleg tracht bij te wonen wanneer dit door de werkgever wordt gevraagd. Dit kadert ook in de inspanningsverbintenis van beide partijen die is opgenomen in artikel I.4-78 van de codex.

De Hoge Raad wijst er op dat ook indien de werknemer en/of werkgever niet zou(den) opdagen op dit overlegmoment of indien dit overleg niet wordt aangevraagd, dit de preventieadviseur-arbeidsarts niet verhindert om zijn beslissing te nemen op het formulier voor de re-integratiebeoordeling binnen de termijnen zoals voorzien in artikel I.4-73, paragraaf 5. De Hoge Raad meent dat de preventieadviseur-arbeidsarts de aan- en/of afwezigheid van de partijen dient te vermelden op het formulier voor de re-integratiebeoordeling. De formulieren dienen in deze zin te worden aangepast, samen met de andere aanpassingen die de Hoge Raad voorstelt.

De Hoge Raad wijst daarnaast op de doelstelling van het overleg, zoals deze is opgenomen in §4/1, derde lid. Daarmee wenst de Hoge Raad er uitdrukkelijk op te wijzen dat een overlegprocedure er steeds op gericht moet blijven bij te dragen tot het nemen van een beslissing door de preventieadviseur-arbeidsarts. Het is de bedoeling dat de partijen bij het overleg vooral verduidelijking krijgen bij de restgeschiktheden en beperkingen. Op die manier kan meer richting gegeven worden aan functies die nog kunnen worden uitgevoerd op grond van de door de werknemer zelf ervaren restcapaciteiten en beperkingen.

De Hoge Raad wijst er ook op dat de preventieadviseur-arbeidsarts het recht heeft om bij dit overleg personen te betrekken die kunnen bijdragen tot het welslagen van de re-integratie. De werknemer en de werkgever kunnen aan de preventieadviseur-arbeidsarts suggereren welke personen dit volgens hen zijn. De werknemer heeft het recht om zich doorheen het volledige re-integratietraject te laten bijstaan door een werknemersvertegenwoordiger van het comité of bij ontstentenis een vakbondsafgevaardigde naar zijn keuze. De werknemer kan deze vertegenwoordiger ook vragen om deel te nemen aan het overleg.

De Hoge Raad heeft tijdens zijn werkzaamheden vastgesteld dat bepaalde ondernemingen professionele re-integratieteams uitbouwen en/of disability managers aanstellen om het re-integratiebeleid in de onderneming te versterken. De Hoge Raad meent dat wanneer dergelijke werking in een onderneming werd/wordt uitgebouwd, deze partijen ook betrokken moeten worden bij het overleg tussen de preventieadviseur-arbeidsarts, de werknemer en de werkgever.

Er bestaat een duidelijk onderscheid tussen dit overleg (bij de preventieadviseur-arbeidsarts) en het overleg tussen werkgever en werknemer voor het opmaken van het re-integratieplan zoals bedoeld in artikel I.4-74.

Na het overleg of na het verstrijken van de termijn voor het aanvragen van het overleg neemt de preventieadviseur-arbeidsarts in alle onafhankelijkheid één van de beslissingen bedoeld in artikel I.4-73, §4, eerste lid.

<u>Betreffende het nemen van maatregelen van het re-integratieplan</u>

De NAR bepaalt hierover het volgende in zijn advies:

"De Raad verduidelijkt dat de maatregelen van het re-integratieplan zo gedetailleerd en volledig mogelijk moeten zijn…

De Raad vraagt dus dat, wanneer de werkgever het re-integratieplan opmaakt, hij op zijn minst nagaat of alle maatregelen in de bovenvermelde bepaling al dan niet toegepast kunnen worden. Hij licht zijn beslissing toe aan de werknemer wanneer hij hem het re-integratieplan overhandigt."

De Hoge Raad vertaalt deze bevindingen in de onderstaande tekstvoorstellen:

- de eerste zin van artikel I.4-74, §2 als volgt wijzigen:
"§2. Het re-integratieplan <u>houdt zo goed mogelijk rekening met de aanbevelingen van de preventieadviseur-arbeidsarts en</u> bevat één of meerdere van de volgende maatregelen op een zo concreet en gedetailleerd mogelijke wijze: …"

- de eerste zin van artikel I.4-74, §3 aanvullen als volgt:
"§3. De werkgever bezorgt het re-integratieplan aan de werknemer <u>en licht hem dit plan toe</u>:"

<u>Betreffende de termijnen die worden gehanteerd in de procedure</u>

In het advies van de NAR worden een aantal opmerkingen gedaan in verband met de verschillende termijnen die in de procedure voorkomen:

"Wat de termijnen betreft vindt de Raad concreet dat een aantal ervan moet worden aangepast. Hij vraagt bijgevolg:

- ...
- *dat voor alle bepalingen van de Codex over het welzijn op het werk, betreffende het re-integratietraject, de termijnen in kalenderdagen bepaald worden zodat ze beter begrepen worden maar dat de thans bepaalde termijnen niet verkort of verlengd mogen worden;*
- *dat de termijn om het verzoek voor overleg in te dienen, op 10 kalenderdagen wordt vastgesteld en dat de integrale overlegprocedure uiterlijk 40 kalenderdagen na het opstarten ervan, afgerond zou zijn;*
- *dat de termijn om beroep in te dienen als bepaald in artikel I.4-80 van de Codex over het welzijn op het werk uitgebreid wordt tot 20 kalenderdagen;*
- *...In dat verband oordeelt hij dat de termijn waarin de werkgever het re-integratieplan aan de definitief ongeschikte werknemer bezorgt (beslissing C), van 12 op 6 maanden moet worden gebracht, wat de werkgever voldoende tijd laat om een gedetailleerd en volledig re-integratieplan voor te bereiden en voor te stellen…*
- *de Raad vindt dat de termijn van 5 werkdagen na ontvangst van het re-integratieplan waarover de werknemer beschikt om al dan niet in te stemmen met het plan en het terug te bezorgen aan de werkgever (artikel I.4-75, §1) in sommige gevallen kort is opdat de werknemer er kennis van kan nemen, inlichtingen inwinnen over bepaalde punten ervan en eventueel vragen stellen en opmerkingen kan maken. De Raad vraagt bijgevolg die termijn op 14 kalenderdagen te brengen."*

Conform deze bepalingen van het NAR-advies acht de Hoge Raad het noodzakelijk de termijnen zoals opgenomen in de bepalingen van de codex betreffende het re-integratietraject aan te passen. Gelet op het feit dat de werkdagen in kalenderdagen worden omgezet zouden deze voor de eenvoud zo moeten worden gewijzigd dat ze telkens een veelvoud van 7 betreffen.

Volgende wijzigingen worden voorgesteld:

- een aanpassing van artikel I.4-73, §5, enerzijds om rekening te houden met de duurtijd van de overlegprocedure en anderzijds om werkdagen te vervangen door kalenderdagen:
"§5. Uiterlijk binnen een termijn van <u>42 kalenderdagen</u> na ontvangst van het re-integratieverzoek, zorgt de preventieadviseur-arbeidsarts ervoor dat:
1° het formulier voor de re-integratiebeoordeling <u>of, ingeval van toepassing van §4/1, eerste lid, de schriftelijke kennisgeving</u> wordt overgemaakt aan de werkgever en aan de werknemer;
2° de adviserend arts op de hoogte wordt gebracht als hij geen aangepast of ander werk voorstelt, zoals bedoeld in <u>§4, b) en e);</u>
3° <u>in voorkomend geval</u>, het formulier voor de re-integratiebeoordeling wordt toegevoegd aan het gezondheidsdossier van de werknemer.

<u>Ingeval van toepassing van §4/1, eerste lid, beschikt de preventieadviseur-arbeidsarts over een bijkomende termijn van maximum 42 kalenderdagen na de schriftelijke kennisgeving aan de werkgever en de werknemer om:
1° het formulier voor de re-integratiebeoordeling over te maken aan de werkgever en aan de werknemer;
2° de adviserend arts op de hoogte te brengen als hij geen aangepast of ander werk voorstelt, zoals bedoeld in §4, b), d) en e);
3° het formulier voor de re-integratiebeoordeling toe te voegen aan het gezondheidsdossier van de werknemer."</u>

- een aanpassing van de punten 1° en 2° van artikel I.4-74, §3, voor wat betreft de termijn voor het bezorgen en toelichten door de werkgever aan de werknemer van het re-integratieplan:

“1° binnen een termijn van maximum 63 kalenderdagen na ontvangst van de re-integratiebeoordeling wanneer het gaat om een tijdelijke ongeschiktheid zoals bedoeld in artikel I.4-73, §4, a);
2° binnen een termijn van maximum zes maanden na ontvangst van de re-integratiebeoordeling wanneer het gaat om een definitieve ongeschiktheid zoals bedoeld in artikel I.4-73, §4, c).”

- een wijziging in artikel I.4-75, §1, eerste zin, van de termijn voor wat betreft de instemming van de werknemer met het plan, door een verruiming van deze termijn van 5 werkdagen naar 14 kalenderdagen;

- een wijziging van artikel I.4-80, §2, door een uitbreiding van de beroepstermijn van 7 werkdagen naar 21 kalenderdagen;

- een wijziging van artikel I.4-80, §4, eerste lid, door een uitbreiding van de termijn voor het behandelen van het beroep van 31 werkdagen naar 42 kalenderdagen.

Betreffende de discretie bij het bezoek voorafgaand aan de werkhervatting en de spontane raadpleging.

De Hoge Raad wijst er op dat de artikelen I.4-34 en I.4-37 van de codex moeten worden aangepast in die zin dat de preventieadviseur-arbeidsarts een werkgever enkel op de hoogte brengt van het feit dat de werknemer een bezoek voorafgaand aan de werkhervatting of een spontane raadpleging heeft gevraagd voor zover de werknemer daar zijn uitdrukkelijke toestemming voor verleent.

Betreffende de formulering zoals voorzien in artikel I.4-73, §4, eerste lid, e) van de codex

De Hoge Raad acht het wenselijk dat de preventieadviseur-arbeidsarts wanneer hij oordeelt dat het om medische redenen niet opportuun is een re-integratietraject op te starten (beslissing E op het formulier voor de re-integratiebeoordeling) de mogelijkheid moet hebben om af te wijken van de starre verplichting om elke 2 maanden de mogelijkheden voor het opstarten van het re-integratietraject te herbekijken. De Hoge Raad vraagt dat deze bepaling als volgt wordt gewijzigd: “…herbekijkt elke 2 maanden of, indien nodig op een ander tijdstip dat hij vaststelt”.

Betreffende de mogelijke consequenties van een beslissing tot definitieve arbeidsongeschiktheid ingevolge een periodieke gezondheidsbeoordeling, een onderzoek bij werkhervatting of een spontane raadpleging

In het huidige artikel I.4-70 van de codex is bepaald dat de werkgever ertoe gehouden is de werknemer die definitief ongeschikt is verklaard door een definitieve beslissing van de preventieadviseur-arbeidsarts, aan het werk te houden overeenkomstig de aanbevelingen van deze arts en dat de werkgever hiertoe de procedure dient te volgen zoals voorzien in de artikelen I.4-74 tot I.4-78 met het oog op het opstellen van een re-integratieplan.

Deze procedure kan niet worden gevolgd indien de werknemer definitief ongeschikt is verklaard door een definitieve beslissing van de preventieadviseur-arbeidsarts ingevolge een periodieke gezondheidsbeoordeling, een onderzoek bij werkhervatting of een spontane raadpleging en waarbij deze arts geen aanbevelingen voor aangepast of ander werk heeft genoteerd in rubriek F van het formulier voor de gezondheidsbeoordeling.

De Hoge Raad vraagt dat de verschillende mogelijke situaties en gevolgen in kaart worden gebracht om dit grondiger te onderzoeken.

Betreffende het opstellen van modelformulieren

De Hoge Raad is er voorstander van dat verschillende modelformulieren zouden worden uitgewerkt die dan op de website van de FOD WASO zouden worden geplaatst.

De Hoge Raad engageert zich om samen met de sector van de interne en externe preventiediensten zo snel mogelijk gestandaardiseerde formulieren uit te werken, zoals een modelformulier voor het uitnodigen (door de preventieadviseur-arbeidsarts) van de werknemer voor de re-integratiebeoordeling, een model van een kwantitatief en kwalitatief verslag aan het comité voor preventie en bescherming op het werk, een modelformulier voor het aanvragen van een overleg, een modelformulier voor het instellen van een beroep tegen de beslissing van de preventieadviseur-arbeidsarts …

De werkzaamheden m.b.t. het opstellen van modelformulieren worden onmiddellijk opgestart; in geen geval kan dit aanleiding geven tot een vertraging van de uitvoering van dit advies.

Het bestaande modelformulier voor de re-integratiebeoordeling zoals gepubliceerd op de website van de FOD WASO (zie http://www.werk.belgie.be/moduleTab.aspx?id=45586&idM=176) zal worden verbeterd in functie van de wijzigingen zoals aangebracht in dit advies.

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Minister van Werk.

2. Advies nr. 220 van 22 februari 2019 met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluiten waarbij het Boek 1 voor de elektrische installaties op laagspanning en op zeer lage spanning, het Boek 2 op de elektrische installaties op hoogspanning en het Boek 3 voor de installaties voor transmissie en distributie van elektrische energie bindend worden verklaard (D209).

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 6 juni 2018 heeft de Minister van Werk, de heer Kris Peeters, dit ontwerp van koninklijk besluit aan de Voorzitster van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk (Hoge Raad) overgemaakt met de vraag een advies over dit ontwerp van koninklijk besluit te geven.

Deze brief geeft gevolg aan de brief van 17 mei 2018 van de Minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling, mevrouw Marie-Christine Marghem, waarbij de Minister van Werk uitgenodigd wordt om het advies te vragen aan de Hoge Raad.

Het ontwerp van koninklijk besluit (OKB) werd op 22 juni 2018 aan de leden van het uitvoerend bureau voorgelegd (PBW/PPT – D209 – BE 1292).
Met het oog op het voorbereiden van een ontwerpadvies over dit ontwerp van koninklijk besluit, hebben de leden van het uitvoerend bureau beslisten om in september een commissie ad hoc te belasten met de bespreking van de drie boeken.

De commissie ad hoc (CAH) D209 vond tweemaal plaats, namelijk op 13 september 2018 en 9 november 2018.
Tijdens deze vergaderingen, telkens in aanwezigheid van vertegenwoordigers van de FOD Economie, werd het OKB voorgesteld, besproken en werden de vragen van de leden van de CAH beantwoord.

Op 25 januari en op 5 februari 2019 hebben de sociale partners van het uitvoerend bureau dit dossier opnieuw besproken en beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen op de eerstvolgende voltallige vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk van 22 februari 2019. (PPT/PBW – D209 - 722)

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft zijn advies geformuleerd tijdens de plenaire vergadering van 22 februari 2019.

Toelichting:

Er wordt een advies gevraagd over het ontwerp van een nieuw Algemeen Reglement op de elektrische installaties (AREI).

Het nieuw Algemeen Reglement op de elektrische installaties herstructureert en vervangt het huidig AREI.

Dit nieuw Reglement zal uit drie boeken bestaan:
- Boek 1: Elektrische installaties op laagspanning en op zeer lage spanning;
- Boek 2: Elektrische installaties op hoogspanning;
- Boek 3: Installaties voor transmissie en distributie van elektrische energie.

De beoogde doelstellingen van het ontwerp van een nieuw AREI zijn:
- **de leesbaarheid verhogen**: Het huidige AREI vertoont volgens sommigen een leesbaarheids-probleem. Dit zou enerzijds te wijten zijn aan het zeer brede toepassingsgebied van het AREI, dat alle types van elektrische installaties dekt, en anderzijds aan het feit dat het AREI essentieel gestructureerd is per type van problemen en niet per type van installatie. Dit probleem zou ook gedeeltelijk gebonden zijn aan de talrijke verwijzingen van het ene artikel naar het andere in het AREI evenals aan de tijdens de laatste 37 jaar aangebrachte wijzigingen;

- **het AREI meer evolutief maken**. Aangezien bijna elk artikel alle types van installaties dekt, is het zeer moeilijk om het te wijzigen want het aantal geïnteresseerde partijen is zeer hoog en er moet telkens tussen iedereen een consensus worden gevonden (deze wil om een consensus te bereiken zou behouden blijven, het aantal betrokkenen zou geringer zijn). Dat is één van de redenen die de evolutie van het AREI heeft geremd in de laatste jaren. Bovendien is de huidige structuur van het AREI zeer verschillend van deze van de overeenstemmende Europese normen. Dit verschil in structuur bemoeilijkt de omzetting van nieuwe normen in het AREI.

Het herschrijven van het huidig AREI door de werkgroepen (Algemene Directie Energie, FOD Werkgelegenheid en Arbeid, FOD Binnenlandse Zaken en externe experts van verschillende door het AREI betrokken federaties) omvatte een eerste werkfase (Fase 1) met de volgende doelen:

1° het opstellen van drie thematische boeken:
- Boek 1: Elektrische installaties op laagspanning en op zeer lage spanning;
- Boek 2: Elektrische installaties op hoogspanning;
- Boek 3: Installaties voor transmissie en distributie van elektrische energie.

2° de wijziging van de structuur gebaseerd op een compilatie van verschillende Europese normen die er op betrekking hebben door zoveel mogelijk de structuur van de harmonisatiedocumenten van CENELEC en de EN-normen over te nemen;

3° het overschrijven van de inhoud van de voorschriften van het AREI, met de toevoeging van wijzigingen van de inhoud met behoud van een consensus binnen de werkgroepen.

De initiële doelstelling van de werkgroepen werd uitgebreid met:

1° het ontwerp van herziening van het artikel 104 van het huidig AREI betreffende de voorzorgsmaatregelen tegen brand, als antwoord op problemen die zich in de praktijk voordoen;

2° het ontwerp van wijziging van sommige artikelen van het huidig AREI (3, 16, 17, 19, 28, 46, 159, 164, 174, 174bis en 266 tot 274) dat in het verleden met de werkgroep WG 86 was begonnen, d.w.z. de voorschriften betreffende de inhoud van de schema's en de plannen, de uitwendige invloeden, de luchtlijnen, de controle van de elektrische installaties, …;

3° de integratie van de bestaande ministeriele besluiten van het AREI in de drie boeken om alle voorschriften van het AREI in een enkele reglementering te hebben;

4° de integratie van de bestaande installaties in de drie boeken om te beschikken over een enkele reglementering die van toepassing is zowel op de nieuwe installaties als op de bestaande installaties.

De werkgroepen hebben ook een lijst (whishlist) opgesteld met alle belangrijke wijzigingen die nog in het AREI moeten aangebracht worden of waarover tijdens de werkzaamheden geen consensus werd bereikt. Deze lijst zal het voorwerp uitmaken van de follow-up (Fase 2), zodra de eerste werkfase (Fase 1) van het ontwerp van een nieuwe AREI afgerond zal zijn.

De drie boeken bestaan uit negen delen, namelijk:
Deel 1 – Algemene voorschriften van het elektrisch materieel en de elektrische installaties;
Deel 2 – Begrippen en definities;
Deel 3 – Bepaling van de algemene kenmerken van elektrische installaties;
Deel 4 – Beschermingsmaatregelen;
Deel 5 – Keuze en gebruik van het materieel;
Deel 6 – Controles van installaties;
Deel 7 – Bepalingen voor bijzondere installaties en ruimten;
Deel 8 - Bijzondere voorschriften met betrekking tot bestaande elektrische installaties;
Deel 9 - Algemene voorschriften door personen na te leven.

De elektrische installaties zijn gegroepeerd volgens de volgende categorieën:

- huishoudelijke installaties (Boek 1): wooneenheid en gemeenschappelijke delen van een residentieel geheel buiten technische lokalen (gang, kelder, …);
- niet-huishoudelijke installaties (Boeken 1 en 2): installaties die niet beschouwd worden als huishoudelijke installaties;
- installaties van transmisse en distributie van elektrische energie (Boek 3).

Voorstellen:

1. Herstructurering van het AREI

De nieuwe delen in de Boeken (AREI new) zijn delen die toegevoegd werden om in overeenstemming te zijn met de structuur van de norm 60364. Dit betreft hoofdzakelijk hetzij algemeenheden om de voorschriften te introduceren hetzij zeer algemene voorschriften.

2. Ontwerp van wijziging van de artikelen 3, 16, 17, 19, 28, 46, 105 à 113, 159, 162, 164, 174, 174bis, 266 tot 274 en 278.07 van het AREI

- artikelen 3, 16 en 17: documenten en markering (definitie, inhoud, …)
- artikel 19: uitwendige invloeden (bepaling, document, …)
- artikelen 28, 46 en 159: kleine verbeteringen aan de tekst
- artikel 164: geïsoleerde LS-lijnen (< 500V) (minimum verwijderingsafstanden)
- artikelen 174 en 174bis: blanke/geïsoleerde LS-lijnen (< 500V) (afstand nabijheid kabels voor telecommunicatie)
- artikel 162: beklimming steunen (beschrijving betonnen steunen zonder beklimmingsinrichtingen en functie beklimmingsinrichting)
- artikel 266: elektrische werken ATEX (verboden en uitzondering)
- artikel 267: regelmatig bezoek
- artikelen 268 en 269: plichten in de elektrische installaties (interventie, dossier, …)
- artikelen 270 tot 274: controles van de elektrische installaties (toepassingsgebied, bijzondere gevallen, verslag, …)
- artikel 278: verwijdering afwijking (nabijheid elektrische leidingen en niet-elektrische leidingen)

3. Herziening van het huidig artikel 104 van het AREI

De volledige herziening van het huidig artikel 104 heeft als doelstelling om te beantwoorden aan dubbelzinnigheden, interpretaties en vragen betreffende dit artikel. Deze herziening integreert ook nader de Europese verordening van bouwproducten (CPR) voor de elektrische geleiders en kabels.

Het huidig artikel 104 van het AREI bestaat uit de volgende twee delen:
- de voorzorgsmaatregelen tegen brand (104.a tot 104.d en 104.f), keuze en installatie van het elektrisch materieel % type van brandgevaar + bescherming van de installatie;
- de vitale stroombanen (104.e) (bepaling / behoud 1u / veiligheid).

De herziening van het huidig artikel 104 bestaat nu uit de drie volgende delen:
- de voorzorgsmaatregelen tegen brand (afdeling 4.3.3.), keuze en installatie van het elektrisch materieel % type van brandgevaar + bescherming van de installatie + CRP;
- de veiligheidsinstallaties op laagspanning (B1: hoofdstuk 5.5. – B3: hoofdstuk 5.6.) (bepaling / behoud …u / veiligheid personen);
- de kritische installaties op laagspanning (B1: hoofdstuk 5.6. – B3: hoofdstuk 5.7.) (behoud …u / ≠ veiligheid personen).

4. Integratie van de bestaande ministeriele besluiten in het AREI

De integratie van de bestaande ministeriele besluiten, genomen in uitvoering van het AREI, heeft als doel enerzijds om de ministeriele besluiten bij te werken en anderzijds om over het geheel van de voorschriften in de Boeken 1, 2 en 3 (in een enkele wetgeving) te beschikken.

Deze ministeriele besluiten zullen opgeheven worden.

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD OP DE VERGADERING VAN 22 FEBRUARI 2019

De sociale partners van de Hoge Raad geven een unaniem gunstig advies betreffende dit ontwerp van koninklijk besluit, onder voorbehoud van de volgende opmerkingen (gedeeltelijk unaniem en gedeeltelijk verdeeld):

1. Unanieme opmerkingen:

Algemene opmerkingen

De sociale partners van de Hoge Raad zijn van mening dat de veiligheid van de werknemers minstens even hoog moet blijven na de herstructurering van het AREI in drie boeken.

Betreffende de beschikbaarheid van normen

De sociale partners van de Hoge Raad zijn van mening dat als er in een wetgeving verwezen wordt naar een norm deze voor iedereen beschikbaar moet zijn.

Betreffende de beschikbaarheid van de drie boeken

De sociale partners van de Hoge Raad zijn van mening dat de drie boeken gratis toegankelijk zouden moeten zijn op de website van de FOD Economie.

Betreffende de beschikbaarheid van toelichtingen

De sociale partners van de Hoge Raad zijn van mening dat er van zodra de boeken definitief goedgekeurd zijn verschillende soorten toelichtingen over de drie boeken beschikbaar moeten zijn op de website van de FOD Economie:

- een <u>globale toelichting</u> met o.a. een aantal voorbeelden van kritische installaties en veiligheidsinstallaties van bepaalde sectoren zoals uit de ziekenhuissector, de luchtvaart, het gevangeniswezen, enz.
- een <u>vulgariserende toelichting</u> voor bijvoorbeeld niet-elektriciteitsspecialisten, een preventieadviseur niveau II of een preventieadviseur met voldoende kennis van de wetgeving inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk - basiskennis.

Betreffende de niet afgewerkte tekst

De sociale partners van de Hoge Raad betreuren het dat er in Boek 3 *Installaties voor transmissie en distributie van elektrische energie* rond een aantal passages nog geen consensus werd bereikt, en dat dit deel nog niet 100% afgewerkt is voor publicatie.

Betreffende de definities

De sociale partners van de Hoge Raad stellen vast dat in verschillende regelgevingen gebruik wordt gemaakt van andere definities zoals voor distributienetwerkbeheerders.

De sociale partners van de Hoge Raad stellen voor dat het begrip elektrische installaties, de link met de machinerichtlijn en de link met de erkende organismen (het vroegere artikel 3) worden uitgeklaard.

Ze vragen een verduidelijking van het woord "enkel" in de onderafdeling 6.4.7.1 van Boek 1 en 3:

Onderafdeling 6.4.7.1. Machines en toestellen

Boek 1

In niet-huishoudelijke installaties worden de vaste machines en toestellen voor de ingebruikname onderworpen aan een gelijkvormigheidscontrole die ***enkel*** *betrekking heeft op de correcte keuze, installatie en samenbouw ter plaatse.*

Boek 3

De machines en toestellen worden voor de ingebruikname onderworpen aan een gelijkvormigheidscontrole die ***enkel*** *betrekking heeft op de correcte keuze, installatie en samenbouw ter plaatse ~~evenals op de veilige werking van de machines en toestellen~~.*

Betreffende de vergetelheden, verschillen in vertaling (versies) of vraag naar verduidelijking en consequente toepassing van terminologie

- De sociale partners van de Hoge Raad zijn van mening dat de herziening van het AREI moet beantwoorden aan de behoefte aan een standaardisering van de terminologie die in de 3 boeken wordt gebruikt.
  Ze hebben vastgesteld dat in de Nederlandstalige versie van de 3 boeken er "niet-Nederlandstalige" termen worden gebruikt.

- De sociale partners van de Hoge Raad menen dat tijdens de werkzaamheden vergeten werd om punt 5 in onderafdeling 4.2.4.1. b in de boeken 1 en 2 te schrappen.
  Afdeling 4.2.4. Aanwending van beschermingsmaatregelen tegen elektrische schokken bij onrechtstreekse aanraking bij LS en ZLS
  Onderafdeling 4.2.4.1. Toepassingsgebied
  b. Uitzonderingen
  5. voor elektrische installaties waarvan de voeding om dwingende redenen niet mag onderbroken worden.

De sociale partners van de Hoge Raad stellen dan ook voor om punt 5 in onderafdeling 4.2.4.1. b in de boeken 1 en 2 te schrappen.

- De sociale partners van de Hoge Raad hebben vastgesteld dat de terminologie in Boek 3 niet steeds correct is. Ze wijzen naar het gebruik van de term "wasruimte" in 5.2.10.4.i.2 van onderafdeling 5.2.10.4. in Boek 3.
  Afdeling 5.2.10. Bijzondere regels voor de verschillende plaatsingswijzen
  Onderafdeling 5.2.10.4. Bijzondere regels bij laagspanning en bij zeer lage spanning
  i. Vooraf vervaardigde leidingen
  i.2. Verboden gebruik
  Het gebruik van vooraf vervaardigde leidingen is verboden in wasruimten.

De sociale partners van de Hoge Raad stellen dan ook voor dat de gebruikte terminologie wordt herbekeken.

2. Verdeelde opmerkingen

2.1. Standpunten van de vertegenwoordigers van de representatieve werknemersorganisaties

Betreffende de betrokkenheid van de werknemersvertegenwoordigers

De werknemersvertegenwoordigers betreuren sterk dat ze niet betrokken werden tijdens de voorbereidende werkzaamheden van de eerste fase (Fase 1) en dat ze enkel een advies kunnen geven over een document waarover reeds op een ander niveau werd "overlegd".

Algemene opmerkingen

De werknemersvertegenwoordigers merken op dat in de boeken 2 en 3 verschillende onderwerpen, die wel in Boek 1 zijn behandeld, niet of deels zijn opgenomen.

Dit betekent volgens hun een achteruitgang en een vermindering van de veiligheid vooral in Boek 2 en 3 t.o.v. de huidige tekst van het AREI.

De werknemersvertegenwoordigers stellen vast dat tijdens de besprekingen van de drie boeken samen met de ambtenaren van Economische Zaken, door hen vaak werd aangehaald dat verschillende opmerkingen behandeld zullen worden in de fase 2 van de herwerking van het AREI, en dat de noodzakelijke aanpassingen in de tweede fase zullen gebeuren.

Betreffende de veiligheidscurve(s)

De werknemersvertegenwoordigers merken op dat de veiligheidscurves die opgenomen zijn in afdeling 2.4.1. "Algemene begrippen" van drie boeken verschillend zijn.
De veiligheidscurve in hoogspanningsinstallaties verschilt totaal van deze in laagspanningsinstallaties.

In Boek 1 wordt voor de relatieve conventionele grensspanning (UL) rekening gehouden met de weerstand van het menselijk lichaam meer bepaald de huidweerstand en dit in functie is van de huidvochtigheid (BB1 en BB2).
In Boek 3 daarentegen is er voor hoogspanningsinstallaties slechts één basiscurve weerhouden welke wordt aangepast naargelang de weerstand van het door de werknemers gebruikte schoeisel en het bodemoppervlak. De basiscurve moet dus worden aangepast in functie van de opgemeten weerstandswaarden.
Is het de bedoeling dat het erkend (keurings)organisme ter controle van de uitschakeltijd van de beschermingstoestellen vooraf al deze vloerweerstanden gaat opmeten (onuitvoerbaar trouwens) en tevens de doorgangsweerstand van de schoenzolen van de werknemers gaat inschatten?
Kortom de te gebruiken curve Ustp biedt geen veiligheidswaarborgen, wordt "à la tête du client" aangepast via de twee voormelde weerstandswaarden en is bovendien niet verifieerbaar aangezien de doorgangsweerstand van een geplaatste vloer niet kan worden opgemeten.

De werknemersvertegenwoordigers vragen om één en dezelfde curves (BB1 en BB2) te gebruiken voor laag- en hoogspanningsinstallaties.

Betreffende de definities/terminologie

- De werknemersvertegenwoordigers hebben vastgesteld dat de Nederlandstalige versie van de onderafdeling 6.4.7.1. van Boek 3 anders is dan de Franstalige versie.
  Onderafdeling 6.4.7.1. Machines en toestellen
  Boek 3
  De machines en toestellen worden voor de ingebruikname onderworpen aan een gelijkvormigheidscontrole die ***enkel*** *betrekking heeft op de correcte keuze, installatie en samenbouw ter plaatse* ~~*evenals op de veilige werking van de machines en toestellen*~~*.*

Door het schrappen van de zinssnede: "… *evenals op de veilige werking van de machines en toestellen"* wordt de veiligheid van de werknemers verminderd, aangezien de installaties (machines en toestellen) niet meer moeten gecontroleerd worden door een onafhankelijk erkend (keurings)organisme.

De werknemersvertegenwoordigers zijn het absoluut niet eens met de schrapping van deze zinsnede en dat de veilige werking van de machines en toestellen niet meer op hun conformiteit moet onderzocht worden.

- De werknemersvertegenwoordigers hebben vastgesteld dat in een aantal gevallen, uit technisch oogpunt, verkeerde termen worden gebruikt.

Bijvoorbeeld in artikel 5.3.4.2.f boek 1 worden "draagbare verlichtingstoestellen" bedoeld maar staat "looplampen" vermeld. Een lamp vormt maar een onderdeel van een verlichtingstoestel.
Onderafdeling 5.3.4.2. Verlichtingstoestellen
Boek 1
f. Looplampen
Gezien hun toepassing in de meest diverse omstandigheden vanuit het oogpunt van de uitwendige invloeden, is de voedingsspanning der ***looplampen*** *begrensd tot de hiernavolgende maximale waarden:*

De werknemersvertegenwoordigers stellen dan ook voor dat de vermelding "lampen" systematisch vervangen wordt door "verlichtingstoestellen".

- De werknemersvertegenwoordigers hebben vastgesteld dat met betrekking tot de opdrachten toegewezen aan de netbeheerders regelmatig de term exploitant wordt gebruikt wat aanleiding geeft tot verwarring

2.2. Standpunten van de vertegenwoordigers van de representatieve werkgeversorganisaties

Positief tegenover de herstructurering van het AREI

De werkgeversvertegenwoordigers staan positief tegenover een geherstructureerd AREI. Een normatieve structuur met 9 delen gebaseerd op de norm HD 60364 lijkt de beste waarborg om het evolutief karakter te garanderen en de integratie van nieuwe normatieve ontwikkelingen in de toekomst te faciliteren.

Betreffende de tijdsduur van de overgangsperiode

De werkgeversvertegenwoordigers vinden de duur van de overgangsperiode (7 maanden) veel te kort om te kunnen verzekeren dat alle gebruikers van het AREI vertrouwd zullen zijn met de nieuwe versie.

Ze merken op dat een gefaseerde overgangsperiode misschien soelaas kan bieden.

Betreffende de definities

De werkgeversvertegenwoordigers hebben vastgesteld dat de Nederlandstalige versie van de onderafdeling 6.4.7.1. van Boek 3 anders is dan de Franstalige versie.

> Onderafdeling 6.4.7.1. Machines en toestellen
> Boek 3
> *De machines en toestellen worden voor de ingebruikname onderworpen aan een gelijkvormigheidscontrole die **enkel** betrekking heeft op de correcte keuze, installatie en samenbouw ter plaatse ~~evenals op de veilige werking van de machines en toestellen~~.*

De werkgeversvertegenwoordigers stellen dan ook voor om in de Nederlandstalige versie van onderafdeling 6.4.7.1. van Boek 3 "evenals op de veilige werking van de machines en toestellen." te schrappen.

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Minister van Werk.

3. Advies nr. 221 van 22 februari 2019 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk inzake de binnenluchtkwaliteit in werklokalen (D211)

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 6 juli 2018 van de Minister van Werk, werd de Hoge Raad PBW uitgenodigd zijn advies te formuleren betreffende het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk inzake de binnenluchtkwaliteit in werklokalen.
Zoals gemeld in de brief van de Minister van 6 juli 2018, heeft de beleidscel van de Minister begin september 2018 een ontwerp van praktijkrichtlijn "Binnenluchtkwaliteit in werklokalen" (voorlopige versie 03-09-2018 in het Nederlands) overgemaakt aan het secretariaat van de Hoge Raad.

Een aangepaste versie van dit ontwerp van praktijkrichtlijn (versie van 06-12-2018, in het Frans en het Nederlands) werd meegedeeld aan het secretariaat van de Hoge Raad in december 2018.

Toelichting over het OKB

Dit ontwerp van koninklijk besluit wijzigt de artikelen III.1-34 tot III.1-36 van de codex over het welzijn op het werk die betrekking hebben op de luchtverversing of de ventilatie van de arbeidsplaatsen. De wijziging beoogt een betere bescherming van de gezondheid van de werknemers door erover te waken dat ze hun werk kunnen uitvoeren in lokalen met een goede luchtkwaliteit.
Dit ontwerp van koninklijk besluit brengt verschillende bronnen van verontreiniging in rekening die de binnenlucht bezoedelen, terwijl de huidige reglementering zich enkel concentreert op de verontreiniging die veroorzaakt wordt door menselijke aanwezigheid.

De menselijke verontreiniging blijft een belangrijke factor (uitademing van CO_2 en vocht, lichaamsgeuren, virussen en bacteriën, enz.), maar ook andere bronnen van verontreiniging kunnen de kwaliteit van de binnenlucht verlagen: de printers en fotokopiemachines, het meubilair en de bekleding, de planten, … .
Bovendien kan buitenlucht van slechte kwaliteit die eventueel binnengebracht werd via de ventilatie of een airconditioning die slecht werd onderhouden micro-organismen of stof verspreiden.

Deze verontreinigingsbronnen kunnen schade veroorzaken gaande van irritatie van de ogen, de neus en de luchtwegen, hoofdpijn, vermoeidheid en concentratieproblemen tot een snelle verspreiding van ziektekiemen, de vermindering van de productiviteit en de verhoging van het absenteïsme.

Daarom houdt dit ontwerp van koninklijk besluit rekening met de vervuiling van menselijke oorsprong, maar ook met andere mogelijke verontreinigingsbronnen met het oog op het verbeteren van de kwaliteit van de binnenlucht.

Dit ontwerp van koninklijk besluit vertrekt daarom van een aantal basisregels die verder zullen worden toegelicht in een praktijkrichtlijn die wordt aangevuld en uitgebreid naarmate de kennis over de verschillende mogelijke verontreinigingsbronnen evolueert.

Artikel 1 van het OKB omschrijft de werklokalen als de lokalen waarin zich een werkpost bevindt.

Het tweede artikel van het OKB vervangt artikel III.1-34 van de codex. Het algemeen doel is opgenomen in §1 en bepaalt dat de werknemers moeten beschikken over een goede luchtkwaliteit wat ruimer is dan dit van de huidige regelgeving dat enkel het criterium “voldoende verse lucht” vereist maar niets vermeldt over de strijd tegen de verontreinigingsbronnen terwijl dat de voorkeur zou moeten genieten volgens de hiërarchie van de preventie van artikel 5 van de welzijnswet.

§2 bepaalt de uitvoering door de werkgever van een risicoanalyse van de binnenluchtkwaliteit om de verontreinigingsbronnen te kennen en wijst de verschillende mogelijke verontreinigingsbronnen aan: fysieke activiteit van personen, de in de werklokalen aanwezige producten en materialen, het onderhoud, het herstel en de reiniging van de arbeidsplaatsen en tenslotte de kwaliteit van de aanvoerde lucht als gevolg van infiltratie en ventilatie, en de werking van het ventilatie-, luchtbehandelings- en verwarmingssysteem.
Deze risicoanalyse moet gebeuren door middel van visuele inspecties, controle van installaties en documenten, en met de medewerking van de werknemers. Metingen kunnen enkel plaatsvinden als het nodig is. Deze metingen worden in de praktijkrichtlijn beschreven.

§3 legt de basisregel uit: de werkgever moet de nodige technische en/of organisatorische maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de CO_2-concentratie gewoonlijk lager is dan 900 ppm of dat er een minimum ventilatiedebiet van $40m^3$ per uur per aanwezige persoon wordt gerespecteerd.
De waarde van 900 ppm is gebaseerd op een CO_2-concentratie van 500 ppm boven een gemiddelde buitenconcentratie van 400 ppm. De vermelding dat deze waarde “gewoonlijk” moet worden gerespecteerd, zal verder toegelicht worden in de praktijkrichtlijn, en houdt in dat ernaar gestreefd wordt om deze waarde 95% van de tijd te bereiken, waarbij ook rekening kan worden gehouden met eventuele pieken in de buitenconcentratie.

De werkgever kan er echter ook voor kiezen om de aanwezige verontreinigingsbronnen zoveel mogelijk af te bouwen, waardoor het niet meer nodig is om te verluchten voor het verwijderen van alle mogelijke verontreiniging van de binnenlucht maar alleen nog voor de menselijke aanwezigheid. Als

de werkgever kan aantonen dat hij een emissiearme omgeving in de werklokalen heeft gecreëerd, dan volstaat het dat de CO_2-concentratie in de werklokalen lager is dan 1200ppm, of dat er een minimumventilatiedebiet is van 25m^3 per uur per aanwezige persoon. Hierover moet voorafgaand het advies gevraagd worden van het comité en van de bevoegde preventieadviseur.
Op deze manier kunnen werkgevers ertoe worden aangezet ook andere verontreinigingsbronnen in de werkomgeving aan te pakken, wat bijdraagt tot de bescherming van de gezondheid en tot een aangenaam binnenklimaat met gezondere en productievere werknemers

Aangezien niet alle gebouwen onmiddellijk aan deze normen kunnen voldoen, wordt er een onderscheid gemaakt naargelang het gaat om nieuwe of om bestaande gebouwen:

- Voor nieuwbouw na 1 januari 2020, moet de werkgever ervoor zorgen dat er kan worden voldaan aan één van de twee voorgestelde systemen.
- Voor bestaande gebouwen die (nog) niet aan één van de twee voorgestelde systemen kunnen voldoen, moet een actieplan worden opgesteld in overleg met de bevoegde preventieadviseur en het comité, om ervoor te zorgen dat men op termijn wel aan deze normen voldoet. De bedoeling is om met technische en/of organisatorische maatregelen zo dicht mogelijk bij één van beide systemen aan te sluiten, maar in de mate dat dit (nog) niet lukt, moet men een stapsgewijze planning opmaken om de situatie geleidelijk aan te verbeteren, met maatregelen op korte termijn, op middellange termijn, en op lange termijn.
  De idee is dat er telkens wanner er aanpassingen aan werklokalen worden gepland, ook wordt nagedacht over het verbeteren van het binnenklimaat.

Het artikel 3 van het OKB is een technische aanpassing van het artikel III.1-36 van de codex welzijn op het werk. In de huidige versie van dit artikel worden nl. een aantal voorwaarden opgelegd aan luchtverversingsinstallaties die in feit alleen nodig zijn voor systemen met bevochtigings- of ontvochtigingsinstallaties. Het OKB splitst nu het artikel in twee paragrafen en groepeert de voorwaarden die specifiek voor bevochtigings- of ontvochtigingsinstallaties gelden in een nieuwe §2.

Overzicht van de werkzaamheden betreffende dit OKB in de schoot van de Hoge Raad en zijn organen

Het ontwerp van koninklijk besluit en het ontwerp van praktijkrichtlijn “Binnenluchtkwaliteit in werklokalen” (voorlopige versie 3-9-2018 in het Nederlands) werden aan het uitvoerend bureau van 4 september 2018 voorgelegd en het uitvoerend bureau heeft beslist een commissie ad hoc, de CAH D211, op te richten.

De CAH D211 is samengekomen op 9 oktober 2018.

Tijdens deze vergadering van de commissie ad hoc werden het ontwerp van koninklijk besluit en het ontwerp van praktijkrichtlijn (voorlopige versie 3-09-2018 in het Nederlands) besproken.
Tijdens deze vergadering van de CAH hebben de uitgenodigde deskundigen (de heer CAILLOU Samuel (van het CSTC-WTCB), de heer LAVERGE Jelle (van de UGent), de heer WAUTERS Peter (van het CSTC-WTCB) het ontwerp van praktijkrichtlijn “Binnenluchtkwaliteit in werklokalen” voorgesteld met behulp van een PowerPoint.

Na deze vergadering hebben enkele sociale partners en deskundigen verdere opmerkingen over het ontwerp van praktijkrichtlijn ingediend.
Deze werden gecommuniceerd aan de leden van de CAH, die werd bijgewoond door leden van de werkgroep die verantwoordelijk zijn voor het opstellen van deze praktijkrichtlijn.

Tijdens de vergadering van het uitvoerend bureau van 20 november 2018 hebben de sociale partners opnieuw de wens uitgesproken om het ontwerp van de praktijkrichtlijn in het Frans te ontvangen en de feedback van de inspectie te ontvangen (AD Toezicht welzijn op het werk) over dit ontwerp van praktijkrichtlijn.

In december 2018 werd een aangepaste versie van het ontwerp van praktijkrichtlijn (versie van 06/12/2018 in het Frans en het Nederlands) overgemaakt aan het secretariaat van de Hoge Raad, die deze aan de leden van de CAH heeft meegedeeld.

Op 25 januari en op 5 februari 2019 hebben de sociale partners van het uitvoerend bureau dit dossier opnieuw besproken en beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen op de eerstvolgende voltallige vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk van 22 februari 2019. (PPT/PBW – D211 – 721)

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft zijn advies geformuleerd tijdens de plenaire vergadering van 22 februari 2019.

II. ADVIES VAN DE HOGE RAAD VAN 22 FEBRUARI 2019

De Hoge Raad PBW geeft een unaniem gunstig advies betreffende het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk inzake de binnenluchtkwaliteit in werklokalen, onder voorbehoud van de hieronder vermelde opmerkingen.

De Hoge Raad is voorstander van een regelgevingsinitiatief op dit gebied, maar wenst dat dit ontwerp van koninklijk besluit wordt herzien met inachtneming van de volgende opmerkingen.

De Hoge Raad acht dat het percentage bezetting van het lokaal op het ogenblik van de meting in verhouding tot de maximale capaciteit in het meetrapport moeten worden toevoegen.

De Hoge Raad herinnert dat het uitgangspunt van het OKB is de hoeveelheid CO_2 onder controle te houden.

De Hoge Raad verzoekt om in artikel 2 van OKB (dat voorstelt om artikel III. 1-34 van de codex te vervangen) het volgende aan het laatste lid van §4 toe te voegen: “De resultaten van de risicoanalyse en het actieplan vermeld in deze paragraaf worden opgenomen in het globaal preventieplan.”
De Hoge Raad doet dit verzoek om een kader te bieden voor de “korte termijn” -limiet vermeld in het laatste lid van §4 voorgesteld in artikel 2 van het OKB.

Op vele plaatsen in het ontwerp KB wordt verwezen naar technische termen. Deze technische termen worden soms in normen gedefinieerd. De Hoge Raad vindt het noodzakelijk praktische voorbeelden uit te werken die deze begrippen en normen illustreren in een toelichtende nota of brochure of een praktijkrichtlijn die beschikbaar wordt gesteld op de webstek van de FOD WASO.

Op vele plaatsen in het ontwerp KB worden vage termen gebruikt. De Hoge Raad kan begrijpen dat het niet altijd gemakkelijk of aangewezen is dit duidelijker te omschrijven in een reglementaire tekst. De Hoge Raad vindt het daarom aangewezen om dit verder uit te werken en te illustreren in een toelichtende nota of brochure of een praktijkrichtlijn die beschikbaar wordt gesteld op de webstek van de FOD WASO.

De Hoge Raad vindt het belangrijk om de voorbeelden die zijn opgenomen in de toelichtende nota (van 6 juli 2018) van de Minister over het OKB en elk voorbeeld dat opgenomen zal worden in brochures, toelichtende nota's of praktijkrichtlijnen duidelijk toe te lichten, om eventuele verwarring te vermijden. Zo kan bv. het archieflokaal, zoals aangehaald in de toelichtende nota van de Minister ook een werkpost zijn.

De Hoge Raad wenst betrokken te worden bij de redactie van de toelichtende nota's, brochures, praktijkrichtlijnen of codes van goede praktijken die beschikbaar zullen gesteld worden op de webstek van de FOD WASO waarin o.a. methodes zullen uitgewerkt worden.

De Hoge Raad vraagt dat een toelichting over de nieuwe regelgeving ter beschikking gesteld wordt, op het moment van publicatie van deze nieuwe regelgeving op de website van de FOD WASO

De Hoge Raad heeft nota genomen van het ontwerp van praktijkrichtlijn, door de Minister aan de Hoge Raad doorgegeven en bedankt de verschillende deskundigen / auteurs.

Opmerkingen over de eerste versie van dit ontwerp van de praktijkrichtlijn die aan de Hoge Raad is voorgelegd, zijn reeds via het secretariaat van de Hoge Raad, in het kader van de Commissie ad hoc D211 en de follow-up ervan, aan de deskundigen-auteurs van de ontwerprichtlijn bezorgd.

Aanvullende opmerkingen over het ontwerp van praktijkrichtlijn (of code van goede praktijk) kunnen later worden gecommuniceerd in de context van een ander advies van de Hoge Raad of in het kader van de werkzaamheden in een commissie ad hoc met deskundigen, auteurs van het ontwerp van praktijkrichtlijn of van de code van goede praktijk.

De Hoge Raad stelt vast dat het ontwerp van koninklijk besluit verplicht om de nodige technische en/of organisatorische maatregelen te nemen en wil het belang van beide benadrukken

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Minister van Werk.

4. Advies nr. 222 van 22 februari 2019 over drie ontwerpen van koninklijk besluit om hoofdstuk VI van het ARBIS te wijzigen (1 OKB betreffende de medische blootstellingen aan ioniserende stralingen en blootstellingen bij niet-medische beeldvorming met medische – radiologische uitrustingen, 1 OKB betreffende de bescherming tegen ioniserende stralingen tijdens diergeneeskundige blootstellingen en 1 OKB houdende de herschikking van de voorschriften inzake de medische en diergeneeskundige blootstellingen en betreffende de medische jury). (D215)

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 13 september 2018 heeft de Minister van Werk drie ontwerpen van koninklijk besluit (en de bijhorende verslagen aan de Koning) aan de Voorzitter van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk (Hoge Raad) overgemaakt met de vraag een advies over deze ontwerpen te geven.

Het gaat over de volgende ontwerpen:

- het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de medische blootstellingen aan ioniserende stralingen en blootstellingen bij niet-medische beeldvorming met medisch-radiologische uitrustingen en het bijhorende verslag aan de Koning;
- het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de bescherming tegen ioniserende stralingen tijdens diergeneeskundige blootstellingen en het bijhorende verslag aan de Koning;
- het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen houdende de herschikking van de voorschriften inzake de medische en diergeneeskundige blootstellingen en betreffende de medische jury en het bijhorende verslag aan de Koning.

Bij brief van 22 augustus 2018 had de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken de Minister van Werk uitgenodigd om over deze drie ontwerpen van koninklijk besluit samen het advies te vragen aan de Hoge Raad PBW en aan de Nationale Arbeidsraad omwille van de samenhang tussen de drie ontwerpen, die allen op hoofdstuk VI van het ARBIS betrekking hebben en naar de hervorming van dit hoofdstuk van het ARBIS streven.

De Hoge Raad is uitgenodigd een advies over deze drie ontwerpen binnen de kortst mogelijke termijn te geven, aangezien het gaat over de omzetting van een EURATOM-richtlijn.

Algemene toelichting over de 3 ontwerpen van koninklijk besluit:

De drie ontwerpen van koninklijk besluit hebben betrekking op het huidige hoofdstuk VI van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen (ARBIS).
Het huidige hoofdstuk VI van het ARBIS handelt over de geneeskundige en diergeneeskundige toepassingen van ioniserende stralingen.
Tijdens de herziening van het ARBIS naar aanleiding van de omzetting van de Euratom Basic Safety Standards werd er beslist om de bepalingen met betrekking tot de geneeskundige toepassingen onder te brengen in een apart koninklijk besluit en niet meer in het ARBIS.
Door deze herstructurering werd dan ook besloten om de specifieke bepalingen voor diergeneeskundige blootstellingen eveneens onder te brengen in een tweede apart koninklijk besluit en niet meer in het ARBIS.
Het derde ontwerp van besluit brengt wijzigingen aan in het ARBIS om, onder andere, een goede afstemming tussen de twee eerste besluiten en het ARBIS mogelijk te maken.
Middels deze drie ontwerpen van koninklijk besluit wordt het hoofdstuk VI van het ARBIS grondig hervormd.
Deze drie koninklijke besluiten moeten gelijktijdig worden gepubliceerd.

Elk van deze drie ontwerpen van besluit zet gedeeltelijk de richtlijn 2013/59/Euratom van de Raad van 5 december 2013 tot vaststelling van de basisnormen voor de bescherming tegen de gevaren verbonden aan de blootstelling aan ioniserende straling, en houdende intrekking van de Richtlijnen 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom en 2003/122/Euratom, om.

Aanvullende algemene toelichting over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de medische blootstellingen aan ioniserende stralingen en blootstellingen bij niet-medische beeldvorming met medisch-radiologische uitrustingen:

Dit ontwerp van koninklijk besluit wijzigt en vervangt gedeeltelijk het hoofdstuk VI van het ARBIS, betreffende de geneeskundige en diergeneeskundige toepassingen van ioniserende stralingen.

De oorsprong van deze herziening is terug te vinden in volgende feiten:

- Op medisch vlak hebben belangrijke technologische en wetenschappelijke ontwikkelingen geleid tot een sterke toename in de blootstelling van patiënten.

Wettelijke dosislimieten zoals bepaald in het ARBIS zijn niet van toepassing op medische blootstellingen en op blootstellingen door niet-medische beeldvorming met medisch-radiologische uitrustingen.
Daarom zijn de basisprincipes van rechtvaardiging en optimalisatie des te belangrijker.
De regelgeving dient te bepalen hoe deze principes in de praktijk moeten worden geïmplementeerd, en dient daarenboven duidelijk de verantwoordelijkheden van de diverse actoren vast te leggen, alsook de vereisten waaraan zij moeten voldoen, onder meer inzake opleiding en training.
De richtlijn 2013/59/Euratom lijst een aantal overwegingen op met betrekking tot deze evoluties. Meer bepaald gaat het om de overwegingen 28, 29, 30, 32, 33, 36 en 52.
Het huidige hoofdstuk VI van het algemeen reglement is niet meer aangepast aan deze evoluties.

- De regelgeving dient de situatie-gebaseerde aanpak te volgen die in de ICRP-publicatie 103 (International Commission on Radiological Protection) werd ingevoerd, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen blootstellingen in bestaande, geplande en noodsituaties.

Rekening houdend met dit nieuwe kader beslaat dit ontwerp van besluit de medische blootstelling en de blootstelling bij niet-medische beeldvorming met medisch-radiologische uitrustingen.

De doelstelling van dit ontwerp van koninklijk besluit is het garanderen van de bescherming van de gezondheid van personen die medische blootstellingen of blootstellingen bij niet-medische beeldvorming met medisch radiologische uitrustingen ondergaan.

Deze bescherming wordt geboden door middel van een regelgeving aangepast aan de Europese en internationale context voor de medische blootstellingen aan ioniserende stralingen en blootstellingen bij niet-medische beeldvorming met medisch-radiologische uitrustingen. Hierin wordt een duidelijker kader voorzien inzake:

- rechtvaardiging van handelingen en individuele blootstellingen,
- optimalisatie van de blootstellingen,
- kwaliteitsborging,
- verantwoordelijkheden en competenties van de betrokken actoren,
- en het beheer van accidentele en onbedoelde blootstellingen.

Uiteraard blijven de algemene bepalingen met betrekking tot stralingsbescherming die opgenomen zijn in het ARBIS van toepassing op alle aspecten van het gebruik van ioniserende stralingen met medisch-radiologische uitrustingen.

De internationale missie voor het onderzoek van het Belgische wettelijke en reglementaire systeem (IRRS), die de Belgische regering in 2013 had gevraagd, had tot doel om de conformiteit van de Belgische regelgeving en praktijk te beoordelen met de IAEA-normen en aanbevelingen ter zake.
Ze heeft een aantal aanbevelingen gedaan m.b.t. het Belgische wettelijke en reglementaire systeem, waarop dit ontwerp van koninklijk besluit een antwoord wil geven, met name:

- ervoor te zorgen dat bij het vaststellen van de vereiste competenties van professionelen die te maken hebben met medisch-radiologische installaties de radiologische risico's als criterium worden meegenomen;
- als onderdeel van het optimalisatieproces **dosisbeperkingen op te leggen voor begeleiders en verzorgers en voor vrijwilligers in experimenten op de menselijke persoon**;
- de verplichtingen inzake kalibratie van medisch-radiologische uitrustingen te voorzien;
- de verplichtingen inzake accidentele en onbedoelde blootstellingen te voorzien;
- de rol van het Agentschap (FANC) te verduidelijken in het reglementair overzicht van de medische blootstellingen en patiëntveiligheid.

Dit ontwerp biedt ook een oplossing om te beantwoorden aan een bijkomende IRRS-aanbeveling, namelijk de opmaak van een nationaal beleid inzake de rechtvaardiging van medische blootstellingen.

Aanvullende algemene toelichting over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de bescherming tegen ioniserende stralingen tijdens diergeneeskundige blootstellingen:

De laatste decennia zijn de stralingstoepassingen in de diergeneeskunde veel breder en de radiologische uitrustingen eveneens geavanceerder geworden.

Een belangrijk onderdeel van dit ontwerp van besluit is het **herzien, verduidelijken en uitdiepen van de reglementaire vereisten voor deze, meer complexe, toepassingen, rekening houdend met de evoluties in de diergeneeskunde.**

Hierbij dient opgemerkt te worden dat de huidige regels voor stralingsbescherming opgesteld werden voor de bescherming van mens en milieu en niet voor de bescherming van dieren bij doelbewuste blootstelling aan ioniserende stralingen voor diagnose, therapie, verzekeringstechnische doeleinden of keuringsonderzoeken.

De drie basisprincipes van de stralingsbescherming (rechtvaardiging van de handelingen, optimalisatie van de bescherming, respecteren van de dosislimieten) verwijzen alle naar de bescherming van de mens.

In kader van dit ontwerp, stelt het FANC dat rechtvaardiging en optimalisatie eveneens op niveau van de individuele diergeneeskundige blootstelling moet worden uitgevoerd, gezien dit onrechtstreeks ook **de bescherming van de dierenartsen, hun gemachtigden en de begeleiders** van deze dieren ten goede zal komen.

De bescherming van personen wordt in eerste instantie geregeld in de hoofdstukken II en III van het ARBIS en via het verlenen van oprichtings- en exploitatievergunningen aan exploitanten van (vaste) inrichtingen (artikelen 6, 7 en 8 van het ARBIS) en via het vergunnen van ondernemingen voor het werken met mobiele installaties (artikel 5.7 van het ARBIS).

De bepalingen die betrekking hebben op de exploitatie van de inrichting waar de handelingen worden uitgevoerd, zijn dan ook niet opgenomen in dit ontwerp van besluit.

Daarentegen, **de specifieke, aanvullende bepalingen met betrekking tot de rechtvaardiging van de individuele blootstellingen, de optimalisatie van de bescherming en de opleidings- en vormingsvereisten voor de personen betrokken in de blootstelling van de dieren, evenals de vereisten met betrekking tot de radiologische uitrustingen en de kwaliteitsborging en -beheersing worden evenwel beschreven in dit ontwerp van besluit.**

De relevante bepalingen van het huidige hoofdstuk VI van het algemeen reglement werden als uitgangspunt genomen en in sommige gevallen ongewijzigd overgenomen.

Aanvullende algemene toelichting over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen houdende de herschikking van de voorschriften inzake de medische en diergeneeskundige blootstellingen en betreffende de medische jury

Het derde ontwerp van koninklijk besluit heeft tot doel om via wijzigingen aan het ARBIS:
1°. een goede afstemming mogelijk maken tussen de twee eerste ontwerpen van koninklijk besluit en het ARBIS en
2°. de samenstelling, werking en rol van de medische jury te versterken en verduidelijken.

Bovendien vervangt dit ontwerp een aantal bestaande definities in het ARBIS of voert nieuwe definities in, die hun grondslag vinden in de voorgemelde richtlijn 2013/59/EURATOM.

De bijkomende uitleg over deze drie ontwerpen van koninklijk besluit zijn vermeld in de bijhorende verslagen aan de Koning.
De teksten van deze ontwerpen van besluit en de bijhorende verslagen aan de Koning zijn tevens te consulteren op de website van het FANC:
https://fanc.fgov.be/nl/professionelen/regelgevende-projecten

Overzicht over de behandeling van deze OKB's binnen de Hoge Raad en zijn organen

Op 18 september 2018 werden deze drie ontwerpen van koninklijk besluit en de bijhorende verslagen aan de Koning aan de leden van het uitvoerend bureau gezonden.

Tijdens de vergadering van het uitvoerend bureau op 26 oktober 2018 zijn vertegenwoordigers van het FANC deze projecten komen voorstellen en hebben zij de vragen van de leden van het uitvoerend bureau beantwoord.

Op 25 januari en op 5 februari 2019 hebben de sociale partners van het uitvoerend bureau dit dossier opnieuw besproken en beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen op de eerstvolgende voltallige vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk van 22 februari 2019. (PPT/PBW – D215 - 714)

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft zijn advies geformuleerd tijdens de plenaire vergadering van 22 februari 2019.

II. ADVIES VAN DE HOGE RAAD VAN 22 FEBRUARI 2019

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk geeft een unaniem positief advies over deze 3 ontwerpen van koninklijk besluit, onder voorbehoud van de volgende opmerkingen (gedeeltelijk unaniem en gedeeltelijk verdeeld):

I. Unanieme opmerkingen:

De Hoge Raad heeft een aantal opmerkingen betreffende de gebruikte terminologie of de vertaling.

1) In de art. 9, h), 12, al.1, c) en e) en 99 van het OKB medische blootstelling en in het desbetreffende verslag aan de Koning, wordt het woord "dosisbeperkingen" vertaald als "contrainte de dose".

De Hoge Raad vraagt zich af of het woord "dosisbeperkingen" correct in het Frans is vertaald.
Het woord "dosisbeperking" beoogt eerder een dosislimiet/begrenzing/beperking, terwijl het woord "contrainte de dose" riskeert geïnterpreteerd te worden als doelend op een verplichting om een dosis te krijgen/om een dosis aan iemand op te leggen.
De Hoge Raad benadrukt dat de termen "limites de dose" en "contraintes de dose" niet mogen worden verward.

2) Het woord "begeleider" is het OKB diergeneeskundige blootstelling vertaald door "conducteur".

De Hoge Raad vraagt zich af of het woord "begeleider" correct in het Frans is vertaald.
Het zou in de Franstalige versie eerder moeten gaan om een "accompagnateur" gezien de definitie in art.2, §2, 2° van het OKB diergeneeskundige blootstelling ("personne … qui assiste lors d'une exposition d'animaux").
Bovendien kan men het artikel 2, §2, 2° als volgt herformuleren: « … qui fournit une assistance lors de l'exposition d'un ou plusieurs animaux aux rayonnements ionisants» in de Nederlandstalige versie wordt dit: "…, hulp biedt bij tijdens de blootstelling aan ioniserende straling van een of meerdere dieren".

3) In de verslagen aan de Koning en de OKB's staan een aantal Nederlandstalige woorden in de Franstalige tekst

Onder andere in:
- de aanhef van het verslag aan de Koning over het OKB diergeneeskundige blootstelling;
- het deel over het artikel 56 in het verslag aan de Koning over het OKB medische blootstelling.

4) Betreffende artikel 33 van Onderafdeling 2 van Afdeling 4 Kwaliteitsborging

De Hoge Raad vraagt om in artikel 33 het woord "*specifieke*" te vervangen door "*aangepaste*" dit om te voorkomen dat het woord "specifiek" gebruikt wordt als "uitsluitende" term.

> *"Een ~~specifieke~~* ***aangepaste*** *medisch-radiologische uitrusting en ~~specifieke~~* ***aangepaste*** *onderzoeks- en behandelingstechnieken moeten worden gebruikt voor de medische blootstellingen:"*

5) Betreffende artikel 86 van Onderafdeling 1 van Afdeling 8 Opleiding en erkenning van deskundigen in de medische stralingsfysica en assistenten medische stralingsfysica

De Hoge Raad vraagt om de verwijzing naar "licentiaat" aan te passen in "Master" en om er voor te zorgen dat de licentiaten niet uitgesloten worden.

II. Verdeelde opmerkingen:

II.1 Standpunten van de vertegenwoordigers van de representatieve werknemersorganisaties

Betreffende het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de medische blootstellingen aan ioniserende stralingen en blootstellingen bij niet-medische beeldvorming met medisch-radiologische uitrustingen.

1) Betreffende de betrokkenheid van de werknemersvertegenwoordigers

De werknemersvertegenwoordigers betreuren sterk dat ze niet vanaf de eerste fase betrokken werden bij de uitwerking van de nieuwe regelgeving (terwijl dat wel is gebeurd voor wat betreft de betrokken sectoren) en dat ze enkel betrokken worden in de laatste fase.

2) Betreffende artikel 15§5 van Onderafdeling 1 van Afdeling 3 Verantwoordelijkheden

De werknemersvertegenwoordigers stellen vast dat
- dit artikel betrekking heeft op het verbod op ontslag omwille van de onafhankelijkheid van het hoofd van de dienst van medische stralingsfysica;
- de regeling analoog is aan deze voor preventieadviseurs;
- het wettelijk kader met de procedure en sancties wanneer deze regels niet gerespecteerd worden, ontbreekt.

De werknemersvertegenwoordigers vragen om dit wettelijk kader met de procedure en sancties naar analogie met de wet van 20 december 2002 betreffende de bescherming van de preventieadviseurs te voorzien zodat dit artikel van het ontwerp van koninklijk besluit geen dode letter, blijft.

3) Betreffende de afdeling 7 Opleiding en vergunning van practici en gemachtigden

De werknemersvertegenwoordigers zijn van mening dat het aantal uren permanente vorming, die in meerdere artikelen aan bod komt, te laag is om de nodige kwaliteit ervan te waarborgen, bv.:
- artikel 83 vermeldt dat de permanente vorming ten minste 3 uur over een période van drie jaar of ten minste 1 uur over een période van vijf jaar, bedraagt.

De werknemersvertegenwoordigers vinden dat, indien dit nog niet het geval is, er een kader moet uitgewerkt worden om de kwaliteit van de opleidingen te controleren.

4) De werknemersvertegenwoordigers kunnen zich niet akkoord verklaren met de in dit advies door de werkgeversvertegenwoordigers gevraagde aanpassingen aan het artikel 35§1.

Het hoofd van de dienst voor medische stralingsfysica moet volgens hun over de nodige deskundigheid en actuele praktijkervaring beschikken.

5) De werknemersvertegenwoordigers kunnen zich niet akkoord verklaren met de in dit advies door de werkgeversvertegenwoordigers gevraagde aanpassingen aan het artikel 37§2.

Niet-standaard therapeutische handelingen brengen, zelfs na een voorafgaande risicoanalyse, een mogelijk ongekend en/of verhoogd risico met zich mee. De aanwezigheid van de erkende deskundige in de inrichting lijkt volgens hun vereist.

Betreffende het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen houdende de herschikking van

de voorschriften inzake de medische en diergeneeskundige blootstellingen en betreffende de medische jury.

1) ***In tegenstelling tot de werkgeversvertegenwoordigers vinden de werknemersvertegenwoordigers dat het rechtvaardigingsprincipe van toepassing moet blijven in geval van "blootstelling bij niet-medische beeldvorming met medisch-radiologische uitrustingen".***

II.2 Standpunten van de vertegenwoordigers van de representatieve werkgeversorganisaties

Betreffende het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de medische blootstellingen aan ioniserende stralingen en blootstellingen bij niet-medische beeldvorming met medisch-radiologische uitrustingen.

1) ***Betreffende artikel 15§5 van Onderafdeling 1 van Afdeling 3 Verantwoordelijkheden***

De werkgeversvertegenwoordigers gaan niet akkoord met het standpunt van de werknemers betreffende de bescherming van de functie. De finaliteit van de experten in deze materie is anders dan die van een preventieadviseur die neutraal moet blijven in zijn adviezen die belangrijk zijn zowel voor de werkgever als de werknemer.

2) ***Betreffende artikel 30 van Onderafdeling 1 van Afdeling 4 Kwaliteitsborging***

Artikel 30, §3 vermeldt dat het interne auditteam bestaat uit personeelsleden van de inrichting waartoe de te auditeren medisch-radiologische installatie behoort.
De werkgeversvertegenwoordigers vragen om in artikel 30, §3 de externe deskundigen in de medische stralingsfysica, die een samenwerkingsovereenkomst hebben met de instelling ook toe te laten tot de klinische audits.

De werkgeversvertegenwoordigers vragen om in artikel 30, §4 rekening te houden met het onafhankelijk karakter en de persoonlijke erkenning van de deskundige.

3) ***Betreffende artikel 35 §1 van Onderafdeling 1 van Afdeling 5 – Bijstand door erkende deskundigen in de medische stralingsfysica***

De werkgeversvertegenwoordigers stellen vast dat:
1°. er veel te weinig erkende deskundigen in de medische stralingsfysica - radiologie zijn op de arbeidsmarkt.
2°. de deskundige minstens 20% van een voltijdse werktijd moet besteden aan actieve medische stralingsfysica activiteiten.
Indien het ziekenhuis niet beschikt over zo'n deskundige, kan er een gemeenschappelijke dienst opgericht worden.
Volgens de werkgeversvertegenwoordigers wordt het dan meer een "Management" functie en vragen welke meerwaarde het heeft om hier een deskundige te voorzien. Ze stellen zich ook de vraag of de kwaliteit gewaarborgd blijft (als slechts één deskundige alle gevraagde taken moet garanderen, inclusief deel uitmaken van een wachtdienst / wachtrol).

3°. Stralingsfysica wordt gekozen voor de technische kant van het vak.
Indien deze personen tewerkgesteld zullen worden als “Manager”, zal het beroep minder aantrekkelijk worden voor nieuwe potentiële deskundigen.

Daarom stellen de werkgeversvertegenwoordigers voor om het artikel 35 §1 als volgt aan te passen:
“Het hoofd van de dienst voor medische stralingsfysica is een erkend deskundige in de medische stralingsfysica, die personeelslid is van de inrichting. Indien de exploitant niet beschikt over een dergelijke deskundige, vertrouwt hij de leiding van de dienst voor medische stralingsfysica toe aan de medisch directeur."

Bovendien stellen ze voor om de vereiste van “minstens 20% van een voltijdse werktijd” te schrappen, indien artikel 35 aangepast wordt.

4) Betreffende artikelen 37 §2 en 37 §3 van Onderafdeling 3 van Afdeling 5 – Bijstand door erkende deskundigen in de medische stralingsfysica

De werkgeversvertegenwoordigers stellen vast dat:
1°. er veel te weinig erkende deskundigen in de medische stralingsfysica - nucleaire geneeskunde zijn op de arbeidsmark.
2°. bij nieuwe niet-standaard therapeutische nucleair-geneeskundige handelingen een risicoanalyse moet (of zou er moeten) opgesteld worden.
In de risicoanalyse worden alle risico's in kaart gebracht en zou het personeel ter plaatse (die al kennis heeft van besmettingen,...) moeten weten wat er gedaan moet worden in geval van incident.
De werkgeversvertegenwoordigers vinden dat er ook nog beslist moet kunnen worden binnen welke termijn een deskundige ter plaatse zou moeten komen.
3°. in §3 vermeld staat dat een wachtrol moet worden ingericht.
De werkgeversvertegenwoordigers vragen zich af hoe een wachtrol kan worden ingericht met één deskundige.

Daarom stellen de werkgeversvertegenwoordigers voor om het artikel 37 §2 als volgt aan te passen:
“Tijdens de toediening van niet-ingekapselde radioactieve producten voor niet-standaard therapeutische nucleair-geneeskundige handelingen moet, rekening houdend met het radiologisch risico, een erkende deskundige in de medische stralingsfysica in het bevoegdheidsdomein van de nucléaire geneeskunde telefonisch beschikbaar zijn via een wachtdienst (24/24 – 7/7) en indien nodig (expert judgement) binnen de kortst mogelijk termijn fysiek aanwezig zijn in de inrichting. Hij moet op voorhand verwittigd worden dat een dergelijke handeling zal plaatsvinden”.

De werkgeversvertegenwoordigers vragen om de vereiste van de fysieke aanwezigheid te schrappen.

5) Betreffende artikel 38 van Onderafdeling 4 van Afdeling 5 Bijstand door erkende deskundigen in de medische stralingsfysica

De werkgeversvertegenwoordigers vragen verduidelijking over artikel 38, §2.
“§2. Onverminderd de bepalingen van artikel 15, moet de exploitant, voor medisch-radiologische handelingen met een computertomografie toestel of binnen de interventionele radiologie, beroep doen op een erkende deskundige in de medische stralingsfysica, voor de actieve medewerking binnen een multidisciplinair team, aan twee gedocumenteerde projecten rond optimalisatie, per jaar en per dienst waar minstens één van bovenstaande handelingen wordt uitgevoerd.”

De regelgeving vereist 2 optimalisatieprojecten per dienst: betekent dit dat als dezelfde installatie wordt gebruikt door 3 verschillende diensten (bijv. orthopedie, neurologie, chirurgie), het noodzakelijk is om 6 optimalisatieprojecten per jaar te doen?
Volgens de werkgeversvertegenwoordigers kan dit niet het doel zijn van dit artikel.

6) Betreffende artikel 46 van Onderafdeling 7 van Afdeling 5 Bijstand door erkende deskundigen in de medische stralingsfysica

De werkgeversvertegenwoordigers vragen verduidelijking over artikel 46, daar in het verslag aan de Koning betreffende artikel 46 het volgde staat:

> *« Voor hybride uitrustingen zoals de PET-CT en SPECT-CT, dienen deze taken te geschieden door erkende deskundigen in de medische stralingsfysica uit de beide betrokken bevoegdheidsdomeinen."*

De werkgeversvertegenwoordigers vragen zich af of:
"… erkende deskundigen in de medische stralingsfysica uit de beide betrokken bevoegdheidsdomeinen" effectief betekent dat een deskundige erkend is in beide domeinen (RAD + MNUC) of dat deze taken kunnen worden uitgevoerd door een deskundige in RAD en door een andere deskundige in MNUC.

7) Betreffende de afdeling 7 Opleiding en vergunning van practici en gemachtigden

De werkgeversvertegenwoordigers zijn van mening dat het aantal uren permanente vorming, die in meerdere artikelen aan bod komt, voldoet om de nodige kwaliteit ervan te waarborgen.

8) Betreffende artikel 70 van Onderafdeling 4 Gebruik van röntgenstralen voor medische beeldvorming beperkt tot botdensitometrie van Afdeling 7 Opleiding en vergunning van practici en gemachtigden

De werkgeversvertegenwoordigers vragen verduidelijking over artikel 70.
De werkgeversvertegenwoordigers vragen zich af hoe ze een DEXA (Dual Energy X-ray Absorptiometry) kunnen optimaliseren, omdat deze apparaten heel weinig speelruimte bieden.
Er wordt gesproken over kwaliteitsborging, terwijl er geen protocol is voor dit type installatie.

9) Betreffende artikel 91 van Onderafdeling 1 van Afdeling 8 Opleiding en erkenning van deskundigen in de medische stralingsfysica en assistenten medische stralingsfysica

De werkgeversvertegenwoordigers vragen om opnieuw punten of een systeem van quota op basis van uren in te voeren (vb. het schrijven van een boek telt dan voor 20 uren).

Betreffende het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen houdende de herschikking van de voorschriften inzake de medische en diergeneeskundige blootstellingen en betreffende de medische jury.

1) De werkgeversvertegenwoordigers vragen om de definitie van "interventionele radiologie" te verduidelijken zodat deze niet interpreteerbaar is.

Zo stellen ze de vraag of de plaatsing van een heupprothese waarbij de scopie aan het einde van de interventie wordt gebruikt, wordt beschouwd als interventionele radiologie.

2) ***De werkgeversvertegenwoordigers vragen om de definitie van "blootstelling bij niet-medische beeldvorming met medisch-radiologische uitrustingen" te verduidelijken.***

De werkgeversvertegenwoordigers vinden bovendien dat het rechtvaardigingsprincipe in deze specifieke situatie niet van toepassing is.

III. BESLISSING

Het advies aan de Minister van Werk bezorgen.

5. Advies nr. 223 van 22 februari 2019 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk wat het periodiek gezondheidstoezicht betreft (D217).

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 16 oktober 2018 van de Minister van Werk, werd de Hoge Raad PBW uitgenodigd zijn advies te formuleren betreffende het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk wat het periodiek gezondheidstoezicht betreft.

Het ontwerp van koninklijk besluit werd op 26 oktober 2018 aan het uitvoerend bureau voorgelegd (PPT/PBW – D217- BE 1310).

Met het oog op het voorbereiden van een ontwerpadvies over dit ontwerp van koninklijk besluit, hebben de leden van het uitvoerend bureau vergaderd in een commissie ad hoc op 21 november 2018. Ze hebben daarnaast ook bijzondere vergaderingen van het uitvoerend bureau georganiseerd op 7 en 22 januari 2019.
Het voorontwerp van advies werd voor de eerste maal kort toegelicht op de Hoge Raad van 14 december 2018.

De sociale partners van het uitvoerend bureau hebben op 5 februari 2019 beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen op de voltallige vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk van 22 februari 2019. (PPT/PBW – D217 – 715).

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft zijn advies geformuleerd tijdens de plenaire vergadering van 22 februari 2019.

Toelichting:

Het ontwerp van koninklijk besluit voorziet in een onderverdeling in twee delen van het periodiek gezondheidstoezicht:

- een gezondheidsbeoordeling (anamnese en klinisch onderzoek) die uitgevoerd wordt door de preventieadviseur-arbeidsarts en die betrekking heeft op de verenigbaarheid van de gezondheidstoestand met de uitgeoefende arbeid;

- aanvullende medische handelingen, die uitgevoerd worden door de preventieadviseur-arbeidsarts zelf of onder zijn verantwoordelijkheid door verpleegkundigen. Het is steeds de preventieadviseur-arbeidsarts die de resultaten van deze handelingen zal interpreteren.

Deze handelingen zijn specifiek verbonden met het risico waaraan de werknemer wordt blootgesteld wegens het uitoefenen van zijn functie. De aanvullende medische handelingen:

- kunnen bestaan uit biomonitoring (bloedonderzoek, urinetests, longfunctietests,…), maar ook uit specifieke medische vragenlijsten. Zij houden verband met het risico waaraan de werknemers worden blootgesteld tijdens het uitvoeren van hun functie;
- kunnen zowel plaatsvinden voorafgaand aan de gezondheidsbeoordeling als tussen twee gezondheidsbeoordelingen in, op een ogenblik dat dit het meest relevant is voor de evaluatie van het risico en, in voorkomend geval, voor de gezondheidsbeoordeling;
- worden uitgevoerd door de preventieadviseur-arbeidsarts zelf, of, onder zijn verantwoordelijkheid, door een verpleegkundige;
- moeten, indien het gaat om medische vragenlijsten, informatie bevatten over het recht van de werknemer om te allen tijde een spontane raadpleging te vragen en moeten voorzien dat de werknemer kan vragen om zo snel mogelijk door de preventieadviseur-arbeidsarts te worden gecontacteerd.

De frequentie van de periodieke gezondheidsbeoordeling en de frequentie en de inhoud van de aanvullende medische handelingen worden per risico bepaald in bijlage I.4-5 van de codex over het welzijn op het werk.

De preventieadviseur-arbeidsarts kan eventueel bepaalde aanvullende medische handelingen vervangen door andere aanvullende medische handelingen die een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden als deze die vermeld staan in bijlage I.4-5 van de codex.

In dat geval motiveert de preventieadviseur-arbeidsarts deze beslissing in een document dat door hem wordt ondertekend en dat ter beschikking wordt gehouden van de arts sociaal inspecteur van de Algemene Directie Toezicht Welzijn op het werk.

Indien een werknemer wordt blootgesteld aan verschillende risico’s wordt de hoogste frequentie gevolgd.

In een aantal gevallen kan of moet de preventieadviseur-arbeidsarts afwijken van de frequentie die is voorzien in de bijlage I.4-5 van de codex:

1. Er is een verplichte eerste periodieke gezondheidsbeoordeling bij de preventieadviseur-arbeidsarts één jaar na de voorafgaande gezondheidsbeoordeling (nulmeting), ongeacht voor welk risico de werknemer aan het gezondheidstoezicht is onderworpen, en dit om in te schatten hoe de werknemer reageert op de blootstelling aan dat bepaald risico.

2. Wanneer de preventieadviseur-arbeidsarts vaststelt dat de aanvullende medische handelingen die tussen twee periodieke gezondheidsbeoordelingen in plaatsvinden een “ongewoon resultaat” vertonen, dan is hij verplicht om contact op te nemen met de betrokken werknemer. In dat geval kan hij beslissen om:
   a) de betrokken werknemer te onderwerpen aan een periodieke gezondheidsbeoordeling;

b) alle of bepaalde werknemers die aan hetzelfde risico worden blootgesteld eveneens te onderwerpen aan een gezondheidsbeoordeling;

c) de frequentie van de periodieke gezondheidsbeoordelingen en/of de aanvullende medische handelingen te verhogen voor de betrokken werknemer en eventueel ook voor alle of bepaalde werknemers die aan hetzelfde risico worden blootgesteld.
Deze hogere frequentie wordt aangehouden tot op het ogenblik dat de preventieadviseur-arbeidsarts oordeelt dat het risico onder controle is.
De preventieadviseur-arbeidsarts motiveert deze beslissing in een document dat door hem wordt ondertekend en dat ter beschikking wordt gehouden van de arts sociaal inspecteur van de algemene directie Toezicht Welzijn op het werk.

3. De preventieadviseur-arbeidsarts kan voor een of meerdere werknemer(s) beslissen om de frequentie van de gezondheidsbeoordelingen te verhogen, al dan niet tijdelijk, voor situaties die zich op de werkvloer voordoen of wanneer iemand behoort tot een bijzondere risicogroep.
De preventieadviseur-arbeidsarts motiveert deze beslissing in een document dat door hem wordt ondertekend en dat ter beschikking wordt gehouden van de arts sociaal inspecteur van de algemene directie Toezicht Welzijn op het werk.

4. De inspectie Toezicht Welzijn op het werk kan uiteraard ook de frequentie verhogen van de gezondheidsbeoordeling, of hij kan de inhoud en het tijdstip van de aanvullende handelingen vastleggen.

II. ADVIES VAN DE HOGE RAAD VAN 22 FEBRUARI 2019

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk brengt volgend unaniem advies uit betreffende het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk wat het periodiek gezondheidstoezicht betreft. De Hoge Raad onderschrijft daarmee de grote doelstellingen van deze geplande hervorming, onder voorbehoud van de hieronder vermelde unanieme vragen tot aanpassing van het ontwerp van koninklijk besluit.

Betreffende de bredere context van deze hervorming;

De Hoge Raad wenst uitdrukkelijk dat de uitvoering van het ontwerp van koninklijk besluit wordt gezien in de context van het eerdere advies dat de Hoge Raad op eigen initiatief gaf over de tarieven en prestaties van de externe diensten. De Hoge Raad is positief dat verschillende elementen van dit advies werden weerhouden in het voorliggende ontwerpbesluit. Niettemin vraagt de Hoge Raad om verder werk te maken van de uitvoering van dit eerdere advies.

De Hoge Raad is ook van mening dat dit ontwerpbesluit, dat een hervorming van het gezondheidstoezicht beoogt, tot doel moet hebben om de dienstverlening van de arbeidsartsen, en met uitbreiding de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk, t.o.v. de aangesloten werkgevers en werknemers te verbeteren. Uit de hoorzittingen die georganiseerd werden in de schoot van de Hoge Raad en uit de documenten in het kader van de erkenningsprocedures van EDPB's is gebleken dat geen van de EDPB's er in slaagde alle wettelijke verplichtingen met betrekking tot het periodiek gezondheidstoezicht na te komen omwille van een gebrek aan preventieadviseurs-arbeidsartsen. De Hoge Raad meent dat het een van de prioritaire betrachtingen van dit ontwerpbesluit moet zijn om de participatie van de arts aan het preventiebeleid van de onderneming te versterken.

Uit cijfers van Co-Prev voor het jaar 2017 kan worden afgeleid dat – voor wat de externe preventiediensten betreft – ongeveer 1,5 miljoen werknemers aan jaarlijkse periodieke gezondheidsbeoordelingen (medisch onderzoek + gerichte onderzoeken) dienden te worden onderworpen. Ongeveer 82% van deze werknemers werd ook effectief onderzocht.

De Hoge Raad meent daarom dat deze hervorming een eerste en noodzakelijke stap is in de verdere modernisering van het landschap welzijn op het werk, en dit met het oog op een optimale inzet van het beschikbare potentieel van arbeidsartsen voor preventie.

De Hoge Raad is van oordeel dat de preventieadviseur-arbeidsarts, los van commerciële overwegingen en of organisatorische imperatieven eigen aan de externe preventiedienst, de individuele verantwoordelijkheid heeft om desgevallend gebruik te maken van het individueel beoordelingsrecht voorzien in artikel I.4-32 om in functie van de aard van het werk, de individuele kenmerken en/of de gezondheidstoestand van de werknemer of omstandigheidsfactoren een verhoogde frequentie van gezondheidstoezicht te bepalen.

De Hoge Raad vraagt dan ook om artikel I.4-32, paragraaf 3 als volgt aan te passen : "De preventieadviseur-arbeidsarts kan, al dan niet tijdelijk, naar eigen oordeel, een hogere frequentie van periodieke gezondheidsbeoordelingen en/of aanvullende medische handelingen vastleggen voor specifieke situaties omwille van de aard van de werkpost of de activiteit, of de gezondheidstoestand van de werknemer, of omdat de werknemer behoort tot een specifieke risicogroep, of omwille van wijzigingen van de werkpost of activiteit, of wegens incidenten of ongevallen die zich hebben voorgedaan, of omwille van een overschrijding van actiewaarden."

De Hoge Raad vraagt om artikel X.1-5 van de codex niet op te heffen en dus de formulering zoals deze vandaag bestaat in de codex, te behouden.

Betreffende de individuele medische vragenlijsten zoals voorzien in art I.4.30 §1, 2°, d);

De Hoge Raad vraagt dat voorstellen tot precisering van aanvullende medische handelingen en van individuele gestandaardiseerde medische vragenlijsten inhoudelijk worden uitgewerkt door een college van preventieadviseurs-arbeidsartsen van de verschillende interne en externe preventiediensten, bijgestaan door de preventieadviseur-psychosociale aspecten en in voorkomend geval andere preventieadviseurs, en dit voor verschillende sectoren en functies, zich inspirerend op studies en instrumenten ontwikkeld op wetenschappelijk niveau, met een sectorale raadpleging in de schoot van de Hoge Raad.

Een deel van de vragenlijsten moet steeds handelen over psychosociale aspecten.

Er dient daarbij over te worden gewaakt dat de vragenlijsten qua vorm en kwaliteit dermate worden gestandaardiseerd en uitgewerkt dat de gegevens die bekomen worden betrouwbaar en vergelijkbaar zijn en gemakkelijk geaggregeerd kunnen worden per sector of risico over de diensten heen. Enkel zo kunnen een aantal goede praktijken worden veralgemeend.

Deze vragenlijsten kunnen dan, indien nodig, worden aangevuld met specifieke vragen in functie van de betrokken sector of onderneming, of naargelang de betrokken interne of externe preventiedienst.

Het gebruik van deze gestandaardiseerde vragenlijsten zou ook toelaten om de resultaten ervan aan te wenden in onderzoeken en studies over de gezondheid op het werk of voor toekomstige beleidsstrategieën.
De databank wordt gecentraliseerd bij de FOD WASO (beheerd door DIOVA).

De Hoge Raad engageert zich om samen met de betrokken sectoren en met de interne en externe preventiediensten kennis te nemen van bestaande aanvullende medische handelingen en vragenlijsten, en binnen de Hoge Raad te overleggen om met wetenschappelijke ondersteuning zo snel mogelijk gestandaardiseerde delen van aanvullende medische handelingen en vragenlijsten per sector uit te werken, en een werkwijze vast te leggen voor het aggregeren van deze gegevens per sector of per risico ten behoeve van diverse sectoren of wetenschappelijk onderzoek.

Het resultaat van dit overleg kan dan via aanvullende regelgeving worden geconsolideerd.

De Hoge Raad vraagt de slotbepaling van artikel I.4-30, §2 als volgt aan te passen:

“De Minister kan, na advies van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk, modelvragenlijsten zoals bedoeld in paragraaf 1, 2°, d), vastleggen”.

De Hoge Raad is van mening dat, overeenkomstig artikel I.4-30, §1, 2°, a), de werknemer moet worden geholpen bij het invullen van de vragenlijst om erover te waken dat hij deze correct invult en dat hij alle vragen die hierin zijn opgenomen goed begrijpt. Een persoonlijk onderhoud met de verpleegkundige of de preventieadviseur-arbeidsarts is dus steeds nodig bij de aanvullende medische handelingen.

De Hoge Raad vraagt derhalve de term “persoonlijk contact” te vervangen door “persoonlijk onderhoud”, en dus niet uitsluitend langs elektronische weg.

In dat verband wijst de Hoge Raad op het belang van het bijstaan van anderstaligen die geen van de drie landstalen machtig zijn.

De Hoge Raad verzet er zich niet tegen dat een werknemer een vragenlijst elektronisch kan invullen en bezorgen aan de interne of externe dienst voor preventie en bescherming op het werk. De Hoge Raad meent ook dat een digitale verwerking van de vragenlijsten door de interne en externe diensten mogelijk moet zijn.

De Hoge Raad is echter wel van mening dat:

- de interne en externe diensten een grondige screening en analyse van deze vragenlijsten moeten maken, zodat zij eventuele gezondheidsproblemen of verzoeken van werknemers tot een onderhoud met de arbeidsarts niet over het hoofd zien en ze adequaat kunnen reageren op deze signalen;

- de verpleegkundige de vragenlijst dient te overlopen tijdens een persoonlijk onderhoud teneinde zich er van te vergewissen dat de werknemer deze correct heeft begrepen (wat meer inspanning zal vragen wanneer de werknemer een vragenlijst krijgt in een taal die hij of zij niet machtig is);

- de verpleegkundige steeds een persoonlijk onderhoud moet hebben over de ingevulde vragenlijst en/of betreffende de specifieke aanvullende medische handeling(en) met de preventieadviseur-arbeidsarts die binnen de desbetreffende onderneming de aanvullende medische handelingen voorschrijft en ervoor verantwoordelijk is;

- de geaggregeerde en geanonimiseerde resultaten van de vragenlijsten moeten gebruikt worden voor het verbeteren van het preventiebeleid in de betreffende onderneming.

De Hoge Raad merkt daarnaast op dat de regelgeving zo moet zijn opgesteld dat de mogelijkheid moet worden voorzien om gebruik te maken van nieuwe testmethoden of instrumenten die hetzelfde resultaat bereiken als de vragenlijsten, of daarbij aanvullend kunnen zijn. Een persoonlijk onderhoud met de arbeidsarts of de verpleegkundige blijft daarbij onontbeerlijk.

Betreffende het bevorderen van spontane raadplegingen;

De Hoge Raad stelt vast dat bij toepassing van het ontwerp van koninklijk besluit de spontane raadplegingen aan belang zouden moeten winnen in het gezondheidstoezicht.

Met dit doel stelt de Hoge Raad meer bepaald voor dat alle werknemers jaarlijks zouden worden ingelicht over deze mogelijkheid (in samenwerking met de interne en externe preventiediensten), dat hen de coördinaten van de preventieadviseurs zouden worden meegedeeld, zoals voorzien door de regelgeving, evenals een beschrijving van hun taken en de wijze waarop contact kan worden opgenomen met deze preventieadviseurs, dat de zichtbaarheid van de EDPB in de onderneming wordt verbeterd en dat de mogelijkheid wordt gegeven aan werknemers om op een eenvoudige manier een spontane raadpleging te vragen (per telefoon of per mail of via een ander communicatiemiddel).

De Hoge Raad vraagt dat art I.2-17 van de codex in deze zin zou worden aangevuld waarbij aan de preventiediensten deze opdracht zou worden toevertrouwd.

De Hoge Raad is van mening dat een informatiecampagne moet worden georganiseerd over het geheel van de wijzigingen die door het ontwerp van koninklijk besluit worden aangebracht aan de regelgeving, met een bijzondere aandacht voor de mogelijkheid om ten allen tijde een spontane raadpleging te vragen aan de preventieadviseur-arbeidsarts.

De Hoge Raad meent dat de FOD WASO en de externe preventiediensten de meest geschikte actoren zijn om deze campagnes op te zetten, met medewerking van de sociale partners binnen de Hoge Raad.

Betreffende de evaluatie van de regelgeving;

De Hoge Raad vraagt om te voorzien in een evaluatie van deze regelgeving binnen twee jaar om de eventuele disfuncties en verminderde prestaties, inzonderheid in KMO's te identificeren en om de regelgeving aan te passen indien nodig. Hij herinnert in dat verband aan de passage van het advies nr. 215 van de Hoge Raad van 31 juli 2018 betreffende de tarieven en de prestaties van de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk, die bepaalt dat een eventuele herziening van de reglementering niet mag leiden tot een daling van het beschermingsniveau van de werknemers en werkneemsters.

De Hoge Raad wenst dat de evaluatie plaatsheeft in de schoot van de Hoge Raad.

Deze evaluatie is een eerste stap in het creëren van een maximale toegevoegde waarde van het gezondheidstoezicht om te komen tot een optimale inzet van de preventieadviseurs-arbeidsartsen en andere personen die betrokken zijn bij het gezondheidstoezicht op de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

In het kader van deze evaluatie vraagt de Hoge Raad dat de EDPBW de gegevens bijhouden betreffende de aard van de medische onderzoeken en blootstellingen, de aanvullende medische handelingen en de spontane raadplegingen.

De Hoge Raad vraagt dat deze gegevens worden overgemaakt op een gestandaardiseerde uniforme wijze aan een gecentraliseerde gegevensbank bij de FOD WASO, waarbij de geaggregeerde gegevens op eenvoudige wijze beschikbaar zijn voor beleidsvoorbereidend werk en met het oog op wetenschappelijk onderzoek. De preventieadviseurs-arbeidsartsen en de interne en externe preventiediensten moeten hun gegevens in deze gegevensbank kunnen registreren op een directe en eenvoudige wijze. De gegevensstroom moet worden geoptimaliseerd.

Deze gegevensbank moet de Hoge Raad toelaten om op regelmatige basis informatie te verkrijgen over het gezondheidstoezicht zonder deze noodzakelijkerwijze te moeten opvragen bij de externe diensten. Hierdoor kan tegelijkertijd informatie worden bekomen vanuit de interne preventiediensten.

Bovendien herinnert de Hoge Raad eraan dat hij reeds verschillende malen de wens heeft geuit om de inhoud van de jaarverslagen van de EDPBW aan te passen om deze gegevens op een gestandaardiseerde uniforme elektronische wijze te bundelen in een gegevensbank bij de FOD WASO. Deze gegevens zouden ook kunnen dienen voor de evaluatie van de tarieven en prestaties van de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk.

Betreffende het toezicht en de handhaving;

De Hoge Raad rekent er bovendien op dat TWW toezicht uitoefent op de wijze waarop de nieuwe regelgeving wordt toegepast in de ondernemingen en door en in de EDPBW en zo nodig tussenkomt, in functie van zijn bevoegdheden, om maatregelen of goede praktijken voor te stellen. Zo vindt de Hoge Raad het belangrijk dat TWW strikt toeziet op de naleving van de wettelijk opgelegde frequenties.

De Hoge Raad herinnert er bovendien aan dat de AD TWW eveneens een rol heeft inzake het geven van raad aan de werkgevers.

Betreffende de definitie van de veiligheidsfunctie, de risicospecifieke criteria van het gezondheidstoezicht en de risico's in het kader van psychosociale belasting

De Hoge Raad vraagt om de definitie van veiligheidsfunctie zoals voorzien in art I.4-1, §2 niet te wijzigen en de huidige definitie integraal te behouden zoals ze momenteel bestaat in de regelgeving.

De Hoge Raad wenst dat de indelingen en technische classificaties van de verschillende risico's worden behouden zoals momenteel bepaald in de codex over het welzijn op het werk.

In die optiek adviseert de Hoge Raad om zich voor de actiewaarden voor het gezondheidstoezicht te beroepen op de waarden die zich momenteel bevinden in de verschillende boeken van de codex over het welzijn op het werk.

De Hoge Raad heeft vastgesteld dat, in het ontwerpbesluit, en meer bepaald in de bijlage, nieuwe actiewaarden voor het gezondheidstoezicht worden opgenomen.

Enkele uitzonderingen buiten beschouwing gelaten, geeft de Hoge Raad er de voorkeur aan om nu geen wijzigingen aan te brengen aan de huidige actiewaarden en grenswaarden van de codex. Hij is uiteraard bereid om in de toekomst te werken aan een actualisering volgens de evolutie van de gegevens inzake arbeidsgeneeskunde en volgens de realiteit op het terrein.

De Hoge Raad vindt het dan ook nodig om bij de voor deze adviesaanvraag gevoerde werkzaamheden de risico's en de bijhorende actie- en grenswaarden zoveel mogelijk te behouden zoals ze vandaag bestaan in de codex over het welzijn op het werk. Deze risico's en actie- en grenswaarden zijn namelijk gekend op het terrein. Bovendien meent de Hoge Raad dat voor de toevoeging, aanpassing of verwijdering van risico's en de bijhorende actie- en grenswaarden een langere periode van onderzoek en analyse nodig is, dan diegene die deze adviesaanvraag voorziet. De Hoge Raad meent dat deze aanpak de meest pragmatische is en de beste bescherming biedt voor de veiligheid en gezondheid van de betrokken werknemers, voor de veiligheid in de ondernemingen en de professionals op het terrein de nodige houvast biedt.

De Hoge Raad is dus van mening dat dit ontwerpbesluit het kader schept waarbinnen het gezondheidstoezicht wordt uitgevoerd en dat dit ontwerpbesluit zich hier ook toe dient te beperken, met enkele uitzonderingen waar de Hoge Raad van mening is dat hiervoor bijzondere redenen zijn.

De Hoge Raad stelt vast dat in het ontwerpbesluit, en meer bepaald in de bijlage nieuwe actiewaarden voor het gezondheidstoezicht zijn opgenomen. Deze nieuwe actiewaarden werden niet besproken in de schoot van de Hoge Raad, noch is er enige wetenschappelijke onderbouwing om deze nieuwe waarden in te voeren.

De Hoge Raad stelt voor om de bijlage bij het ontwerpbesluit te vervangen door de bijlage bij dit advies (voorgestelde wijzigingen zijn aangeduid in het geel).

De Hoge Raad herinnert eraan dat het belangrijk is dat de preventieadviseur-arbeidsarts rekening houdt met psychosociale factoren in het kader van de onderzoeken die hij uitvoert, wat ook de uitgeoefende functie is. In die optiek is het nodig dat hier ook voldoende aandacht wordt aan besteed in de vragenlijsten. De psychosociale dimensie moet systematisch deel uitmaken van de basisvragenlijst. Indien de preventieadviseur-arbeidsarts vaststelt bij een werknemer dat deze gezondheidsklachten heeft waarvan hij meent dat ze kunnen worden toegeschreven aan het uitoefenen van het werk neemt hij contact op met de werknemers die een gelijkaardig werk verrichten of in gelijkaardige omstandigheden werken en kan hij hen onderwerpen aan een gezondheidsbeoordeling om na te gaan of soortgelijke gezondheidsproblemen aanwezig zijn. In voorkomend geval meldt hij dit aan de werkgever met het oog op het nemen van de nodige preventiemaatregelen. Indien nodig worden deze werknemers door de preventieadviseur-arbeidsarts verder medisch opgevolgd tot op het ogenblik dat de risicoanalyse uitwijst dat dit niet langer nodig is, mede op basis van de bevindingen van de preventieadviseur-arbeidsarts.

Betreffende de kost van de nieuwe bepalingen voor de werkgevers;

De Hoge Raad herinnert er aan dat de wijziging van de reglementering de kosten van de preventie op het werk niet mag verhogen voor de werkgevers.

De leden van de Hoge Raad vragen uitdrukkelijk te voorzien in de regelgeving dat, voor de ondernemingen C- en D, de taken die voorzien zijn en die voortvloeien uit deze hervorming van het gezondheidstoezicht en die er ook integraal deel van uitmaken, geheel zijn opgenomen in het basispakket, gedekt door het forfaitair minimumtarief en in geen geval aanleiding kunnen geven tot extra facturaties bovenop het minimumtarief.

De Hoge Raad vindt het daarom positief dat het ontwerpbesluit in artikel 12 voorziet om de voorafgaande gezondheidsbeoordelingen, de periodieke gezondheidsbeoordelingen en de aanvullende medische handelingen (zijnde zowel de tussentijdse medische handelingen tussen 2 periodieke gezondheidsbeoordelingen in, als de medische handelingen voorafgaand aan de periodieke gezondheidsbeoordeling) op te nemen in het basispakket van de KMO's.

De Hoge Raad vindt het immers belangrijk dat met name de vragenlijsten, de passende longfunctietests, de passende audiogrammen en andere aanvullende medische handelingen (niet enkel de tussentijdse, maar ook deze voorafgaand aan de periodieke gezondheidsbeoordeling) zoals voorzien in de bijlage van het ontwerpbesluit zijn opgenomen in het basispakket voor de C- en D-ondernemingen en dat ze in geen geval bijkomend mogen worden gefactureerd aan de werkgever.

De Hoge Raad vraagt om artikel II.3-27 te preciseren zodanig dat de bepalingen van dit ontwerp waarbij jaarlijkse gezondheidsbeoordelingen voortaan vervangen worden door minder frequente gezondheidsbeoordelingen en tussentijdse aanvullende medische handelingen niet raken, noch aan de huidige frequentie van de bezoeken aan de arbeidsplaats, noch aan de vereiste competenties van de preventieadviseurs. Daarbij dient ondubbelzinnig geregeld te worden wat begrepen wordt onder de term "niet-jaarlijks gezondheidstoezicht".

De Hoge Raad vraagt om in de gevraagde evaluatie van de nieuwe regelgeving prioritair rekening te houden met de impact van deze hervorming van het gezondheidstoezicht op de dienstverlening voor de C- en D ondernemingen. De Hoge Raad adviseert om het gebruik van de verschillende elementen van het basispakket door de C- en D ondernemingen te evalueren.

Betreffende de verantwoordelijke preventieadviseur-arbeidsarts, beoogd door de hervorming die meer handelingen uitgevoerd door verpleegkundigen impliceert;

De Hoge Raad dringt er op aan dat binnen een onderneming het één en dezelfde arbeidsarts is die niet enkel de handelingen voorschrijft die de verpleegkundige stelt en de gezondheidsbeoordelingen uitvoert, maar ook moet deelnemen aan het uitwerken van de risicoanalyse overeenkomstig de bepalingen van de codex.

Betreffende de verpleegkundigen;

De Hoge Raad stelt vast dat het ontwerp van koninklijk besluit meer taken geeft (aanvullende medische handelingen) aan de verpleegkundigen binnen de preventiediensten.

De Hoge Raad schat in dat jaarlijks meer dan 1,5 miljoen tussentijdse medische handelingen zullen worden uitgevoerd. De Hoge Raad vraagt daarom aan de interne en externe diensten om zich zo snel mogelijk zo te organiseren dat deze taken kwaliteitsvol kunnen worden uitgevoerd, teneinde de bescherming voor de werknemers en de dienstverlening naar de werkgevers toe te waarborgen en te verbeteren.

Bovendien is de Hoge Raad van mening dat deze verpleegkundigen op korte termijn moeten worden opgeleid in arbeidsgezondheid op het werk.

De Hoge Raad is, op korte termijn, van mening dat een opleiding van verpleegkundige in arbeidsgezondheid nuttig zou zijn en moet worden opgelegd als vereiste vorming in de regelgeving.

Het is daarom dat de Hoge Raad de Minister uitnodigt om een kader te creëren dat zou toelaten een specialisatie te organiseren inzake arbeidsgezondheid voor verpleegkundigen, dit uiteraard onverminderd de bevoegdheid van de Gemeenschappen om deze vormingen in te richten.

Het uitwerken van deze specialisatie gebeurt best met een overgangsperiode voor het verpleegkundig personeel dat reeds in dienst is bij de verschillende interne en externe diensten voor preventie en bescherming op het werk, waarvoor de modaliteiten worden overlegd binnen de Hoge Raad.

Ook al is het momenteel niet verplicht voor het verpleegkundig personeel om een aanvullende vorming niveau II te hebben voor het louter uitvoeren van assisterende taken in het kader van het gezondheidstoezicht, toch is de Hoge Raad van mening dat een dergelijke aanvullende vorming waardevol is in het kader van een multidisciplinaire samenwerking.

Aangezien dit ontwerp van koninklijk besluit mee kadert in het optimaal benutten van de beschikbare expertise en vaardigheden van preventieadviseurs-arbeidsartsen, verpleegkundigen en andere personen die taken verrichten met het oog op het verzekeren en bevorderen van de gezondheid van werknemers, vraagt de Hoge Raad ook om juridische duidelijkheid en zekerheid te creëren voor die situaties in bedrijven waarbij verpleegkundigen binnen een (gemeenschappelijke) (interne) preventiedienst taken i.v.m. welzijn op het werk uitvoeren. De Hoge Raad is van mening dat het opnemen van welzijnstaken binnen de onderneming de voorkeur verdient en dat die situaties gestimuleerd of minstens geconsolideerd moeten worden. De huidige wetgeving creëert echter onzekerheid in geval de verpleegkundigen (tot ieders tevredenheid) ook bijstand verlenen aan de externe preventieadviseur-arbeidsarts in het kader van het gezondheidstoezicht. Een wettelijke oplossing dringt zich bijgevolg op. Uiteraard kan dit enkel mits de nodige garanties m.b.t. het respecteren van de medische hiërarchie, vertrouwelijkheid van medische gegevens, neutraal optreden en in samenspraak met en het akkoord van de preventieadviseur-arbeidsarts, het comité/de vakbondsafvaardiging.

Daarbij moet uit de regelgeving duidelijk blijken op welke manier retributies mogelijk zijnen. Eventuele financiële aspecten mogen geen impact hebben op de wettelijk verplichte minimumbijdragen. Hierover moet ook duidelijk en open gecommuniceerd worden in de adviescomités van externe diensten.

Betreffende het nijpend tekort aan arbeidsartsen;

De Hoge Raad is van mening dat het ontwerp van koninklijk besluit de aantrekkelijkheid van de functie van arbeidsarts zal kunnen vergroten door het vrijmaken van tijd die hem zal kunnen toelaten om zich op het terrein te begeven of om de kwaliteit van het contact met de werknemers en werkgevers te verbeteren.

De Hoge Raad vraagt niettemin aandachtig te zijn voor het feit dat het confronteren van verpleegkundigen en arbeidsartsen met een belangrijke massa aan vragenlijsten een omgekeerd effect kan hebben op vlak van aantrekkelijkheid van het beroep. Daarom is het essentieel dat de arbeidsartsen

en verpleegkundigen van nabij worden geassocieerd en betrokken bij de uitwerking van vragenlijsten en methoden (zie supra) en het contact met de onderneming en de werknemers behouden.

De leden van de Hoge Raad vragen zich hierbij ook af of enkel het ontwerp van koninklijk besluit zal toelaten te antwoorden op het probleem van de daling van het aantal arbeidsartsen op lange termijn.

De Hoge Raad is van mening dat de hervorming van de frequentie van het gezondheidstoezicht geen negatieve impact mag hebben op het contingent van arbeidsartsen, maar hen integendeel moet toelaten om de kwaliteit van hun interventies te verbeteren.

De Hoge Raad vraagt de Minister van Werk om in samenspraak met de Minister van Volksgezondheid en de bevoegde ministers van Onderwijs passende maatregelen te nemen om het schrijnend tekort aan arbeidsartsen op te lossen.

Uit gegevens van Co-Prev blijkt immers dat tussen 2012 en 2017 het aantal arbeidsartsen in externe diensten voor preventie en bescherming op het werk is gedaald van 940 (746 FTE) naar 877 (693 FTE), dus min 63 (min 52 FTE).

De Hoge Raad vraagt de nodige aandacht van de Ministers van Volksgezondheid en van Werk voor de problematiek van het schrijnend tekort aan arbeidsartsen, mede in het kader van de lopende discussies over numerus clausus en artsen-contingenten.

Andere opmerkingen;

De leden van de Hoge Raad zijn van mening dat een werknemer die zich onttrekt aan de voorafgaande en periodieke gezondheidsbeoordelingen, niettegenstaande aanmaning en ingebrekestelling, zijn functie niet kan uitoefenen en uit het betrokken risico moet worden verwijderd.

De Hoge Raad wenst in deze zin een aanpassing in art I. 4-12 ter vervanging van de termen “niet aan het werk mogen worden gesteld of gehouden” en dit te beperken tot de periodieke en voorafgaande gezondheidsbeoordelingen en vraagt dat dit nader juridisch wordt onderzocht.

De Hoge Raad wijst erop dat de werknemer het recht heeft op inzage en op een gratis kopie van het gezondheidsdossier en de resultaten van de aanvullende medische handelingen zoals voorzien in de wet op de patiëntenrechten en door de Algemene Verordening Gegevensbescherming. De Hoge Raad vraagt dit als dusdanig op te nemen in de codex.

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Minister van Werk.

BIJLAGE I.4-5.
FREQUENTIE EN INHOUD VAN HET PERIODIEK GEZONDHEIDSTOEZICHT

Principes

Deze bijlage bepaalt hoe het periodiek gezondheidstoezicht eruitziet voor de werknemers die hieraan onderworpen zijn als gevolg van de risico's waaraan zij blootgesteld zijn tijdens de uitvoering van hun werk, zoals omschreven in de codex over het welzijn op het werk.

Het periodiek gezondheidstoezicht bestaat uit:

1. Een periodieke gezondheidsbeoordeling die uitsluitend door de preventieadviseur-arbeidsarts mag gebeuren (art. I.4-30, §1, 1°): de frequentie hiervan wordt vastgelegd per risico in onderstaande tabel.

2. in functie van het risico waaraan de werknemer wordt blootgesteld, wordt deze periodieke gezondheidsbeoordeling aangevuld met aanvullende medische handelingen (art. I.4-30, §1, 2°), die in voorkomend geval gerichte onderzoeken en tests omvatten, die worden uitgevoerd door de preventieadviseur-arbeidsarts, of door verpleegkundig personeel onder verantwoordelijkheid van de preventieadviseur-arbeidsarts, en waarvan de resultaten door de preventieadviseur-arbeidsarts geïnterpreteerd moeten worden. De minimale aanvullende medische handelingen en hun frequentie worden vastgelegd in onderstaande tabel, en vinden plaats:

    a. Voorafgaand aan de gezondheidsbeoordeling (*): hetzij onmiddellijk voorafgaand aan de gezondheidsbeoordeling, hetzij enige tijd vooraf, maar in elk geval op het meest geschikte moment van de dag/week/jaar voor het uitvoeren van deze handelingen in functie van het risico. In elk geval mag er geen (te) lange periode verstrijken tussen het uitvoeren van de voorafgaande aanvullende medische handelingen en de gezondheidsbeoordeling (bv. 1 of 2 weken, max. 1 maand). Als de resultaten van de aanvullende medische handelingen (nog) niet bekend zijn tijdens de gezondheidsbeoordeling en deze vertonen een ongewoon resultaat, dan neemt de preventieadviseur-arbeidsarts contact op met de betrokken werknemer om na te gaan of een gezondheidsbeoordeling noodzakelijk is.

    b. Tussentijds in de periode tussen twee periodieke gezondheidsbeoordelingen (**), d.w.z. dat er voldoende tijd moet zitten tussen de periodieke gezondheidsbeoordeling (die in de tabel wordt aangeduid als X) en de tussentijdse aanvullende medische handeling (die plaatsvindt 6, 12, 24 enz. maanden na X, conform de tabel), wat toelaat om de evolutie van de gezondheidstoestand van de werknemer van nabij op te volgen. De resultaten van de tussentijdse aanvullende medische handelingen moeten worden beoordeeld door de preventieaviseur-arbeidsarts: als deze resultaten ongewoon zijn of als de werknemer erom vraagt, moet de preventieadviseur-arbeidsarts de werknemer contacteren om na te gaan of een gezondheidsbeoordeling noodzakelijk is. Deze (eventuele) tussentijdse gezondheidsbeoordeling wijzigt de frequentie van gezondheidsbeoordelingen niet.

De bepalingen van deze bijlage doen geen afbreuk aan de mogelijkheid voor de werknemer om aan de preventieadviseur-arbeidsarts een spontane raadpleging te vragen overeenkomstig artikel I.4-37. Zij doen evenmin afbreuk aan de verplichtingen van de werkgever bedoeld in artikel I.4-4, §2.

Uit de gezondheidsbeoordeling kan volgen dat er preventiemaatregelen nodig zijn. Deze preventiemaatregelen kunnen de gezondheid van de werknemers betreffen, maar kunnen ook betrekking hebben op het ergonomisch of psychosociaal welzijn van de werknemers, in welk geval zij geen deel uitmaken van het gezondheidstoezicht noch dit vervangen.

Overeenkomstig artikel I.4-32, §3, kan de preventieadviseur-arbeidsarts, al dan niet tijdelijk, naar eigen oordeel, een hogere frequentie van periodieke gezondheidsbeoordelingen en/of aanvullende medische handelingen vastleggen voor specifieke situaties omwille van de aard van de werkpost of de activiteit, of de gezondheidstoestand van de werknemer, of omdat de werknemer behoort tot een specifieke risicogroep, of omwille van wijzigingen aan de werkpost of activiteit, of wegens incidenten of ongevallen die zich hebben voorgedaan, of omwille van een overschrijding van actiewaarden.

Aard van het algemeen en specifiek risico zoals omschreven in de codex over het welzijn op het werk	**Periodieke gezondheids-beoordeling PAAA (X)**	**Minimale aanvullende medische handelingen voorafgaand aan de periodieke gezondheidsbeoordeling***	**Minimale tussentijdse aanvullende medische handelingen****	
	Frequentie	**Welke handelingen?**	**Welke handelingen?**	**Frequentie**
Veiligheidsfunctie : elke werkpost waar gebruik wordt gemaakt van arbeidsmiddelen, waar motorvoertuigen, kranen, rolbruggen, hijstoestellen van welke aard ook, of machines die gevaarlijke installaties of toestellen in werking zetten, bestuurd worden of nog waar dienstwapens worden gedragen, voor zover het gebruik van die arbeidsmiddelen, het besturen van die werktuigen en installaties of het dragen van die wapens de veiligheid en gezondheid van andere werknemers van de onderneming of van ondernemingen van buitenaf, in gevaar kan brengen.				
Veiligheidsfunctie	24 maanden. Indien de werknemer minstens 50 jaar is kan de PAAA in functie van de individuele kenmerken en de arbeidsomstandig heden een frequentie van 12 maanden vastleggen.	Vragenlijsten*** en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA zoals een visustest, een audiogram, een elektrocardiogram, …	Vragenlijsten en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA zoals een visustest, een audiogram, een elektrocardiogram, …	X + 12 maanden
Functie met verhoogde waakzaamheid : elke werkpost die bestaat uit het permanent toezicht op de werking van een installatie en waar een gebrek aan waakzaamheid tijdens de uitvoering van het toezicht, de veiligheid en gezondheid van andere werknemers van de onderneming of van ondernemingen van buitenaf in gevaar kan brengen.				
Functie met verhoogde waakzaamheid	24 maanden. Indien de werknemer minstens 50 jaar is kan de PAAA in functie van de individuele kenmerken en de arbeidsomstandig heden een frequentie van 12 maanden vastleggen.	Vragenlijsten en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA zoals een visustest, een audiogram, een elektrocardiogram, …	Vragenlijsten en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA zoals een visustest, een audiogram, een elektrocardiogram, …	X + 12 maanden
Activiteit met welbepaald risico : elke activiteit of werkpost waarvoor uit de resultaten van de risicoanalyse het bestaan blijkt van : **a) een identificeerbaar risico voor de gezondheid van de werknemer, te wijten aan de blootstelling aan een fysisch agens, een biologisch agens of een chemisch agens;** **b) een verband tussen de blootstelling aan een belasting van ergonomische aard of die verbonden is aan de zwaarte van het werk of aan monotoon en tempogebonden werk en een identificeerbaar risico op een fysieke of mentale werkbelasting voor de werknemer;** **c) een identificeerbaar risico voor de gezondheid van de werknemer, te wijten aan de verhoogde blootstelling aan psychosociale risico's op het werk.**				
Blootstelling aan chemische, kankerverwekkende, mutagene en reprotoxishe agentia.				
Blootstelling aan agentia die vergiftigingen kunnen veroorzaken, zoals bepaald in bijlage VI.1-4	24 maanden	Minstens de handelingen zoals bepaald in bijlagen VI.1-2 en VI.1-4	Minstens de handelingen zoals bepaald in bijlage VI.1-2 en VI.1-4	X + 3/6/9/12 maanden zoals bepaald in bijlage VI.1-4
Blootstelling aan agentia die huidziekten kunnen veroorzaken, zoals bepaald in bijlage VI.1-4	24 maanden	Minstens de handelingen zoals bepaald in de bijlage VI.1-4	Minstens de handelingen zoals bepaald in de bijlage VI.1-4	X + 12 maanden
Blootstelling aan agentia die door inademing ziekten kunnen veroorzaken, zoals bepaald in bijlage VI.1-4	24 maanden	Minstens de handelingen zoals bepaald in de bijlage VI.1-4	Minstens de handelingen bepaald in de bijlage VI.1-4	X+ 6/12 maanden zoals bepaald in bijlage VI.1-4
Blootstelling aan kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia, inclusief asbest	12 maanden	Minstens de handelingen zoals bepaald in bijlage VI.1-4	Minstens de handelingen zoals bepaald in bijlage VI.1-4	X + 3/6/9 maanden zoals bepaald in bijlage VI.1-4

Blootstelling aan andere chemische agentia, bedoeld in art. VI.1-37	24 maanden		Vragenlijsten en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA	X + 12 maanden
Blootstelling aan fysische agentia				
1. Lawaai				
Gemiddelde dagelijkse blootstelling ≥ 87dB(A) of piekgeluidsdruk van 140 dB	12 maanden	Passend audiogram	/	/
Gemiddelde dagelijkse blootstelling ≥ 85 dB(A) of piekgeluidsdruk van 137 dB	36 maanden	Passend audiogram	/	/
Gemiddelde dagelijkse blootstelling≥ 80 dB(A) of piekgeluidsdruk van 135 dB	60 maanden	Passend audiogram	/	/
Blootstelling vanaf 30 dagen aan infratonen of ultratonen	60 maanden	/	Vragenlijsten, gericht onderzoek van het zenuwstelstel en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA	X+12/24/36/48
2. Trillingen				
Blootstelling aan trillingen overeenkomstig artikel V.3-3 en V.3-4	24 maanden	/	Vragenlijsten en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA	X + 12 maanden
3. Thermische omgevingsfactoren				
Blootstelling aan koude, wanneer de temperatuur lager is dan 8°C overeenkomstig artikel V.1-14, §1, 1°	24 maanden	/	Vragenlijsten en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA	X + 12 maanden
Blootstelling aan warmte overeenkomstig artikel V.1-14, §1, 2° volgens de actiewaarden bedoeld in artikel V.1-3, §2	24 maanden	/	Vragenlijsten en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA	X + 12 maanden
Blootstelling wanneer de werknemer gewoonlijk buiten tewerkgesteld wordt	24 maanden	/	Vragenlijsten en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA	X + 12 maanden
4. Kunstmatige optische straling				
Kunstmatige optische straling	24 maanden	/	Vragenlijsten en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA	X + 12 maanden
5. Ioniserende straling				
Inrichtingen van Klasse I	12 maanden De PAAA kan in functie van de gemeten, berekende of geschatte blootstelling een verhoogde frequentie vastleggen.	Handelingen voorzien in artikel V.5-6	Vragenlijsten en/of handelingen voorzien in artikel V.5-6	Vanaf een blootstelling gelijk of hoger dan 6 mSv
Inrichtingen van klasse II	12 maanden De PAAA kan in functie van de gemeten, berekende of geschatte blootstelling een verhoogde frequentie vastleggen.	Handelingen voorzien in artikel V.5-6	/	/
Inrichtingen van klasse III	24 maanden De PAAA kan in functie van de gemeten, berekende of geschatte blootstelling een verhoogde	Handelingen voorzien in artikel V.5-6	Vragenlijsten en/of handelingen voorzien in artikel V.5-6	X + 12 maanden

	frequentie vastleggen.			
6. Fysische agentia die huidproblemen kunnen veroorzaken				
Mikrotrauma door deeltjes metaal of glas, glaswol, dierenhuiden, haarfragmenten	24 maanden	/	Vragenlijsten en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA	X + 12 maanden
Musculoskeletale belasting				
1. Manueel hanteren van lasten				
WN < 45 jaar	36 maanden	/	/	/
WN vanaf 45 jaar	24 maanden Overeenkomstig art. I.4-32, §3 kan de PAAA, al dan niet tijdelijk, een hogere frequentie van periodieke gezondheidsbeoordelingen en/of aanvullende medische handelingen vastleggen voor specifieke situaties o.w.v. de aard van de werkpost of de activiteit, of de gezondheidstoestand van de werknemer, of omdat de werknemer behoort tot een specifieke risicogroep, of o.w.v. wijzigingen aan de werkpost of activiteit, of wegens incidenten of ongevallen die zich hebben voorgedaan, of o.w.v. een overschrijding van de actiewaarden.	/	Vragenlijsten en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA	X + 12 maanden
2. Blootstelling aan een belasting van ergonomische aard of die verbonden is aan de zwaarte van het werk of aan monotoon en tempogebonden werk en die een identificeerbaar risico op een fysieke of mentale werkbelasting met zich kan brengen				
WN < 45 jaar	36 maanden	/	/	/
WN vanaf 45 jaar	24 maanden Overeenkomstig art. I.4-32, §3 kan de PAAA, al dan niet tijdelijk, een hogere frequentie van periodieke gezondheidsbeoordelingen en/of aanvullende medische handelingen vastleggen voor specifieke situaties o.w.v.de aard van de werkpost of de activiteit, of de gezondheidstoestand van de werknemer, of omdat de werknemer behoort tot een specifieke risicogroep, of	/	Vragenlijsten en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA	X + 12 maanden

	o.w.v. wijzigingen aan de werkpost of activiteit, of wegens incidenten of ongevallen die zich hebben voorgedaan, of o.w.v. een overschrijding van de actiewaarden.			
Een identificeerbaar risico voor de gezondheid van de werknemer, te wijten aan de verhoogde blootstelling aan psychosociale risico's op het werk				
Een identificeerbaar risico voor de gezondheid van de werknemer, te wijten aan de verhoogde blootstelling aan psychosociale risico's op het werk	24 maanden	/	Vragenlijsten en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA	X + 12 maanden
Nachtarbeid en ploegenarbeid				
Zonder bijzondere risico's	36 maanden Overeenkomstig art. X.1-5, §2 worden de nachtarbeiders en de werknemers in ploegendienst bij wie de in art. X.1-2 bedoelde risicoanalyse geen andere risico's heeft aangetoond dan die waarmee nachtarbeid of ploegenarbeid gepaard gaat, worden om de 36 maanden, of om de 12 maanden indien het Comité het vraagt, aan een periodieke gezondheidsbeoordeling onderworpen. Indien deze werknemers 50 jaar zijn of ouder, kunnen zij elk jaar een periodieke gezondheidsbeoordeling vragen.	/	/	/
Met bijzondere risico's of lichamelijke of geestelijke spanningen zoals bedoeld in artikel X.1-2	24 maanden	/	Vragenlijsten en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA	X + 12 maanden
WN vanaf 50 jaar met bijzondere risico's of lichamelijke of geestelijke spanningen zoals bedoeld in artikel X.1-2 en bij wie de preventieadviseur-arbeidsarts problemen vaststelt	12 maanden			
Blootstelling aan biologische agentia				
Blootstelling aan agentia bedoeld in art. VII.1-44, eerste lid, 1° van de codex	24 maanden Overeenkomstig art. I.4-32, §3 kan de PAAA, al dan niet tijdelijk, een hogere frequentie van periodieke gezondheidsbeoordelingen en/of aanvullende medische handelingen vastleggen voor specifieke situaties o.w.v. de aard van de	Gerichte onderzoeken bedoeld in artikel VII.1-44, derde en vierde lid	Gerichte onderzoeken bedoeld in artikel VII.1-44, derde en vierde lid	X + 12 maanden
			Inentingen en/of tuberculinetests	volgens het schema van de Hoge Gezondheidsraad & de PAAA

	werkpost of de activiteit, of de gezondheidstoestand van de werknemer, of omdat de werknemer behoort tot een specifieke risicogroep, of o.w.v. wijzigingen aan de werkpost of activiteit, of wegens incidenten of ongevallen die zich hebben voorgedaan, of o.w.v. een overschrijding van de actiewaarden			
Blootstelling aan agentia bedoeld in art. VII.1-44, eerste lid, 2° van de codex	De PAAA bepaalt de frequentie na advies van het Comité	Gerichte onderzoeken bedoeld in artikel VII.1-44, derde en vierde lid	Gerichte onderzoeken bedoeld in artikel VII.1-44, derde en vierde lid	De PAAA bepaalt de frequentie na advies van het Comité
			Inentingen	volgens het schema van de Hoge Gezondheidsraad & de PAAA
Blootstelling aan agentia die een overgevoeligheid van de ademhalingswegen of een aandoening van de longen veroorzaken				
Blootstelling aan producten van plantaardige of animale oorsprong: haren, leders, pluimen, katoen, hennep, linnen, jute, sisal, parelmoer, melasse, stof.	24 maanden	Passende longfunctietests	Passende longfunctietests	X + 12 maanden
Werkzaamheden in een hyperbare omgeving				
Caissonarbeid Duikwerkzaamheden	12 maanden	Gerichte onderzoeken bedoeld in artikel V.4-16, derde lid	Vragenlijsten en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA	X + 6 maanden
Blootstelling aan elektromagnetische velden				
Blootstelling aan elektromagnetische velden	24 maanden	/	vragenlijsten en/of andere handelingen te bepalen door de PAAA	X + 12 maanden

*** Vragenlijsten = de individuele medische vragenlijsten bedoeld in artikel I.4-

6. Advies nr. 224 van 26 april 2019 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 5 betreffende ioniserende stralingen van boek V van de codex over het welzijn op het werk (D213).

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 30 juli 2018 van de Minister van Werk, werd de Hoge Raad PBW uitgenodigd zijn advies te formuleren betreffende het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 5 betreffende ioniserende stralingen van boek V van de codex over het welzijn op het werk.

Het ontwerp van koninklijk besluit werd op 4 september 2018 aan het uitvoerend bureau voorgelegd. (PPT/PBW – D213- BE 1299)

De sociale partners van het uitvoerend bureau hebben op 2 april 2019 beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen op de eerstvolgende voltallige vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk van 26 april 2019. (PPT/PBW – D213 - 732).

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft zijn advies geformuleerd tijdens de plenaire vergadering van 26 april 2019.

Toelichting:

Door een wijziging van de wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle , werden de opdrachten inzake het dosimetrisch toezicht op personen die beroepshalve met ioniserende straling in contact komen, welke initieel waren toevertrouwd aan de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, overgedragen naar het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC).

Het ontwerp van koninklijk besluit, ter advies aan de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk voorgelegd, heeft dan ook hoofdzakelijk tot doel de bepalingen van de codex over het welzijn op het werk die betrekking hebben op dit dosimetrisch toezicht aan te passen of te schrappen. Daarnaast werden nog een aantal inhoudelijke verduidelijkingen en verbeteringen aangebracht.

II. ADVIES VAN DE HOGE RAAD VAN 26 april 2019

De sociale partners van de Hoge Raad PBW geven een unaniem positief advies, met de volgende vier bemerkingen, betreffende het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 5 betreffende ioniserende stralingen van boek V van de codex over het welzijn op het werk.

1. Betreffende artikel 5 van het OKB dat artikel V.5-7, §2 (inzake de bewaartermijn) van de codex over het welzijn op het werk wijzigt

De sociale partners van de Hoge Raad stellen zich de vraag hoe artikel 5 van het ontwerp van koninklijk besluit zich verhoudt tot artikel 25/5 van de wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle en het ARBIS.

De sociale partners van de Hoge Raad vragen om dit uit te klaren.

2. Betreffende het jaarlijks globaal overzicht inzake de blootstellingsgegevens

De sociale partners van de Hoge Raad vragen het FANC om jaarlijks een globaal overzicht van de blootstellingsgegevens voor te stellen in de schoot van de Hoge Raad.
Als er problemen opgemerkt werden met dosisoverschrijdingen moeten deze aan bod komen tijdens deze voorstelling evenals de sector waarin deze voorkomen en welke acties ondernomen werden om hieraan te verhelpen.

3. Betreffende de vraag om de AD TWW rechtstreeks te verwittigen van een dosisoverschrijding

De sociale partners van de Hoge Raad vragen dat de Algemene Directie Toezicht op het Welzijn op het Werk rechtstreeks automatisch verwittigd wordt bij dosisoverschrijding.

4. Betreffende de resultaten van de metingen van de individuele blootstelling

De sociale partners van de Hoge Raad herhalen de opmerking betreffende de toegang tot de gegevens zoals geformuleerd in het advies nr. 217 van 14 december 2018 met betrekking tot een ontwerp van

koninklijk besluit tot vaststelling van de vorm, de inhoud, alsook de modaliteiten en beperkingen voor de toegang tot en het gebruik van het blootstellingsregister en het stralingspaspoort (D205).

Ze vragen om gegevens in real time ter beschikking te stellen van de werkgevers.

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Minister van Werk.

7. Advies nr. 225 van 26 april 2019 over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het ARBIS en houdende de gedeeltelijke omzetting van richtlijn de bescherming tegen de gevaren verbonden aan de blootstelling aan ioniserende straling en houdende intrekking van verschillende EURATOM-richtlijnen en de opslag buiten gebouwen van radioactieve stoffen. (D218).

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Op vraag van de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken heeft de Minister van Werk een ontwerp van koninklijk besluit (en het bijhorende verslag aan de Koning) bij brief van 6 december 2018 overgemaakt aan de Voorzitter van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk (hierna Hoge Raad) met de vraag een advies over dit ontwerp te geven.

Het betreft het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen en houdende de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2013/59/EURATOM van de Raad van 5 december 2013 tot vaststelling van de basisnormen voor de bescherming tegen de gevaren verbonden aan de blootstelling aan ioniserende straling, en houdende intrekking van de richtlijnen 89/618/EURATOM, 90/641/EURATOM, 96/29/EURATOM, 97/43/EURATOM en 2003/122/EURATOM en de opslag buiten gebouwen van radioactieve stoffen.

De Hoge Raad is uitgenodigd een advies te geven over dit ontwerp van koninklijk besluit binnen de kortst mogelijke termijn, aangezien het gaat over de omzetting van een EURATOM-richtlijn waarvan de omzettingstermijn al verstreken is.

Algemene toelichting over dit ontwerp van koninklijk besluit (hierna “OKB”):

Dit OKB wijzigt diverse bepalingen van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van ioniserende stralingen (hierna "ARBIS').

Dit OKB heeft tot doel om:

1) enerzijds bij te dragen tot de gedeeltelijke omzetting van de richtlijn 2013/59/EURATOM van de Raad van 5 december 2013 tot vaststelling van de basisnormen voor de bescherming tegen de gevaren verbonden aan de blootstelling aan ioniserende straling en houdende intrekking van verschillende richtlijnen (hierna “Richtlijn 2013/59/Euratom”),
2) anderzijds de opslag buiten gebouwen van radioactieve stoffen onder bepaalde voorwaarden toe te staan.

Het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (hierna het FANC) zal technische reglementen opstellen waarin bepaalde algemene voorschriften van meer wetenschappelijk en technische aard verder worden verduidelijkt.

1. Betreffende de gedeeltelijke omzetting van de richtlijn 2013/59/Euratom

Context:

Voorafgaand aan dit OKB werden reeds verschillende bepalingen van de richtlijn 2013/59/EURATOM in het ARBIS geïntegreerd, zoals bijvoorbeeld deze m.b.t. de vereisten inzake de aanwezigheid van radioactieve stoffen in consumptiegoederen, de bescherming van de zwangere of borstvoeding gevende vrouw.

Andere reglementaire aanpassingen dan dit OKB waren of zijn nog nodig om aan alle voorschriften van de richtlijn 2013/59/EURATOM te kunnen voldoen, zoals:

- verschillende wijzigingen van de wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle,
- andere koninklijke besluiten; sommige zijn al gepubliceerd (KB van 01/03/2018 nucleaire en radiologische noodplanning, KB van 21/12/2018 i.v.m. herziening fysische controle); andere zijn nog OKB die aan verschillende organen voor advies voorgelegd zijn (OKB blootstellingsregister, OKB dosimetrie, OKB medische toepassingen, OKB diergeneeskundige toepassingen);
- technische reglementen.

Overzicht van de wijzigingen van het ARBIS die in dit OKB zijn voorzien om de richtlijn 2013/59/EURATOM gedeeltelijk om te zetten:

- Dit OKB wijzigt bepaalde bestaande definities en voegt nieuwe definities in het ARBIS in.

- Dit OKB voert de begrippen blootstellingssituaties (bestaande blootstellingssituatie, geplande blootstellingssituatie en blootstelling in noodgevallen, ….) in het ARBIS in en ook alle blootstellingscategorieën, met name de beroepshalve blootstelling, de blootstelling van de bevolking en de medische blootstelling (zie art.2 en 3 van het OKB).

- Het OKB voert een graduele aanpak van de reglementaire controle in op basis van de risico's die met het gebruik van de ioniserende straling samenhangen.
  In het ARBIS wordt het principe opgenomen van de indeling van de inrichtingen, vermeld in de richtlijn 2013/59/EURATOM, en worden de verschillende soorten vergunningsregimes beschreven.

- In het kader van een graduele aanpak bepaalt het OKB o.a. dat de installaties/inrichtingen waar personen worden blootgesteld voor niet-medische beeldvorming zijn onderworpen aan een vergunning (zie art.4 en 11 van het OKB).

- In het kader van een trapsgewijze aanpak en met het oog op administratieve vereenvoudiging en vermindering van de administratieve lasten, zowel voor de exploitant als voor het FANC voorziet het OKB de wijzigingen die geen of weinig potentiële impact hebben op de stralingsbescherming en/of veiligheid vrij te stellen van een aangifte (zie art.9 van het OKB).

- Het OKB voorziet dat "beroepsactiviteiten waarbij natuurlijke stralingsbronnen worden aangewend" (b.v. risico op een blootstelling aan de vervalproducten van radon, exploitatie van vliegtuigen, …) het voorwerp moeten uitmaken van een aangifte aan het FANC.
  De evaluatie van het radiologisch risico behoort tot het FANC, dat, desgevallend, corrigerende maatregelen zal bepalen om de blootstelling te verminderen (zie art.5, 8, 43 en 44 van het OKB).

- Het OKB brengt ook wijzigingen aan betreffende de vrijgave en de vrijstelling (zie art.10, 20, 37 en 38).

- Het OKB voert een systeem voor de bescherming tegen gammastraling afkomstig van bouwmaterialen in (zie art.29 en 30 van het KB).

- Het OKB bevat ook bepalingen i.v.m. verontreinigde zones en het radonactieplan (zie art.32 van het OKB).

- Wijzigingen over het stralingsbeschermingssysteem zijn in artikel 11 van het OKB voorzien.

- Het OKB wijzigt bepalingen betreffende het gezondheidstoezicht op de werknemers (waaronder de externe werkers en de werkers bestemd om ingeschakeld te kunnen worden bij de interventie in een radiologische noodsituatie) om de rol van de verschillende actoren, zoals de dienst voor fysische controle, de arbeidsarts erkend voor de stralingsbescherming in het kader van het beheer van de resultaten van het individueel dosimetrisch toezicht op de werknemer, het beheer van blootstellingen bij ongeval, het beheer van blootstellingen van werknemers met een speciale vergunning, enz. te verduidelijken. De verplichtingen van de exploitanten en ondernemingshoofden, inclusief de externe ondernemingen met betrekking tot het gezondheidstoezicht worden aangepast. (zie art. 12, 16, 23, 24 en 25 van het OKB).

- Het OKB brengt wijzigingen aan betreffende de voorlichting en de opleiding van de werknemers (zie art.13 van het OKB) en betreffende de bescherming van de werknemers bij de interventie in een radiologische noodsituatie (zie art.12, 13, 31 van het OKB).

- Dit OKB wijzigt de bepalingen i.v.m. de erkenning van de artsen belast met het gezondheidstoezicht (zie art.33 van het OKB).
  Het gaat over de explicitering van de criteria voor de erkenning en de verlenging van de erkenning.
  Het OKB herdefinieert en verduidelijkt de praktische modaliteiten met betrekking tot de erkenningsaanvraag- of verlengingsprocedures. Deze nieuwe bepalingen worden al toegepast in de praktijk.
  Het gezondheidstoezicht waarvan sprake in deze wijzigingen is niet beperkt tot werknemers in loondienst, maar wordt tevens uitgeoefend op studenten, stagiairs en leerlingen, alsook op zelfstandigen.

- Het OKB (zie art.3 en 41 van het OKB) herziet en vereenvoudigt de definitie voor de "hoogactieve ingekapselde bronnen" (HAIB) om verwarring te vermijden en herziet de activiteitsniveaus aangezien de richtlijn 2013/59/EURATOM de activiteitsniveaus m.b.t. de HAIB heeft herzien.
  De Europese Commissie achtte het nodig om de opvolging en traceerbaarheid van die ingekapselde bronnen die de meeste gezondheidsrisico's inhouden, te verhogen, o.a. om te vermijden dat ze aan de gepaste controles ontsnappen (verlies, diefstal, vergetelheid...) en dat ze in handen vallen van personen die zich niet bewust zijn van hun aard en de risico's die ze inhouden.

- Het OKB verduidelijkt het ARBIS en vult het aan wat betreft de opvolging van alle ingekapselde bronnen (zie art.34 van het OKB).
  De verplichtingen i.v.m. de markering en inventarisering worden verduidelijkt en uitgebreid tot alle ingekapselde bronnen.
  Een nieuwe definitie en nieuwe bijhorende verplichtingen voor een "afgedankte ingekapselde bron" worden opgenomen om te voorkomen dat afgedankte ingekapselde bronnen nodeloos gedurende een lange tijd op de site aanwezig blijven.
  Er wordt een paragraaf toegevoegd met een beschrijving van de vereisten voor de fabrikant met betrekking tot de markering, signalisatie en documentatie van ingekapselde bronnen.
  Verder worden de levensloopfiches in hun huidige vorm afgeschaft. De fiches worden vervangen door het versturen van de – in de levensloopfiche opgenomen — informatie via elektronische weg.
  Deze aanpassing kadert in de administratieve vereenvoudiging en in de doelstelling om een centrale fysieke inventaris aan te leggen van alle ingekapselde bronnen in heel België.

- Het OKB wijzigt verschillende bijlagen van het ARBIS (art.37 tot 44 van het OKB).

  Deze wijzigingen die door dit OKB in het ARBIS worden gebracht wijken niet van de richtlijn af en zijn niet strenger dan deze voorzien in de richtlijn, met uitzondering van artikel 34 van het OKB.
  Artikel 34 van het OKB vervangt het hoofdstuk XIII van het ARBIS. Deze wijziging is strenger want ze betreft alle ingekapselde bronnen in België.

2. **Betreffende de opslag buiten gebouwen van radioactieve stoffen** (zie o.a. art.15 en 22 van het OKB)

Het huidig ARBIS behandelt niet expliciet de opslag van radioactieve stoffen die geen afvalstoffen zijn.
Daarenboven zijn een aantal bepalingen in het huidig ARBIS met betrekking tot de opslag van afval niet duidelijk genoeg (b.v. artikel 37.3 is vatbaar voor interpretatie).

Er werd ook vastgesteld dat in bepaalde specifieke gevallen de opslag buiten gebouwen mogelijk moet zijn. In het ARBIS staan hierover evenwel geen specifieke bepalingen.

Om deze redenen brengt het OKB de volgende wijzigingen aan in het ARBIS:

- het OKB verduidelijkt het "verbod van opslag van het radioactief afval" in artikel 37.3 van het ARBIS door de na te leven voorwaarden/verplichtingen te vermelden om dat afval te mogen opslaan;

- het OKB voegt een nieuw artikel 27/2 in het ARBIS toe (algemeen verbod tot opslag van radioactieve stoffen buiten gebouwen).
  Dit verbod voorziet evenwel in een aantal uitzonderingen m.b.t. de regelmatige uitbating van inrichtingen van klasse I, of de eventuele ontmanteling ervan, waarbij rekening wordt gehouden o.a. met de klasse van de inrichting en de risico's die verband houden met de opgeslagen stoffen.
  Deze nieuwe voorgestelde bepalingen zijn geen omzetting van de richtlijn 2013/59/EURATOM.

3. Meer informatie over dit OKB

Het OKB bevat enkele specifieke overgangs- en inwerkingtredingsbepalingen (o.a. betreffende de opslag van radioactieve stoffen buiten gebouwen, normen voor bouwmaterialen, …) (zie art.35 en 36 van het OKB).

Het OKB bevat bepalingen i.v.m. legistiek (zie art.6, 7, 14 en 27).

Meer toelichting over dit OKB wordt in het verslag aan de Koning vermeld.

Overzicht over de behandeling van deze OKB's binnen de Hoge Raad en zijn organen

Op 20 december 2018 werden dit ontwerp van koninklijk besluit en het bijhorende verslag aan de Koning aan de leden van het uitvoerend bureau overgemaakt.

Tijdens de vergadering van het uitvoerend bureau op 5 februari 2019 zijn vertegenwoordigers van het FANC dit ontwerp komen voorstellen en hebben zij de vragen van de leden van het uitvoerend bureau beantwoord.

Op 2 april 2019 hebben de sociale partners van het uitvoerend bureau dit dossier opnieuw besproken en beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen op de eerstvolgende voltallige vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk van 26 april 2019.

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft zijn advies geformuleerd tijdens de plenaire vergadering van 26 april 2019.

II. ADVIES VAN DE HOGE RAAD VAN 26 april 2019

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk geeft een positief advies over dit ontwerp van koninklijk besluit, onder voorbehoud van de volgende opmerkingen (gedeeltelijk unaniem en gedeeltelijk verdeeld).

I. Unanieme opmerkingen:

De sociale partners van de Hoge Raad merken op dat in dit ontwerp van koninklijk besluit de genderneutrale Nederlandstalige term "arts" of "arbeidsarts" nog niet wordt gebruikt. Ze stellen voor om het woord "geneesheer" overal te wijzigen door "arts".

De Hoge Raad heeft een aantal opmerkingen betreffende de volgende artikelen van het OKB:

1) artikel 2, punt 6 van het OKB

Dit punt voegt een afwijking toe in het ARBIS namelijk dat het ARBIS: “evenmin van toepassing is op de blootstelling aan kosmische straling van personen van het publiek, of van *tewerkgestelden* die geen deel uitmaken van het lucht- of ruimtevaartpersoneel tijdens een lucht- of ruimtevaart”.

De sociale partners van de Hoge Raad stellen vast dat het ARBIS dus wel van toepassing is op personen die deel uit maken van het eigen personeel, maar niet op andere tewerkgestelden die zich in het lucht- of ruimtevaartuig bevinden.
Door deze toevoeging valt een groep tewerkgestelden niet onder te toepassing van het ARBIS.

De sociale partners van de Hoge Raad stellen de volgende vragen:

- Wat wordt er bedoeld met “tewerkgestelden”?
- Hoe moet de opvolging gebeuren van externe deskundigen en wetenschappers die metingen uitvoeren tijdens de vlucht?
- Is het de bedoeling deze groep uit te sluiten?
- Wat is er voorzien voor de zelfstandigen?

2) artikel 3 punt 1 van het OKB

Dit punt heft de definities voor "ioniserende straling", "gezondheidsschade" en "broncontainer" op.

De sociale partners van de Hoge Raad stellen vast dat de definitie van broncontainer wordt afgeschaft, en vervangen door bronhouder.
In het jargon bedoelt men meestal met bronhouder het “instrument” waarop de bron is gemonteerd.
Dit “instrument” bevindt zich dan in bv. een afscherming (container), toestel, ….
Volgens de sociale partners van de Hoge Raad kan dit voor verwarring zorgen.

De sociale partners van de Hoge Raad vragen om verduidelijking.

3) artikel 3, punt 8 van het OKB

Dit punt voorziet in de volgende definitie van ioniserende straling:
“ioniserende straling: de energie die wordt overgedragen in de vorm van deeltjes of elektromagnetische straling met een golflengte van ten hoogste 100 nanometer (of een frequentie van ten minste 3x1015 hertz), waardoor rechtstreeks of onrechtstreeks ionen kunnen worden geproduceerd”

De sociale partners van de Hoge Raad vragen aan het FANC om na te gaan of het niet aangewezen is om ook de terminologie inzake “energie” te vermelden voor een beter begrip van deze bepaling.

4) artikel 8 van het OKB dat artikel 9 van het ARBIS wijzigt

Het nieuw artikel 9.3 “corrigerende maatregelen” stelt dat in sommige gevallen een RPO (een agent voor de stralingsbescherming) moet worden aangesteld (bijvoorbeeld in geval van aanwezigheid van Naturally Occurring Radioactive Material, “NORM” industrie/luchtvaart).
Deze aanstelling dient het voorwerp uit te maken van een gunstig advies van het FANC.

In het volledige ARBIS stelt men dat de RPO (agent stralingsbescherming) moet worden aangestuurd door een RPE (Radiation Protection Expert, een deskundige erkend in de fysische controle), behalve in dit artikel.

De sociale partners van de Hoge Raad stellen voor om consequent te zijn met de rest van het ARBIS.

Het is logischer dat ook voor deze gevallen een dienst voor fysische controle (in dit geval dus enkel de aan te stellen RPO) moet worden opgericht, die wordt aangestuurd door een RPE.

Bovendien stelt dit nieuw artikel 9.3 in het voorlaatste lid:
"*Voor een onderneming die vliegtuigen exploiteert, waarbij de effectieve dosis die door het luchtvaartpersoneel wordt opgelopen, door de kosmische straling, meer dan 6 mSv per jaar kan bedragen, zijn de desbetreffende bepalingen van het ARBIS van toepassing, rekening gehouden met de bijzondere kenmerken van deze blootstellingssituatie."*

De sociale partners van de Hoge Raad stellen vast dat deze bepalingen niet expliciet vermeld zijn en vragen om dat deze worden gespecificeerd.

5) artikel 12 van het OKB dat artikel 24 van het ARBIS vervangt

Het nieuw artikel 24.2 voorziet in de mogelijkheid dat in een radiologische noodsituatie of voor beroepsactiviteiten waarbij natuurlijke stralingsbronnen worden aangewend, het gezondheidstoezicht aan niet-erkende geneesheren (artsen) wordt uitbesteed mits dit wordt uitgeoefend onder het toezicht en onder de verantwoordelijkheid van een erkende geneesheer (arts).

Dit is in contradictie met verslag aan de koning waar men juist het "bestaansrecht van de erkend arbeidsgeneesheer (arbeidsarts) wil versterken".

Het is logisch om omwille van praktische redenen dit toezicht enkel in noodsituaties "uit te besteden" aan niet erkende artsen en niet in geval van radiologische noodsituatie of voor beroepsactiviteiten waarbij natuurlijke stralingsbronnen worden aangewend.

Het nieuw artikel 24.3 beschrijft de taken die de erkende geneesheer (arts) moet uitvoeren. Daar wordt vermeld dat dit moet gebeuren in overleg met de dienst fysische controle.

De sociale partners van de Hoge Raad vragen om dit te wijzigen als volgt: "in overleg met de deskundige fysische controle (RPE)".

Een exploitant kan zowel een interne als een externe RPE hebben. In het geval van een externe RPE is het hoofd van de interne dienst fysische controle de RPO. Dan zou het kunnen gebeuren dat de erkende arts overlegt met een RPO i.p.v. RPE.

De sociale partners van de Hoge Raad stellen voor om in het volledige ontwerp van koninklijk besluit te spreken over het overleg met de deskundige in de fysische controle zodat in alle gevallen de juiste benaming wordt gebruikt.

6) artikel 13 van het OKB dat artikel 25 van het ARBIS vervangt – nieuw artikel 25.1

- De sociale partners van de Hoge Raad stellen van vast dat in het nieuw artikel 25.1 betreffende *informatie en vorming* nog verwezen wordt naar het koninklijk besluit van 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn. Dit moet geactualiseerd worden. De bepalingen zijn nu opgenomen in de boek I, titel 2 van de codex over het welzijn op het werk.

  De sociale partners van de Hoge Raad vragen de nodige aanpassing te doen.

- De sociale partners van de Hoge Raad vragen om in de zinsnede "Onverminderd de opdrachten van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk, …" de erkend deskundige (in de fysische controle) te vermelden.
  Nu lijkt het dat enkel de interne dienst PBW en Comités PBW iets te zeggen hebben over de interne opleiding.
  Ondanks het feit dat dit wel reeds wordt vermeld in art 21.1.5.b van het ARBIS, is het logisch om ook in art. 25 te vermelden dat de voorgestelde opleidingen (dus ook voor de tewerkgestelden die niet beroepshalve blootgesteld zijn) worden goedgekeurd door de RPE.

7) artikel 15 van het OKB dat artikel 27/2.1 van het ARBIS invoegt

Het nieuw artikel 27/2.1 stipuleert dat elke opslag van radioactieve stoffen buiten gebouwen verboden is, tenzij aan bepaalde voorwaarden voldaan wordt.

De sociale partners van de Hoge Raad vragen of aan alle punten (bv. a en b en c en d en e en f in het geval bedoeld in art.27/2.1.2°) voldaan moet worden.

Indien dit zo is mag geen enkele klasse II of III installatie een opslag buiten een gebouw hebben.

- In werfvergunningen voor niet-destructief onderzoek (NDO) staat nochtans vermeld dat de RPE een tijdelijke opslag mag goedkeuren. Deze opslag bestaat soms uit een zeecontainer.
- In weesbrongevoelige inrichtingen worden de gevonden weesbronnen soms tijdelijk gestockeerd in een zeecontainer.
- In bepaalde installaties worden ingekapselde bronnen tijdelijk opgeslagen in een zeecontainer bij een shutdown of in afwachting van afvoer.

Dit verbod heeft grote implicaties voor deze exploitanten.

De sociale partners van de Hoge Raad vragen om de opslag buiten een gebouw toch mogelijk te maken voor Klasse II en III inrichtingen mits vergunning of goedkeuring van de erkend deskundige.

Bovendien vragen ze ook om duidelijk te maken wat bedoeld wordt met “gebouw”.

8) artikel 16 van het OKB dat artikel 30.6. van het ARBIS vervangt – nieuw artikel 30.6.1.

In het tweede lid van het nieuw artikel 30.6.1 staat vermeld:
“Wanneer individuele metingen van de externe blootstelling of radiotoxicologische analyses niet mogelijk of ontoereikend zijn, vindt het individueel dosimetrisch toezicht plaats aan de hand van een schatting op basis van individuele metingen bij andere, in soortgelijke omstandigheden blootgestelde werkers, op basis van de resultaten van de controle van de werkplaats en/of op basis van berekeningen volgens een door het Agentschap goedgekeurde methode.”

De sociale partners van de Hoge Raad vragen om het tweede lid te vervangen door:
“Indien de RPE in overleg met de erkend arbeidsarts heeft vastgesteld dat individuele metingen van de externe blootstelling of radiotoxicologische analyses niet mogelijk of ontoereikend zijn, kan hij een andere methode voorstellen die moet worden goedgekeurd door het Agentschap.”

Zo betrekt men ook in deze gevallen de RPE en de arbeidsarts bij de dosisbepaling.

9) artikel 16 van het OKB dat artikel 30.6 van het ARBIS vervangt – nieuw artikel 30.6.2, §1

De sociale partners van de Hoge Raad merken op dat er een verschil bestaat tussen de Franstalige en Nederlandstalige tekst. Ze stellen voor om de inhoud van de Franstalige tekst te behouden en om “of op borsthoogte” toe te voegen in het vijfde lid van de Nederlandstalige tekst.

*Wanneer het dragen van een loodschort nodig is, wordt de dosimeter die de effectieve dosis moet meten onder het loodschort gedragen ter hoogte van de borst. Indien de bestraling ondanks het loodschort kan leiden tot doses die groter zijn dan drie tienden van de in artikel 20.1.3 vastgestelde effectieve dosislimiet, dient men twee dosimeters te dragen: één boven het loodschort op kraaghoogte **of op borsthoogte**, en de tweede onder het loodschort op borsthoogte.*

10) artikel 16 van het OKB dat artikel 30.6 van het ARBIS vervangt – nieuw artikel 30.6.2, §1, lid 11

De sociale partners van de Hoge Raad vragen om het hierna opgenomen 11de lid van artikel 30.6.2 §1 te verduidelijken en begrijpelijker te formuleren.

Indien de dosis voor de ooglens, in een situatie van homogene blootstelling, drie tienden van de overeenkomstige dosislimiet zou kunnen overschrijden, dan kan de dosis voor de ooglens geëvalueerd worden via de dosimeter op borsthoogte, op voorwaarde evenwel dat er een aan de te meten straling aangepaste dosimetrische grootheid, Hp (0,07) of Hp (10) wordt gekozen.

11) artikel 16 van het OKB dat artikel 30.6 van het ARBIS vervangt – nieuw artikel 30.6.2, §1, lid 12

De sociale partners van de Hoge Raad merken op dat er in de Nederlandstalige tekst het ISO-norm nummer het volgende moet zijn: ISO 15382 en vragen om dit aan te passen.

12) artikel 16 van het OKB dat artikel 30.6 van het ARBIS vervangt – nieuw artikel 30.6.2, §1, lid 12, 2°

De sociale partners van de Hoge Raad vragen om het punt 2 (*2° Met het oog op het routinematig individueel dosimetrisch toezicht van de ooglens moet men de dosimeter zo dicht mogelijk bij het oog dragen en, indien mogelijk, in contact met de huid, achter de beschermingsmiddelen (zoals een loodbril) en naar de blootstellingsbron gericht. Indien de dosimeter niet op een optimale plaats wordt gedragen, moet een correctiefactor worden toegepast om de dosis te schatten)* aan te vullen met de vermelding dat de correctiefactoren door de RPE moeten worden bepaald, eventueel in overleg met de erkende arbeidsarts.

13) artikel 16 van het OKB dat artikel 30.6 van het ARBIS vervangt – nieuw artikel 30.6.3

De sociale partners van de Hoge Raad stellen vast dat in het nieuw artikel 30.6.3 betreffende de bewaring van de resultaten, geen bewaartermijn vermeld staat, hoewel dat dit gelet op de algemene verordening gegevensbescherming (GRPR) dient te gebeuren.

De sociale partners van de Hoge Raad stellen voor om dit artikel te herformuleren zodat het overeenstemt met de GDPR-bepalingen, onder andere met de artikelen 5, 13, 14 van de GDPR.

De sociale partners van de Hoge Raad stellen bovendien voor om, gezien de aard van het risico en de soms lange latentieperiode tussen een bloostelling en een mogelijk gezondheidsprobleem, een zeer lange bewaartermijn van de resultaten te voorzien.

In dat verband stellen ze de vraag aan de experten van het FANC hoe deze bepaling inzake de bewaring van de resultaten zich verhoudt tot wat voorzien is in artikel 25/5 van de wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle en het ARBIS voor wat de bewaringstermijn betreft.

14) artikel 16 van het OKB dat artikel 30.6 van het ARBIS vervangt – nieuw artikel 30.6.4

In het nieuw artikel 30.6.4 betreffende de overdracht van de resultaten aan het Agentschap vragen de sociale partners van de Hoge Raad conform bovenstaande opmerkingen om ook hier te vermelden dat de overdracht dient te gebeuren onder supervisie van de deskundige in de fysische controle (RPE), i.p.v. “onder de supervisie van de dienst voor fysische controle …”.

Op deze manier blijft de deskundige voor fysische controle (RPE) verantwoordelijk voor de meegedeelde dosissen.

15) artikel 30 van het OKB dat artikel 70/1.3 van het ARBIS invoegt

In het nieuw artikel 70/1.3 wordt in het derde, vierde en vijfde lid telkens verwezen naar een “… volgens de formule (a) berekende waarde” die “(a)” wordt nergens vermeld.

De sociale partners van de Hoge Raad merken bovendien op dat er een verschil bestaat tussen de Franstalige en Nederlandstalige tekst in artikel 70/1.3 vierde lid.
*Wanneer het bouwmateriaal materiaal is dat in bulk wordt gebruikt (**d ≤ 30 mm**), dan wordt de dosis voor het publiek verkregen door 0.29 mSv af te trekken van de volgens de formule (a) berekende waarde.*

Ze stellen vast dat in de Nederlandstalige versie er ***d > 30 mm*** vermeld moet worden.

16) artikel 34 van het OKB dat het hoofdstuk XIII van het ARBIS vervangt

In **artikel 75/1** staan 4 definities opgenomen. De sociale partners van de Hoge Raad stellen voor om alle definities op een plaats op te nemen, namelijk in artikel 2 van het ARBIS.

De sociale partners van de Hoge Raad merken bovendien op dat er een verschil bestaat tussen de Franstalige en Nederlandstalige tekst in **artikel 75/3.2**.
75/3.2 Voor elke afgedankte ingekapselde bron dient deze ofwel opnieuw in gebruik te worden genomen binnen de 5 jaar.

De sociale partners van de Hoge Raad vragen om ook in de Nederlandstalige tekst de tweede optie, namelijk dat de bron binnen de 5 jaar moet worden overgedragen, te voorzien.

In **artikel 75/3.4** staat vermeld dat een afgedankte ingekapselde bron zo snel mogelijk dient te worden overgedragen.
De sociale partners van de Hoge Raad vragen of het overdragen naar een andere exploitant wel een oplossing is en naar wie deze overdracht dus best dient te gebeuren.

De sociale partners van de Hoge Raad vragen om dit te verduidelijken.

II. Verdeelde opmerkingen:

1) Betreffende artikel 13 van het OKB dat artikel 25 van het ARBIS vervangt

De **werkgeversvertegenwoordigers** van de Hoge Raad vragen om de periodiciteit voor het geven van deze informatie/vorming vast te leggen na overleg met de erkend deskundige in functie van de noodwendigheden met een maximumfrequentie van 3-jaarlijks.

De **werknemersvertegenwoordigers** van de Hoge Raad vinden een frequentie van 3-jaarlijks voor het herhalen van informatie/vorming te lang. Ze vinden een jaarlijks herhalen van informatie/vorming noodzakelijk wegens de belangrijke risico's op dit soort werkposten.

Betreffende de inhoud van de informatie, wensen ze informatie met betrekking tot het gezondheidstoezicht toe te voegen.

2) Betreffende artikel 31 van het OKB dat artikel 72 van het ARBIS wijzigt

In het nieuw artikel 72.4.1 wordt bepaald dat het voorafgaand medisch onderzoek niet van toepassing is op de tewerkgestelden die al dan niet van tevoren geïdentificeerd werden om ingeschakeld te kunnen worden bij de interventie in een radiologische noodsituatie.

De **werknemersvertegenwoordigers** van de Hoge Raad zien niet in waarom voorafgaand medisch onderzoek niet verplicht is voor tewerkgestelden die van tevoren geïdentificeerd werden om ingeschakeld te kunnen worden bij de interventie in een radiologische noodsituatie.

Ze vragen om deze uitzondering te beperken tot de tewerkgestelden die niet van tevoren geïdentificeerd werden.

De **werkgeversvertegenwoordigers** stellen dat men effectief voorafgaandelijk een groep van personen kan aanduiden die normaal niet in contact komen met ioniserende straling maar wel in geval van interventie in een radiologische noodsituatie (bv. Brandweerploegen).
Het heeft geen nut om deze personen gedurende jaren een gezondheidstoezicht te laten ondergaan op momenten dat ze nog geen beroepshalve blootgestelde personen zijn.
Bovendien is het preventieve karakter van onderzoeken op een moment dat er nog geen blootstelling is geweest erg twijfelachtig.
Daarenboven worden deze werknemers reeds onderworpen aan het gezondheidstoezicht omwille van andere risico's en zijn ze dus in algemene termen geschikt om te werken in dergelijke omgevingen.

III. BESLISSING

Het advies aan de Minister van Werk bezorgen.

8. Advies nr. 226 van 18 oktober 2019 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft – betwiste grenswaarden (D199ter).

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Het ter advies voorliggend ontwerp van koninklijk besluit is een verdere concretisering van de resultaten van de vierde publieke raadplegingsprocedure, die in 2017 is gestart.

A. Voorgeschiedenis

Op 2 mei 2017 werd een vierde publieke raadplegingsprocedure opgestart over een voorstel tot aanpassing van de lijst van grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling, opgenomen in bijlage VI.1-1. A van de codex over het welzijn op het werk.

Het voorstel tot aanpassing van de lijst van grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling omvatte:

- een actualisering van de grenswaardenlijst aan de aanpassingen van de ACGIH van 2009 tot en met 2016, en
- de omzetting van Richtlijn (EU) 2017/164 van de Commissie van 31 januari 2017 tot vaststelling van een vierde lijst van indicatieve grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling. Deze richtlijn moest uiterlijk op 21 augustus 2018 omgezet zijn in Belgisch recht.

Bezwaren tegen individuele grenswaarden konden worden ingediend tot 1 september 2017.

De omstandige bezwaardossiers, vereist voor de individuele grenswaarden waartegen bezwaar werd aangetekend, konden worden ingediend tot 1 december 2017.

De grenswaarden waartegen geen bezwaar of waartegen initieel bezwaar werd aangetekend, maar waarvoor geen bezwaardossiers werden ingediend, werden reeds aangepast door het koninklijk besluit van 2 september 2018 tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft.

Dit besluit werd op 3 oktober 2018 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

B. Het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit

Bij brief van 7 september 2018, gericht aan de voorzitter van de Hoge Raad, heeft de Minister van Werk het advies van de Hoge Raad gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI. - Chemische, kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft.

Dit ontwerp beoogt de aanpassing van het punt A "Lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia" van bijlage VI.1-1 van de codex over het welzijn op het werk, door de aanpassing van de grenswaarden, waarvoor tijdens de "vierde publieke raadplegingsprocedure over de aanpassing van de grenswaardenlijst" omstandige bezwaardossiers werden ingediend.

Concreet gaat het over de volgende stoffen:
- enerzijds aceton, mangaan en anorganische verbindingen, α-methylstyreen, kristallijn siliciumdioxide, stikstofdioxide, TDI, waterstofsulfide en zwaveldioxide, waarvoor de bezwaardossiers hogere grenswaarden dan de initieel voorgestelde grenswaarden beogen;
- anderzijds cresol, ethyleenimine, pentachloorfenol, talk en vanadium pentoxide, waarvoor de bezwaardossiers lagere grenswaarden dan de initieel voorgestelde grenswaarden beogen.

Als uitgangspunt voor het overleg tussen de sociale partners vermeldt dit ontwerp van koninklijk besluit de bij de aanvang van de procedure voorgestelde grenswaarden.
Het betreft de grenswaarden die ter discussie aan de HRPBW worden voorgelegd.

Deze aangepaste lijst werd opgenomen als bijlage in het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit.

Het gaat om de wijziging van de grenswaarden voor de volgende chemische agentia, zoals ze voorgesteld zijn in het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit:

EINECS- nr. **N° EINECS**	**CAS-nr.** **N° CAS**	**Naam van de agentia** **Nom des agents**	**Grenswaarde (ppm) in OKB** **Valeur limite (ppm) dans PAR**	**Grenswaarde (mg/m3) in OKB** **Valeur limite en (mg/m3) dans PAR**	**Korte-tijdswaarde (ppm) in OKB** **Valeur coute durée (ppm) dans PAR**	**Korte-tijdswaarde (mg/m3) in OKB** **Valeur coute durée en (mg/m3) dans PAR**
200-662-2	00067-64-1	Aceton Acétone	246	594	492	1187
231-105-1	07439-96-5	Mangaan, en anorganische - verbindingen (als Mn) Manganèse et ses composés inorganiques (exprimés en manganèse)	*	0,02 (inadembaar) 0,1	*	*
202-705-0	00098-83-9	α-Methylstyreen α-Méthylstyrène	10	48	100	492
-- 231-487-1 239-487-1 --	14808-60-7 01317-95-9 15458-32-3 14464-46-1	Siliciumdioxide (kristallijn): kwarts, tripoli, tridymiet, cristobaliet. (inadembaar stof) Silices cristallines: quartz, tripoli, tridymite, cristobalite. (poussières alvéolaires)	*	0,025	*	*

233-272-6	10102-44-0	Stikstofdioxide Azote (dioxyde d')	0,2	0,38	1	1,91
202-039-0 209-544-5	00091-08-7 00584-84-9	2,4-Tolueendi-isocyanaat (TDI) 2,6-Tolueendi-isocyanaat (TDI) (of mengsel) (damp en aerosol) Diisocyanate de 2,4-toluène (TDI) Diisocyanate de 2,6-toluène (TDI) (ou mélange) (vapeur et aérosol)	0,001	0,007	0,005	0,035
231-977-3	07783-06-4	Waterstofsulfide Hydrogène (sulfure d')	1	1,4	5	7
231-195-2	07446-09-5	Zwaveldioxide Soufre (dioxyde de)	*	*	0,25	0,65
215-293-2 202-423-8 203-577-9 203-398-6	01319-77-3 (mengsel) 95-48-7 (o-cresol) 108-39-4 (m-cresol) 106-44-5 (p-cresol)	Cresol (alle isomeren) (damp en aërosol) Crésol (tous isomères) (vapeur et aérosol)	*	20	*	*
205-793-9	00151-56-4	Ethyleenimine Ethylène imine	0,05	0,09	0,1	0,18
201-778-6	00087-86-5	Pentachloorfenol (damp en aerosol) Pentachlorophénol (vapeur et aerosol)	*	0,5	*	1
238-877-9	14807-96-6	Talk (inadembaar stof) (zonder asbestvezels en < 1% kristallijn siliciumdioxide) Talc (poussières alvéolaires) (sans fibres d'amiante et < 1% silices cristallines)	*	2	*	*
231-171-1	01314-62-1	Vanadium pentoxide … (als vanadium) Pentoxyde de vanadium … (en vanadium)	*	0,05	*	*

Het ontwerp van koninklijk besluit werd aan het uitvoerend bureau van 2 oktober 2018 voorgelegd. (PBW/PPT – D199ter – BE1305)

De bezwaardossiers betreffende aceton, mangaan en anorganische verbindingen, α-methylstyreen, kristallijn siliciumdioxide, stikstofdioxide, TDI, waterstofsulfide en zwaveldioxide werden besproken tijdens de vergaderingen van het bijzonder uitvoerend bureau van 10 januari, 12 en 26 februari, 29 maart, 23 april en 29 mei 2019 en het uitvoerend bureau van 4 juni 2019.

Het uitvoerend bureau besliste op 8 oktober 2019 om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen aan de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk op de vergadering van 18 oktober 2019. (PBW/PPT – D199ter – 739)

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft zijn advies geformuleerd tijdens de plenaire vergadering van 18 oktober 2019.

In tussentijd werden de stoffen cresol, ethyleenimine, pentachloorfenol, talk en vanadium pentoxide, waarvoor de bezwaardossiers lagere grenswaarden dan de initieel voorgestelde grenswaarden beogen,

opgenomen in de vijfde publieke raadplegingsprocedure, zoals voorzien in de procedure voor de vaststelling van de grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling aan chemische agentia.
Deze 5de publieke raadplegingsprocedure startte op 14 november 2018.

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD TIJDENS ZIJN VERGADERING VAN 18 oktober 2019.

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk brengt een unaniem advies uit over de in het ontwerp voorgestelde grenswaarden voor zwaveldioxide, waterstofsulfide, mangaan en anorganische -verbindingen, stikstofdioxide en aceton en een verdeeld advies over de voorgestelde grenswaarden voor **α-methylstyreen en kristallijn siliciumdioxide**.

Betreffende zwaveldioxide (SO_2):

De sociale partners stellen unaniem voor om de huidige grenswaarde, zoals deze op dit ogenblik in bijlage VI.1-1 van de codex over het welzijn op het werk is opgenomen, in twee stappen te verlagen:

- tot 31/12/2021: 1 ppm (8u TWA) en 2 ppm (15 min STEL)
- vanaf 1/1/2022: 0,5 ppm (8u TWA) en 1 ppm (15 min STEL)

Bovendien stellen ze voor dat een evaluatie van de STEL-waarde wordt uitgevoerd, die uiterlijk op 1/1/2027 afgerond moet zijn, met het oog op een eventuele herziening van deze STEL-waarde.

Betreffende waterstofsulfide (H_2S):

De sociale partners stellen unaniem voor om de huidige grenswaarde in twee stappen te verlagen:

- tot 31/12/2021: 5 ppm of 7 mg/m^3 (8u TWA) en 10 ppm of 14 mg/m^3 (15 min STEL)
- vanaf 1/1/2022: 1,64 ppm of 2,3 mg/m^3 (8u TWA) en 4 ppm of 5,61 mg/m^3 (15 min STEL)

Betreffende mangaan en anorganische verbindingen:

De sociale partners stellen unaniem voor om de huidige grenswaarde in twee stappen te verlagen:

- tot 31/12/2021: 0,2 mg/m^3 (8u TWA)
- vanaf 1/1/2022: 0,05 mg/m^3 (inadembaar) en 0,2 mg/m^3 (inhaleerbaar)

Betreffende Tolueen Diisocyanaat (TDI):

De sociale partners stellen unaniem voor om in eerste instantie voor Tolueen Diisocyanaat de huidige grenswaarde van 0, 005 ppm of 0,037 mg/m^3 (8u TWA) en van 0,02 ppm of 0,14 mg/m^3 (15 min STEL) te behouden.

De sociale partners verwijzen naar de discussies op Europees niveau en vragen om de resultaten op dit niveau (Committee for Risk Assessment (RAC) en socio-economische analyse) af te wachten vooraleer wordt nagegaan of de in het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit opgenomen grenswaarde kan worden overgenomen.

Betreffende stikstofdioxide (NO_2):

De sociale partners stellen unaniem voor om de huidige grenswaarden voor stikstofdioxide te verlagen tot de door het Wetenschappelijk Comité inzake grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling aan

chemische agentia (SCOEL) voorgestelde grenswaarden die eveneens overgenomen werden als indicatieve grenswaarden, namelijk 0,5 ppm (8u TWA) en 1 ppm (15 min STEL).

Betreffende aceton:

De sociale partners stellen unaniem voor om de huidige grenswaarde in twee stappen te verlagen:
- tot 31/12/2021: 500 ppm of 1210 mg/m^3 (8u TWA) en 1000 ppm of 2420 mg/m^3 (15 min STEL)
- vanaf 1/1/2022: 246 ppm of 594 mg/m^3 (8u TWA) en 492 ppm of 1187 mg/m^3 (15 min STEL)

Betreffende α-methylstyreen (AMS):

Negatief advies van de werkgeversvertegenwoordigers:

De werkgeversvertegenwoordigers vragen om de huidige grenswaarde in twee stappen te verlagen:
- tot 31/12/2021: behoud van 50 ppm of 246 mg/m^3 (8u TWA) en 100 ppm of 492 mg/m^3 (15 min STEL), zoals opgenomen in de huidige bijlage VI.1-1 van de codex over het welzijn op het werk (zie ook richtlijn 2017/64);
- en een verlaging van de grenswaarde voor α-methylstyreen op datum van 1/1/2022 tot 25 ppm (8u TWA).

De werkgeversvertegenwoordigers rechtvaardigen dit voorstel door:

1. Wetenschappelijke gegevens over de blootstelling aan AMS (CAS 98-83-9):

Op Europees niveau is deze stof door veel fabrikanten/importeurs geregistreerd voor hoeveelheden tussen 100 000 en 1 000 000 ton per jaar.
De registratiedossiers vereisen dus zoveel mogelijk gegevens over de intrinsieke kenmerken van de stof. Op basis van de verzamelde informatie wordt het Derived Not Effect Level (langdurige blootstelling) vastgesteld op 50 ppm.
Op dit moment is op Europees niveau een blootstellingsgrenswaarde(OEL) van 50 ppm van kracht.

Het rapport van de Wetenschappelijke Raad in Nederland citeert talrijke studies die het "Not Observed Adverse Effect Level (NOAEL)" van meer dan 75 ppm definiëren.
De in Nederland gehanteerde waarde (zie "definitief rapport GR No.2000_150SH_088", Gezondheidsraad, 2003) is echter gebaseerd op één onderzoek waaruit blijkt dat bij een concentratie van 75 ppm (367.5 mg/m³) neusletsels zijn waargenomen.
Het was niet mogelijk het NOAEL vast te stellen en de door de Wetenschappelijke Raad in Nederland vastgestelde waarde (20 mg/m³) is dus gebaseerd op het « Lowest Observed Adverse Effect Level (LOAEL) » van 367,5 mg/m³, gecorrigeerd met een factor 16.
Deze factor omvat de afwezigheid van het NOAEL, de variaties binnen en tussen soorten, de verschillende experimentele omstandigheden, de duur van de blootstelling van de werknemer en de soort kritische effecten. Deze factor is subjectief.
Het SCOEL neemt een factor 4 (vertrekkende van het NOAEL) in aanmerking om de op Europees niveau geldende OEL (50 ppm) af te leiden.
In de onlangs gepubliceerde gids (Guidance on information requirements and chemical safety assessment - Appendix to Chapter R.8: Guidance for preparing a scientific report for health-based exposure limits at the workplace - Version 1.0 -August 2019), waarin de methodologie voor de selectie van OEL's (afstemming van SCOEL- en RAC-methoden) wordt vastgesteld, wordt de SCOEL-methode (2017) geciteerd voor het selecteren van de corrigerende factoren in de definitie van OEL.

2. Technische haalbaarheid:

Hoewel de waarde in Nederland in de regelgeving is vastgelegd, stelt het proces bedrijven in staat een actieplan voor aanpassing voor te stellen om de laagste technisch en economisch aanvaardbare waarde te bereiken.
Het vaststellen van een waarde van 20 mg/m^3 (≈ 5 ppm) betekent dus niet dat alle werkgevers in Nederland deze zeer lage waarde in de praktijk kunnen respecteren.
De "privaat" waarden (REACH, andere Europese landen) zijn ook opgenomen in de “SER” database voor AMS.
Op basis van de feedback die van de betrokken industrieën is ontvangen, weerspiegelen deze "privaat" waarden (20 tot 50 ppm) de technische haalbaarheid van de tenuitvoerlegging op Europees niveau.

3. Conclusie van de werkgeversvertegenwoordigers:

Op grond van het bovenstaande en op basis van de haalbaarheidsgrenzen vragen de werkgeversvertegenwoordigers om de grenswaarde in twee stappen te verlagen tot 25 ppm zoals hierboven vermeld.
Ze herinneren er ook aan dat:

- Europa een proces uitwerkt voor het definiëren van de OEL’s dat toelaat om op Europees niveau wetenschappelijke en sociaal-economische informatie te verzamelen en dat een “bypass” van dit proces op nationaal niveau niet in overeenstemming is met het Europese beginsel van “level playing field”;
- een progressieve evolutie altijd beter begrepen wordt dan een abrupte verandering.

Positief advies van de werknemersvertegenwoordigers:

De werknemersvertegenwoordigers wensen de grenswaarde die in het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit wordt voorgesteld, nl. 10 ppm of 48 mg/m^3 (8u TWA) en 100 ppm of 492 mg/m^3 (15 min STEL), op te nemen in bijlage VI.1-1 van de Codex, met een toevoeging van een D-notatie.

Ze motiveren deze grenswaarde door te verwijzen naar de wettelijke grenswaarde in Nederland van 20 mg/m³ (= +/- 4,2 ppm), op basis van een rapport van de Nederlandse Gezondheidsraad. (*2-Phenylpropene: Health-based Reassessment of Administrative Occupational Exposure Limits*).
De Nederlandse Sociaal Economische Raad voerde vervolgens in 2003 een toetsing uit van de haalbaarheid van deze grenswaarde bij de verschillende sectororganisaties.
Geen enkel bezwaarschrift werd ingediend, noch door de sectororganisaties, noch door de centrale werkgevers- en werknemersorganisaties.
Conclusie was dat deze grenswaarde voor alfa-methylstyreen haalbaar was op het terrein en ze werd dan op basis van de gezondheidsargumenten als wettelijke grenswaarde vastgelegd.
Gezien de ervaringen in Nederland met een nog twee keer lagere grenswaarde zien de werknemersvertegenwoordigers geen enkele reden om in België niet het voorstel van de administratie over te nemen in de grenswaardenlijst.

Betreffende kristallijn siliciumdioxide (SiO_2-cristallines):

Negatief advies van de werkgeversvertegenwoordigers:

De werkgeversvertegenwoordigers vragen het behoud van de huidige grenswaarde van 0,1 mg/m^3 (8u TWA).

Ze schuiven de volgende argumenten naar voren ter ondersteuning van deze vraag:

Argumenten Europese richtlijn en mogelijke delokalisering van arbeidsplaatsen

- De grenswaarde van 0,1 mg/m³ inadembaar kristallijn silicastof is vastgelegd op Europees niveau in de richtlijn 2017/2398 van 12 december 2017.
- Deze grenswaarde is vastgesteld op basis van wetenschappelijke en technische gegevens.
- Het Belgische regeerakkoord van 2014 voorziet dat er bij omzettingen van Europese richtlijnen naar Belgisch recht geen sprake mag zijn van "gold-plating", i.e. geen zwaardere verplichtingen opleggen dan wat door de EU voorgeschreven wordt.
- Op Belgisch niveau een strengere grenswaarde opleggen dan wat Europees is overeengekomen, zou een flagrante vorm van gold-plating zijn.
- Op Belgisch niveau een strengere grenswaarde opleggen dan wat Europees is overeengekomen, zou een ongelijk speelveld creëren voor de Belgische bedrijven t.o.v. hun Europese concurrenten en de delokalisering van arbeidsplaatsen teweegbrengen van België naar het buitenland. Dit effect is ook aangetoond in de impactstudie die werd gevoerd ten tijde van de totstandkoming van de grenswaarde in de Europese richtlijn.

Argument huidige toepassing op het terrein

- Artikel 18bis van de Europese richtlijn wijst er ook op dat "teneinde een effect te hebben, moet een grenswaarde haalbaar zijn voor alle industriële sectoren. De focus dient te liggen op het verbeteren van de naleving van de grenswaarde in industrieën met hoge blootstelling. Enkel wanneer deze in staat zijn de bestaande grenswaarde te halen, kan er eventueel een verdere aanpassing van de grenswaarde voorgesteld worden."

Argument preventie en NEPSI-akkoord

- De werkgeversvertegenwoordigers zijn van mening dat het behalen van de huidige grenswaarde op het terrein al geen evidentie is. De inspanningen om aan effectieve preventie te doen en de blootstelling aan inadembare silicastof te vermijden worden stelstelmatig opgedreven. Drie belangrijke elementen zijn hier:
  - De al uitgebreide verplichtingen uit de Belgische welzijnswet.
  - NEPSI met Gids van Goede Praktijken zet bedrijven aan te zoeken naar verbeteringen en deze te implementeren. Bovendien wordt deze Gids van Goede Praktijken van tijd tot tijd geüpdatet (zo zijn onder meer werkzaamheden voor dergelijke update gestart in 2019, en worden ook de aankomende jaren actualisaties verwacht). Zoals reeds toegelicht tijdens de hoorzittingen in de schoot van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, is het beter om een effectieve implementatie van de Europese grenswaarde in de praktijk te hebben, onder meer door de toepassing van het NEPSI-akkoord, en van preventieve beschermende maatregelen naar de werknemers toe op de werkvloer, in plaats van een verplichte strengere grenswaarde die in de praktijk niet haalbaar is/niet toegepast kan worden.

  - Over het algemeen kan gesteld worden dat heel wat maatregelen uit het NEPSI-akkoord in verschillende van onze sectoren genomen en toegepast worden; er zijn meerdere engagementen om de problematiek verder aan te pakken. Toch is het nodig om de 0,1 mg/m³ te behouden, omdat een strengere grenswaarde technisch vaak niet haalbaar is. In dit kader is het belangrijk dat de werknemers ook zelf beschermd worden, onder meer door persoonlijke beschermingsmaatregelen.

Argumenten betrouwbare meting en controle

- De werkgeversvertegenwoordigers menen ook dat het is aangetoond dat de betrouwbare meting en controle van een grenswaarde lager dan 0,1 mg/m³ met de bestaande technische middelen zeer moeilijk haalbaar is. Ze verwijzen hiervoor onder ander naar het rapport van april 2019 van het Franse agentschap ANSES (Agence nationale de sécurité sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail) dat stelt dat *"de kwantificatie limieten voor staalnames gedurende*

8 uren, schommelen tussen 0,012 en 0,17 mg/m³ al naargelang het toestel en de analysetechniek."
De implementatie van een strengere grenswaarde zonder te kunnen beschikken over de nodige betrouwbare meet- en controle-instrumenten dreigt onveilige en onzekere situaties te creëren voor werknemers en ondernemingen.

De werkgeversvertegenwoordigers menen, op basis van de ingediende bezwaardossiers, de gevoerde hoorzittingen in de commissie ad hoc en de daaruit gedistilleerde argumenten in dit advies, dat een strengere grenswaarde momenteel niet haalbaar is voor verschillende industriële sectoren. De werkgeversvertegenwoordigers menen daarenboven dat de haalbaarheid van de huidige grenswaarde al een uitdaging is in verschillende industriële sectoren. Ze zijn er daarom van overtuigd dat een verstrenging zijn effect zal missen. Ze menen dat het effectiever is om verder in te zetten op de verschillende preventie-initiatieven die op het terrein al sterk ontwikkeld zijn en nog verder ontwikkeld moeten worden.

De werkgeversvertegenwoordigers stellen voor om op korte termijn binnen de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk een werkgroep op te richten die de preventie-inspanningen opvolgt en evalueert. Daarnaast vinden ze het ook noodzakelijk dat er een verdere actieve promotie van goede praktijken (NEPSI 2.0, inclusief de aankomende update) dient te gebeuren in de verschillende betrokken sectoren.

Positief advies van de werknemersvertegenwoordigers:

De werknemersvertegenwoordigers vragen om de in het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit opgenomen 8-uren grenswaarde van 0,025 mg/m³ op te nemen in bijlage VI.1-1 van de Codex.
Indien er nog problemen zouden zijn met de meetbaarheid van deze waarde, kunnen de werknemersvertegenwoordigers akkoord gaan met een in de tijd beperkte overgangswaarde van 0,05 mg/m³.

De bescherming van de gezondheid van en het voorkomen van kankers bij aan kristallijn silica blootgestelde werknemers is de belangrijkste reden van deze vraag.
Ze verwijzen hiervoor naar de SCOEL-aanbeveling SCOEL/SUM/94 van november 2003. Reeds meer dan 15 jaar geleden kwam SCOEL tot de volgende conclusie:
"The main effect in human of the inhalation of respirable silica dust is silicosis. There is sufficient information to conclude that the relative lung cancer risk is increased in persons with silicosis (and, apparently, not in employees without silicosis exposed to silica dust in quarries and in the ceramic industry). Therefore, preventing the onset of silicosis will also reduce the cancer risk. Since a clear threshold for silicosis development cannot be identified, any reduction of exposure will reduce the risk of silicosis. It was observed that the dose-response curve for silicosis appears to be sigmoidal and that maintenance of exposure below 0.05 mg/m3 would avoid being on the steeper part of the dose-response curve, in the region where relatively small increases in exposure entail significant increases in silicosis risk. The reduction of exposure to 0.05 mg/m3 of crystalline silica is expected to reduce the prevalence of silicosis, ILO category 1/1, to about or less than 5% whereas an average respirable silica concentration of 0.02 mg/m3 reduces prevalence of silicosis to about 0.25 % or less. It arises that an OEL should lie below 0.05 mg/m3 of respirable silica dust."

Het kankerrisico ten gevolge van een blootstelling aan kristallijn silica kan sterk beperkt worden door het voorkomen van silicose.
Er bestaat geen veilige drempelwaarde voor silicose en door de vorm van de dosis-respons curve is er boven de 0,05 mg/m³ een significante toename van het risico op silicose bij een kleine toename in blootstelling.

Op basis hiervan besloot SCOEL al in 2003 dat een grenswaarde beneden de 0,05mg/m³ moet liggen. Ook in België is een professionele blootstelling aan kristallijn silica een belangrijke oorzaak van kanker, met name longkanker en larynxkanker. Een studie door RPA (Risk & Policy Analysts Ltd) op vraag van ETUI over de kost van beroepskankers in Europa geeft de omvang van het probleem aan.
https://www.etui.org/content/download/33168/307556/file/J907%2BFinal%2BReport%2B9%2BNov%2B2017-2.pdf
De studie komt tot de conclusie dat in België de toerekenbare fractie (attributable fraction) van de professionele blootstellingen aan kristallijn silica voor longkanker en larynxkanker respectievelijk 1,7% en 2% is. Op basis van het jaarlijks totaal aantal nieuwe longkankers (8000) en larynxkankers (650) (bron: stichting tegen kanker) komen de werknemersvertegenwoordigers tot de conclusie dat 136 longkankers en 13 larynxkankers voorkomen worden bij afwezigheid van een beroepsblootstelling aan kristallijn silica.

Het aantal aan kristallijn silica blootgestelde werknemers is belangrijk te noemen. Extrapolatie van de Franse gegevens uit de SUMER-studie (1,4% van de beroepsbevolking in 2010) geeft voor België een aantal blootgestelde werknemers tussen de 60.000 en 70.000. En dit in een verscheidenheid aan sectoren.

De prioritisering van gevaarlijke chemische stoffen voor de PROBE studie (2017: http://www.werk.belgie.be/moduleDefault.aspx?id=45207) besluit in verband met silica: "*Kwartsstof werd in alle rapporten weerhouden als prioritaire stof … Van de beschikbare omgevingsmetingen is 33% boven de ½ van de grenswaarde. In 2016 werden er 47 werknemers met silicose erkend door FEDRIS. Aangezien er een onderrapportage en ondererkenning is van silicose en andere gezondheidseffecten van silica (longkanker, COPD (*Chronic obstructive pulmonary disease*), systeemsclerose, enz.) geeft dit cijfer vermoedelijk maar een deel van de gezondheidsproblematiek door silica weer*."

België zal ook absoluut geen koploper zijn bij een verder verlaging van de grenswaarde voor silica. Verscheidene Europese en niet-Europese landen hebben reeds een lagere grenswaarde (Finland, Portugal, Nederland, Italië, Canada, USA, …).
De nieuwe Europese bindende grenswaarde uit Richtlijn 2017/2398 van 0,1 mg/m³ was een compromis na een lang en moeizaam onderhandelingsproces. Meerdere lidstaten en het Europees Parlement pleitten omwille van de gezondheidsargumenten voor een lagere grenswaarde. Voor het compromis werd verwezen naar het tripartite advies van het ACHS in Luxemburg dat reeds in 2012 gegeven werd. De werknemersvertegenwoordigers gingen toen alleen akkoord met een overgangswaarde van 0,1 mg/m³ onder de strikte voorwaarde dat deze waarde binnen de 5 jaar werd verlaagd naar wat SCOEL als wenselijke grenswaarde voorstelt. We zijn ondertussen 8 jaar verder.

Het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU) laat ook perfect toe om een lagere grenswaarde dan deze van de Europese Richtlijn vast te leggen op het niveau van de lidstaat. Artikel 153.4. van het VWEU zegt o.a. over de richtlijnen in verband met de veiligheid en de gezondheid van werknemers:
"*De krachtens dit artikel vastgestelde bepalingen:*
- beletten niet dat een lidstaat maatregelen met een hogere graad van bescherming handhaaft of invoert welke met de Verdragen verenigbaar zijn."

Dit artikel van het VWEU erkent en benadrukt dat de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van werknemers belangrijker kan zijn dan bijvoorbeeld een aantal economische principes en principes van marktwerking.

De werknemersvertegenwoordigers kennen en waarderen de inspanningen die in een aantal sectoren geleverd werden om de effectieve blootstelling aan silica te verlagen. Ze zijn ook bereid om deze initiatieven te blijven ondersteunen.
Een vrijwillige actie hoeft echter een verlaging van de grenswaarde niet in de weg te staan, en vice versa.
Bovendien worden niet alle ondernemingen waar werknemers worden blootgesteld aan silica bereikt door deze initiatieven. Daarom zijn de werknemersvertegenwoordigers van oordeel dat een verlaging van de grenswaarde noodzakelijk is om een verdere verlaging van de reële blootstelling te bewerkstelligen en op die wijze de gezondheid van alle blootgestelde werknemers te vrijwaren.
Hierbij dient te worden opgemerkt dat door de toevoeging van respirabel kristallijn silicastof aan bijlage I van de richtlijn 2004/37/EG, deze stof als kankerverwekkend wordt beschouwd en dus de wettelijke verplichting bestaat voor de werkgever om de bloostelling van de werknemers te beperken tot een zo laag mogelijk niveau als technisch uitvoerbaar is en dit ongeacht de kost van de te nemen maatregelen.
Een te hoge grenswaarde zou een rem betekenen op de toepassing van dit principe.

III. BESLISSING

Het advies aan de Minister van Werk bezorgen.

9. Advies nr. 227 van 18 oktober 2019 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft en van titel 2 betreffende kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk (niet-betwiste grenswaarden) (D216bis).

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Op 14 november 2018 werd een vijfde publieke raadplegingsprocedure opgestart over een voorstel tot aanpassing van de lijst van grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling, opgenomen in bijlage VI.1-1. A van de codex over het welzijn op het werk en van titel 2 betreffende kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk.

Het voorstel tot aanpassing van de lijst van grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling omvatte:

- de omzetting in Belgisch recht van de richtlijn (EU) 2017/2398 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2017 tot wijziging van Richtlijn 2004/37/EG betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene of mutagene agentia op het werk
- de mogelijkheid tot aanpassing van de grenswaarde van benzeen, uitgaande het RAC criteriumdocument van 9 maart 2018 (ECHA/RAC/O-000000-1412-86-187/F)
- de verdere behandeling van de stoffen ethyleenimine, vanadium pentoxide, cresol, talk en pentachloorfenol, waarvoor in de tijdens de vierde raadplegingsprocedure ingediende bezwaardossiers een lagere grenswaarde werd gevraagd.

De publieke raadplegingsprocedure omvatte de volgende agentia:

- Chroom (VI)-verbindingen die kankerverwekkend zijn in de zin van artikel VI.2-2, §1, punt 1° (als chroom) (niet elders gespecificeerd)
- Vuurvaste keramische vezels die kankerverwekkend zijn in de zin van artikel VI.2-2, §1, punt 1°
- Vinylchloride-monomeer
- Ethyleenoxide
- 1,2-epoxypropaan; propyleenoxide
- 2-Nitropropaan
- o-Toluïdine
- 1,3-Butadieen
- Benzeen
- Ethyleenimine
- Vanadium pentoxide … (als vanadium)
- Cresol (alle isomeren) (damp en aërosol)
- Talk (inadembaar stof) (zonder asbestvezels en < 1% kristallijn siliciumdioxide)
- Pentachloorfenol (damp en aerosol)

Bezwaren tegen individuele grenswaarden konden worden ingediend tot 31 januari 2019.

De omstandige bezwaardossiers, vereist voor de individuele grenswaarden waartegen bezwaar werd aangetekend, konden worden ingediend tot 30 april 2019.

Bij brief van 17 juni 2019, gericht aan de voorzitter van de Hoge Raad, heeft de Minister van Werk het advies van de Hoge Raad gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft en van titel 2 betreffende kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk (niet-betwiste grenswaarden).

Dit ontwerp van koninklijk besluit beoogt de aanpassing van punt A “Lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia” van bijlage VI.1-1. van de codex over het welzijn op het werk, door de toevoeging en/of aanpassing van de grenswaarden waarvoor tijdens de "vijfde publieke raadplegingsprocedure over de aanpassing van de grenswaardenlijst" geen bezwaren werden ingediend, namelijk:

- Chroom (VI)-verbindingen die kankerverwekkend zijn in de zin van artikel VI.2-2, §1, punt 1° (als chroom) (niet elders gespecificeerd)
- Vuurvaste keramische vezels die kankerverwekkend zijn in de zin van artikel VI.2-2, §1, punt 1°
- Vinylchloride-monomeer
- Ethyleenoxide
- 1,2-epoxypropaan; propyleenoxide
- 2-Nitropropaan
- o-Toluïdine
- 1,3-Butadieen
- Ethyleenimine
- Vanadium pentoxide … (als vanadium)
- Cresol (alle isomeren) (damp en aërosol)
- Pentachloorfenol (damp en aerosol)

Het beoogt eveneens de aanpassing van titel 2 betreffende kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk door een punt "Werkzaamheden waarbij men wordt blootgesteld aan door een werkprocedé gegenereerd inadembaar stof van kristallijn siliciumdioxide" toe te voegen aan bijlage VI.2.2 ("Lijst van de procédés tijdens welke een stof of een mengsel vrijkomt").

Door de bovenvermelde aanpassingen voorziet dit ontwerp in de omzetting van de bepalingen van de Europese Richtlijn (EU) 2017/2398 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2017 tot wijziging van Richtlijn 2004/37/EG betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene of mutagene agentia op het werk. Deze richtlijn moet uiterlijk op 17 januari 2020 omgezet zijn in Belgisch recht.

Voor de grenswaarden waarvoor er bezwaardossiers werden ingediend tijdens de publieke raadplegingsprocedure, werden de huidige geldende grenswaarden overgenomen.

Deze aangepaste lijst werd opgenomen als bijlage bij het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit.

Het ontwerp van koninklijk besluit werd op 19 juni 2019 aan de leden van het uitvoerend bureau voorgelegd (PBW/PPT – D216bis - BE 1386) en op 3 september 2019 voor een eerste keer besproken.

De sociale partners van het uitvoerend bureau hebben op 8 oktober 2019 beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen aan de eerstvolgende voltallige vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk van 18 oktober 2019 (PBW/PPT – D216bis – 740).

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD TIJDENS ZIJN VERGADERING VAN 18 OKTOBER 2019

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk brengt een unaniem gunstig advies uit over het ontwerp.

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Minister van Werk.

10. Advies nr. 228 van 18 oktober 2019 met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen voor wat betreft Americi-um-241 (D221).

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Op vraag van de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, heeft de Minister van Werk een ontwerp van koninklijk besluit (en het bijhorende verslag aan de Koning) bij brief van 27 juni 2019 overgemaakt aan de Voorzitter van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk (hierna "Hoge Raad") met de vraag een advies over dit ontwerp te geven.

Het betreft het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen (hierna "ARBIS").

Algemene toelichting over dit ontwerp van koninklijk besluit (hierna "OKB"):

Dit OKB wijzigt diverse bepalingen van het ARBIS.

Het ontwerp van koninklijk besluit wijzigt een verbodsbepaling van het ARBIS.
Aan artikel 64 van het ARBIS wordt door het ontwerp van koninklijk besluit een bepaling toegevoegd waarmee een handeling wordt verboden, met name het gebruik van Americium-241 bronnen voor meting van dikte, massa of densiteit in de textielindustrie.
Het federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC) heeft de rechtvaardiging voor deze reeds vergunde handeling herzien.
Deze handeling wordt verboden omdat er aanvaardbare alternatieven bestaan met minder risico's voor de veiligheid en de stralingsbescherming. De voorkeur gaat immers uit naar het gebruik van röntgentoestellen die geen risico op besmetting inhouden.
Bij het gebruik van röntgentoestellen wordt er evenmin radioactief afval geproduceerd, zijn er geen risico's die verband houden met de ioniserende straling tijdens het transport en is er geen risico op het ontstaan van weesbronnen.

De beslissing om over te gaan tot een verbod werd genomen na een overlegvergadering met de sector en een inspectiecampagne waarbij 28 textielbedrijven geïnspecteerd werden.

Dankzij het verbod op het gebruik van radioactieve Americium-241-bronnen kan onder meer:
- het risico op een radioactieve besmetting van de installaties worden voorkomen;
- het risico op een verspreiding van de radioactieve besmetting binnen en buiten de installaties bij brand worden vermeden;
- risico op het ontstaan van weesbronnen in geval van slecht beheer worden vermeden.

Overzicht van de behandeling van dit OKB binnen de Hoge Raad en zijn organen

Op 16 juli 2019 werden dit ontwerp van koninklijk besluit en het bijhorende verslag aan de Koning aan de leden van het uitvoerend bureau overgemaakt.

Tijdens de vergadering van het uitvoerend bureau op 3 september 2019 werd het OKB besproken en hebben de leden van het uitvoerend bureau een aantal vragen geformuleerd voor het FANC.

De antwoorden op de gestelde vragen werden op 16 september 2019 doorgestuurd naar de leden van het uitvoerend bureau.
Op 8 oktober 2019 hebben de sociale partners van het uitvoerend bureau dit dossier opnieuw besproken en beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen op de eerstvolgende voltallige vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk van 18 oktober 2019. *(PPT/PBW – D221 - 741)*

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft zijn advies geformuleerd tijdens de plenaire vergadering van 18 oktober 2019.

II. ADVIES VAN DE HOGE RAAD VAN 18 oktober 2019

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk geeft een positief advies over dit ontwerp van koninklijk besluit, onder voorbehoud van de volgende opmerking.

Unanieme opmerking:

De sociale partners van de Hoge Raad wensen dat het toepassingsgebied van het ontwerp van koninklijk besluit duidelijk gedefinieerd wordt en rekening houdt met de correspondentie die hierover met het FANC gevoerd werd.

De sociale partners van de Hoge Raad vragen om het artikel 1 van het OKB over artikel 64.8 als volgt aan te passen:

"Het is verboden om gebruik te maken van Americium-241-bronnen voor meting van dikte, massa of densiteit in het kader van de vervaardiging van textiel."

Hierdoor omvat het toepassingsgebied enkel de effectieve producenten van textiel, en niet de bedrijven die apparatuur produceren voor de textielindustrie.

III. BESLISSING

Het advies aan de Minister van Werk bezorgen.

11. Advies nr. 229 van 20 december 2019 met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 3 betreffende asbest van boek VI van de codex over het welzijn op het werk (D212).

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 6 juli 2018, gericht aan de Voorzitter van de Hoge Raad, heeft de Minister van Werk het advies van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk (Hoge Raad) gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 3 betreffende asbest van boek VI van de codex over het welzijn op het werk (de codex).

<u>Algemene toelichting over dit ontwerp van koninklijk besluit</u> (hierna "OKB"):

Dit OKB heeft verschillende doelstellingen:

- Verbeteren van de kwaliteit van de asbestinventarissen en van het gebruik van deze inventarissen tijdens de werken.
  Hiertoe wordt een model van asbestinventaris ingevoerd en worden specifieke instructies betreffende monsternemingen/staalname gegeven.
- Verbeteren van de kwaliteit van de metingen van de concentraties van asbestvezels in de lucht.
  Er wordt expliciet vermeld dat het erkende laboratorium een meetstrategie moet opstellen en dat de werkgever-opdrachtgever het erkende laboratorium voor deze metingen aanstelt.
- Verzekeren dat het werkplan effectief gevolgd wordt.
- De mogelijkheid voorzien voor het aanvragen van afwijkingen voor bijzondere constructies waar de opstelling van een hermetische zone technisch niet haalbaar is en die minstens een equivalent beschermingsniveau bieden.
- Betere gegevens verkrijgen over blootstelling van asbestverwijderaars.
- De veiligheid van de asbestverwijderaars verhogen en inspectie faciliteren.
- De vrijgaveprocedure na werken in hermetische zone aanpassen.

<u>Overzicht van de behandeling van dit OKB binnen de Hoge Raad en zijn organen</u>

Op 13 juli 2018 werd dit ontwerp van koninklijk besluit aan de leden van het uitvoerend bureau overgemaakt.

Tijdens de vergadering van het uitvoerend bureau op 4 september 2018 hebben de leden van het uitvoerend bureau kennisgenomen van het OKB en gevraagd om dit dossier te bespreken in een commissie ad hoc samen met de sociale partners, de buitengewone leden, de leden van de Vaste Commissie Bouw, de deskundigen en de administratie.

De vergaderingen in de schoot van deze commissie ad hoc D212 vonden plaats op 13/11/2018, 10/01/2019 en 18/06/2019.

Tijdens de vergaderingen van het uitvoerend bureau van 5 november en 3 december 2019 hebben de sociale partners van het uitvoerend bureau dit dossier opnieuw besproken en beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen op de eerstvolgende voltallige vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk van 20 december 2019. *(PPT/PBW – D212 - 746)*

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft zijn advies geformuleerd tijdens de plenaire vergadering van 20 december 2019.

II. <u>ADVIES VAN DE HOGE RAAD VAN 20 december 2019</u>

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk geeft een globaal positief advies over dit ontwerp van koninklijk besluit, onder voorbehoud van de volgende opmerkingen.

I. Unanieme opmerkingen:

De sociale partners van de Hoge Raad geven een unaniem positief advies over de volgende artikelen:

- <u>Artikel 1 van het OKB over artikel VI.3-4 van de codex</u>

- Artikel 3 van het OKB over artikel VI.3-6 van de codex
- Artikel 4 van het OKB over artikel VI.3-7 van de codex
- Artikel 7 van het OKB over artikel VI.3-22 van de codex
- Artikel 8 van het OKB over artikel VI.3-25 van de codex
- Artikel 9 van het OKB over artikel VI.3-43 van de codex
- Artikel 10 van het OKB over artikel VI.3-51 van de codex
- Artikel 12 van het OKB over artikel VI.3-62 van de codex
- Artikel 13 van het OKB over punt B van bijlage VI.3-2 van de codex
- Artikel 15 van het OKB over punt 3 van bijlage VI.3-4 van de codex

De sociale partners van de Hoge Raad formuleren de volgende algemene opmerkingen:

De sociale partners van de Hoge Raad merken op dat in dit OKB de genderneutrale Nederlandstalige term "arts" of "arbeidsarts" nog niet wordt gebruikt. Ze vragen om het woord "geneesheer" overal te wijzigen door "arts".

De sociale partners van de Hoge Raad merken op dat in titel 3 betreffende asbest van boek VI van de codex over het welzijn op het werk telkens gebruik wordt gemaakt van het woord "monsterneming", ze vragen waarom dit woord in artikel 2 en in de bijlagen van het OKB vervangen is door "staalname".

De sociale partners van de Hoge Raad formuleren opmerkingen over de volgende artikelen:

Artikel 2 van het OKB over artikel VI.3-5 van de codex

De sociale partners van de Hoge Raad wensen dat in dit artikel verwezen wordt naar de visuele inspectie om na te gaan of het noodzakelijk is om de asbestinventaris te actualiseren.

Artikel 5 van het OKB over artikel VI.3-10 van de codex

Betreffende het voorstel om in het artikel telkens "de inventaris" te vervangen door "het relevante deel van de inventaris", vinden de sociale partners van de Hoge Raad dat de formulering niet duidelijk genoeg is en dat deze aanleiding kan geven tot twijfels.
De sociale partners van de Hoge Raad vragen een andere en meer duidelijke formulering die niet voor interpretatie vatbaar is.

Uit de formulering moet blijken dat de werkgever waarvan sprake in artikel VI.3-10, eerste paragraaf, beschikt over alle elementen uit de asbestinventaris die relevant zijn voor de personen die werkzaamheden moeten uitvoeren of die kunnen blootgesteld worden aan asbest.

De sociale partners van de Hoge Raad vinden dat betreffende de tweede paragraaf, waarin wordt bepaald dat de werkzaamheden moeten worden stilgelegd indien de aanwezigheid van mogelijk asbesthoudend materiaal wordt vastgesteld dat niet in de inventaris is opgenomen, niet mag leiden tot het stilleggen van de ganse werf.

Ze stellen voor dat deze paragraaf wordt aangepast in die zin dat enkel op de plaats waar asbest gevonden werd, op andere gelijkaardige plaatsen van de werf waar de aanwezigheid van asbest vermoed kan worden en in de perimeter van de mogelijks gecontamineerde zone, de werkzaamheden worden stilgelegd en dat maatregelen inzake informatie en signalisatie van de gevaren worden genomen en duidelijk worden aangeplakt (cfr. art. VI.3-46 van de codex), zodat er volstrekt geen blootstelling aan asbest mogelijk is. Dit houdt in dat het asbest oordeelkundig wordt behandeld

(verwijderd of gefixeerd of een andere behandeling) en er een analyse van de resultaten van de monsterneming/staalname gebeurt voordat de werkzaamheden in de voormelde omgeving mogen worden voortgezet zodat dit tot geen verdere blootstelling kan leiden.

De sociale partners van de Hoge Raad vragen ook om in dit artikel een link te leggen met artikel VI.3-43 waarin het werkplan duidelijk wordt beschreven.

Artikel 6 van het OKB over artikel VI.3-18 van de codex

Wat de meetstrategie betreft, vragen de sociale partners van de Hoge Raad om in een bijlage bij de codex minimumelementen op te nemen die in deze meetstrategie moeten worden opgenomen en om een toelichting op de website van de FOD WASO te voorzien.

De sociale partners van de Hoge Raad vragen eveneens om niet naar de norm te verwijzen omdat deze niet voor iedereen toegankelijk is.

Artikel 11 van het OKB over artikel VI.3-61 van de codex

De sociale partners van de Hoge Raad stellen vast dat in het tweede lid van de toe te voegen paragraaf 2 er enerzijds wordt vermeld: “legt de werkgever … een werkplan ter goedkeuring voor aan de met het toezicht belaste ambtenaren” en dat anderzijds wordt bepaald: “De werken kunnen pas gemeld worden en aanvangen na een formele goedkeuring van het werkplan door de leidend ambtenaar TWW”.
Ze vragen waarom de goedkeuring tweemaal dient te gebeuren en aan twee verschillende ambtenaren.

Bovendien vinden de sociale partners dat de formele goedkeuring waarvan sprake in deze bepaling "binnen een redelijke termijn" dient te gebeuren en vragen om dit toe te voegen.
De sociale partners van de Hoge Raad zijn het erover eens dat deze bepaling de werkzaamheden niet mag vertragen.

De werkgeversvertegenwoordigers herinneren er aan dat de werkgever steeds de eindverantwoordelijke blijft inzake welzijn. Ze vragen of door de toegevoegde paragraaf de aansprakelijkheid niet wordt doorgeschoven naar een ambtenaar, wat volgens hen niet kan.

Artikel 14 van het OKB over punt 1.A van bijlage VI.3-4 van de codex

Met betrekking tot punt 11° vragen de sociale partners zich af of de persoon die belast is met de leiding van de asbestverwijderingswerkzaamheden op de bouwplaats wel de meest geschikte en ervaren persoon is om de procedure uit te voeren en stellen daarom voor punt 11° te herformuleren zodat de procedure wordt uitgevoerd onder rechtstreeks toezicht van de persoon die belast is met de leiding van de asbestverwijderingswerkzaamheden op de bouwplaats.

De sociale partners merken op dat in punt 11° al verwezen wordt naar metingen waarvan de criteria pas in punt 12° worden vermeld en stellen voor dat dit deel verder in het OKB wordt vermeld.

Artikel 16 van het OKB over de invoeging van de bijlagen VI.3-5 en VI.3-6 in de codex

Om er voor te zorgen dat zowel het type asbest, als de toepassingen vermeld worden in de rubriek “resultaten” van de asbestinventaris, vragen de sociale partners van de Hoge Raad om in de fiche,

opgenomen in bijlage VI.3-6, de rij “Type/toepassing” te ontdubbelen en twee rijen te voorzien, namelijk een rij “type asbest” en een rij “toepassingen”.

Artikel 17 van het OKB betreffende de inwerkingtreding

De sociale partners van de Hoge Raad vinden enerzijds dat voor de nieuwe en de asbestinventarissen die aangepast worden, direct gebruik moet worden gemaakt van het nieuwe model van asbestinventaris en vragen anderzijds voor de bestaande asbestinventarissen waaraan niets moet worden gewijzigd dat de overgangstermijn voor het gebruik van de nieuwe asbestinventaris wordt verlengd tot 2 jaar na inwerkingtreding.

De sociale partners van de Hoge Raad formuleren de volgende bijkomende opmerkingen:

De sociale partners zijn er zich van bewust dat dit OKB maar een deel van boek VI, titel 3 aanpast en vragen aan de administratie om de volgende punten verder uit te werken:

1. Rol van de preventieadviseur

De sociale partners van de Hoge Raad merken op dat er in de artikelen VI.3-21, VI.3-22, VI.3-23 en VI.3-41 verwezen wordt naar ”het Comité” en vragen de administratie om na te gaan of de preventieadviseur hier ook een rol heeft.
Ze vinden dat, in de bepalingen waar het Comité een adviserende rol uitvoert, dit ook het geval moet zijn voor de preventieadviseur.

2. Overhandigen van het relevante deel van de asbestinventaris

De sociale partners van de Hoge Raad vragen dat bepaald wordt dat een kopie van het relevante deel van de asbestinventaris niet alleen moet overhandigd worden aan de aannemer, maar ook aan de veiligheids- en gezondheidscoördinator.
Tegelijkertijd vragen de sociale partners om deze informatie over asbest ook te laten opnemen in het postinterventiedossier.

3. Uitwerken van bepalingen over eenvoudige handelingen

De sociale partners van de Hoge Raad vragen dat over eenvoudige handelingen bepalingen worden uitgewerkt die kunnen verzekeren dat alle ondernemingen die deze handelingen uitvoeren hun werknemers op dezelfde manier opleiden.

4. Opstellen van de inventaris

Wat het opstellen van de inventaris betreft wensen de sociale partners van de Hoge Raad een precisering wat betreft artikel VI.3-4, §1 meer bepaald wat de zin “*Intact materiaal dat in normale omstandigheden niet wordt beroerd, mag door monsternemingen, bedoeld om de inventaris op te stellen, niet beschadigd worden*” betreft.
Het moet de bedoeling zijn erover te waken dat de inventaris van het asbesthoudend materiaal zo volledig mogelijk wordt opgemaakt, zonder daarbij blootstelling aan asbest te veroorzaken. Dit betekent dat men in sommige gevallen ook monsternemingen moet doen en intact materiaal beroeren daar waar er twijfel is over de aanwezigheid van asbest zonder dat er een risico is op blootstelling aan asbest, bv. bij goed omwikkelde isolatie van buizen die vlot toegankelijk zijn. De monsternemingsmethode zal in dat geval dus wel het intact materiaal beroeren, maar zal er tegelijk moeten voor zorgen dat er geen asbestblootstelling wordt veroorzaakt, noch op het ogenblik van de monsterneming, noch nadien.
Dit blijkt niet uit de huidige formulering zoals hierboven geciteerd. Deze geeft de indruk dat men dit ook bij twijfel onberoerd zou moeten laten. Op moeilijk toegankelijke plaatsen moeten geen stalen

genomen worden voor het opmaken van de inventaris, ook al kunnen er zich mogelijks asbesthoudende materialen bevinden. Dit laatste neemt niet weg dat moeilijk toegankelijke plaatsen die aanleiding zouden kunnen geven tot blootstelling zonder beroerd te worden (bv. door afbrokkelend spuitasbest) onmiddellijk het voorwerp moeten zijn van behandeling die een einde maakt aan de blootstelling.

III. BESLISSING

Het advies aan de Minister van Werk bezorgen.

12. Advies nr. 230 van 20 december 2019 over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de aanduiding van de controleartsen en artsen-scheidsrechters, en betreffende de klachtenprocedure (D223).

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 6 november 2019 van de Minister van Werk, werd de Hoge Raad PBW uitgenodigd zijn advies te formuleren betreffende het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de aanduiding van de controleartsen en artsen-scheidsrechters, en betreffende de klachtenprocedure.

Het ontwerp van koninklijk besluit (OKB) werd op 3 december 2019 aan het uitvoerend bureau voorgelegd. (PPT/PBW – D223- BE 1411)

De sociale partners van het uitvoerend bureau hebben op 3 december 2019 beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen op de eerstvolgende voltallige vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk (Hoge Raad) van 20 december 2019. (PPT/PBW – D223 - 747).

De Hoge Raad heeft zijn advies geformuleerd tijdens de plenaire vergadering van 20 december 2019.

Toelichting:

Dit ontwerp van koninklijk besluit heeft als doel de overdracht te organiseren van de bevoegdheid inzake controlegeneeskunde en de klachten daarover aan de Orde der artsen, als gevolg van de wijzigingen aangebracht door hoofdstuk 11 van de wet van 15 januari 2018 houdende diverse bepalingen inzake werk, in de wet van 13 juni 1999 betreffende de controlegeneeskunde.

De wijzigingen in de wet van 13 juni 1999 zijn nog niet in werking getreden en betreffen de volgende aspecten:

- de volledige behandeling van klachten over de werking van de controleartsen en artsen-scheidsrechters wordt toevertrouwd aan de provinciale raden van de Orde der artsen; de bevoegdheid van de Vaste Operationele Commissie (VOC), die werd opgericht in de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, wordt bijgevolg opgeheven;

- de Orde der artsen wordt eveneens bevoegd voor de procedure om te bepalen wie als arts-scheidsrechter mag optreden.

De bevoegdheid van de VOC met betrekking tot de wet van 13 juni 1999, die is opgenomen in artikel II.9-29, tweede lid van de codex over het welzijn op het werk, wordt door deze bevoegdheidsoverdracht naar de Orde der artsen zonder voorwerp. Daarom heft het ontwerp van koninklijk besluit artikel II.9-29, lid 2, 5° van de codex over het welzijn op het werk op.

Daarnaast bepaalt het ontwerp van koninklijk besluit de datum van inwerkingtreding van hoofdstuk 11 van de wet van 15 januari 2018 (krachtens artikel van 44 van dezelfde wet) en voorziet het in een overgangsregeling voor lopende dossiers.

De Nationale Arbeidsraad (NAR) werd reeds uitgenodigd om zijn advies te geven over dit ontwerp van koninklijk besluit (advies nr. 2.134 van 28 mei 2019).
In dit advies vraagt de NAR hoofdzakelijk dat:

- de klager, omwille van transparantie, individueel geïnformeerd wordt over de follow-up en de behandeling van de door hem ingediende klacht tegen de controlearts of de arts-scheidsrechter, alsook over de genomen beslissing en de motivering ervan,

- de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk, op basis van geanonimiseerde gegevens jaarlijks geïnformeerd wordt over de behandelde klachten (hoeveel klachten er werden ingediend, waarover ze gaan, welk gevolg eraan wordt gegeven en binnen welke termijn ze werden behandeld),

- de lijst van artsen-scheidsrechters die door de Orde der artsen wordt bijgehouden, op de website van de Orde gepubliceerd wordt (met een link naar deze website vanaf de website van de FOD WASO).

Het ontwerp van koninklijk besluit dat voor advies aan de NAR werd voorgelegd, is zo aangepast, dat de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk geïnformeerd wordt over de behandelde klachten (artikel 10 van het OKB) en dat de lijst van artsen-scheidsrechters gepubliceerd wordt op de website van de Orde der artsen (artikel 6 van het OKB).

De brief van de Minister van 6 november 2019 vermeldt dat het volgens de Orde der artsen niet mogelijk is om via dit OKB te voorzien in de verplichting tot het geven van informatie aan de klager (dit zou eerder het voorwerp moeten zijn van een globale wijziging van de tuchtprocedure op wetgevend vlak) omwille van de volgende redenen:

- *het koninklijk besluit nr. 79 van 10 november 1967 betreffende de Orde der artsen, dat dezelfde waarde heeft als een wet, voorziet niet in dergelijke informatie aan de klager. Als het ontwerp van koninklijk besluit het advies van de NAR volgt, wordt de hiërarchie der normen niet gerespecteerd;*

- *de Orde der artsen is bevoegd om klachten te behandelen die gericht zijn tegen om het even welke arts die is ingeschreven op de lijst van de Orde der artsen: het geven van meer rechten aan de klager naargelang de arts tegen dewelke de klacht is gericht, kan leiden tot een ongelijke behandeling die niet objectief gerechtvaardigd is.*

II. ADVIES VAN DE HOGE RAAD VAN 20 DECEMBER 2019

De Hoge Raad is van mening dat het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de aanduiding van de controleartsen en artsen-scheidsrechters, en betreffende de klachtenprocedure niet beantwoordt aan zijn wensen inzake deze materie.

De Hoge Raad stelt vast dat dit ontwerp van koninklijk besluit de technische uitvoering is van een eerder besliste hervorming waarbij de bevoegdheden van de Hoge Raad inzake controlegeneeskunde worden overgeheveld naar de Orde der artsen.

Hij is ervan overtuigd dat dit OKB de problemen van de huidige en van de in dit OKB voorgestelde klachtenprocedure niet zal oplossen.

De Hoge Raad verwijst onder andere hiervoor naar het advies nr. 2.134 van de NAR van 28/05/2019 bij het OKB.

De Hoge Raad is het niet eens met volgende punten van de voorgestelde hervorming.

- *De betrokken werknemer heeft niet het recht gehoord te worden, het gevolg te kennen van zijn klacht, laat staan aanwezig te zijn op de zittingen waarbij zijn klacht wordt behandeld. Dit is geen moderne en evenwichtige procedure om klachten tegen controleartsen te behandelen.*

  De Hoge Raad wenst een moderne en evenwichtige procedure waarbij, zoals reeds vermeld in het advies nr. 2.134 van de NAR van 28/05/2019, de klager het recht heeft om gehoord te worden en, omwille van transparantie, individueel geïnformeerd moet worden over de follow-up en de behandeling van de door hem ingediende klacht alsook over de genomen beslissing en de motivering ervan.

- *Er is niet voorzien in een erkenningsprocedure van controleartsen. De erkenning van artsen-scheidsrechters is louter administratief.*

  De Hoge Raad wenst een volwaardige erkenningsprocedure voor controleartsen en artsen-scheidrechters. Daarnaast wenst de Hoge Raad te beschikken over een lijst van alle controleartsen en artsen-scheidrechters.

- *De objectiviteit van de beoordeling door de controleartsen is niet gegarandeerd. Zo blijkt bijvoorbeeld uit sommige documenten en verklaringen, gepubliceerd in de gespecialiseerde media, dat bepaalde controleartsen worden geëvalueerd aan de hand van verminderingen van het aantal ziektedagen.*

  De Hoge Raad vindt dat een controlearts zijn taken moet kunnen uitvoeren zonder dat er enige druk op hem wordt uitgeoefend die de objectiviteit van zijn beoordeling kan beïnvloeden.

- *Heel deze hervorming werd doorgevoerd zonder de door de regering aangekondigde ronde tafel met sociale partners en artsenverenigingen.*

  De Hoge Raad dringt daarom aan op een nieuwe hervorming na overleg met de sociale partners.

- *Het feit dat het koninklijk besluit nr. 79 van 10 november 1967 betreffende de Orde der artsen niet door de Minister van Werk kan worden aangepast, is geen argument om de huidige klachtenprocedure van de Orde der artsen te behouden.*

  De Hoge Raad vindt dat het koninklijk besluit nr. 79 van 10 november 1967 betreffende de Orde der artsen moet aangepast worden door de wetgever.

- *De Hoge Raad zal volgens dit OKB jaarlijks een vooral cijfermatig overzicht krijgen van de behandelde klachten. Dit is volgens de sociale partners van de Hoge Raad onvoldoende om een degelijke opvolging te garanderen.*

  De Hoge Raad wenst meer gegevens te krijgen over de klachten tegen controleartsen (de aard van de geschillen, de concrete, geanonimiseerde inhoud van de overgemaakte klachten, de jurisprudentie ter zake van de Orde der artsen, de motivatie van de beslissingen van de orde).

De Hoge Raad vraagt aan de Minister van Werk om overleg te plegen met de betrokken diensten en de bevoegde Minister(s) om deze problemen zo snel mogelijk op te lossen en om de vragen zo snel mogelijk te beantwoorden.

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Minister van Werk.

13. Advies nr. 231 van 13 mei 2020 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft en van titel 2 betreffende kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk (niet-betwiste grenswaarden) (D220bis).

I. HET VOORLIGGEND KONINKLIJK BESLUIT EN ZIJN CONTEXT

Context

Op 1 juli 2019 werd een zesde publieke raadplegingsprocedure opgestart over een voorstel tot aanpassing van de lijst van grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling,opgenomen in bijlage VI.1-1. A van de codex over het welzijn op het werk.

Deze procedure werd georganiseerd met het oog op de omzetting in Belgisch recht van de richtlijn (EU) 2019/130 van het Europees Parlement en de Raad van 16 januari 2019 tot wijziging van Richtlijn 2004/37/EG betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene of mutagene agentia op het werk.

Deze richtlijn moet uiterlijk op 20 februari 2021 omgezet zijn in Belgisch recht.

Er werden 2 lijsten voorgelegd in het kader van deze zesde publieke raadplegingsprocedure:
- lijst van nieuwe agentia (ter aanvulling van bijlage VI.1-1. A van de codex),
- lijst van aanpassingen van bestaande grenswaarden (ter aanpassing van bijlage VI.1-1. A van de codex).

De zesde publieke raadplegingsprocedure betrof:
1) *de volgende chemische agentia waarvoor een aanpassing van hun grenswaarde in het punt A van de bijlage VI.1-1 van de codex werd voorgesteld:*
   - Trichloorethyleen;

- 4,4′-Methyleendianiline;
- Epichloorhydrine;
- Ethyleendibromide;
- Ethyleendichloride;

2) *de volgende chemische agentia waarvan de toevoeging in het punt A van de bijlage VI.1-1. van de codex werd voorgesteld (met of zonder grenswaarde):*
   - Minerale oliën die eerder in interne verbrandingsmotoren zijn gebruikt om de bewegende delen in de motor te smeren en af te koelen;
   - Mengsels van polycyclische aromatische koolwaterstoffen, in het bijzonder die welke benzo[a]pyreen bevatten en kankerverwekkende stoffen zijn in de zin van artikel VI.2-2, §1, punt 1°;
   - Dieselmotoruitlaatemissies.

De bezwaren tegen individuele grenswaarden van bovenvermelde chemische agentia konden worden ingediend tot en met 31 oktober 2019.

De vereiste omstandige bezwaardossiers voor de individuele grenswaarden, waartegen bezwaar zou zijn aangetekend, konden worden ingediend tot en met 31 januari 2020.

- Tijdens deze zesde publieke raadplegingsprocedure werden geen bezwaren tegen de voorgestelde de grenswaarden ingediend.

<u>Het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit</u>

Bij brief van 6 februari 2020, gericht aan de Voorzitter van de Hoge Raad, heeft de Minister van Werk het advies van de Hoge Raad gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft en van titel 2 betreffende kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk (niet-betwiste grenswaarden).

Dit ontwerp van koninklijk besluit beoogt enerzijds de aanpassing van punt A “Lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia” van bijlage VI.1-1. van de codex over het welzijn op het werk, door de toevoeging van de chemische agentia en de grenswaarden en de aanpassing van de grenswaarden die in het kader van de voormelde zesde publieke raadplegingsprocedure werden voorgelegd en waarvoor geen bezwaren tijdens deze publieke raadplegingsprocedure werden ingediend, namelijk:
- Trichloorethyleen;
- 4,4′-Methyleendianiline;
- Epichloorhydrine;
- Ethyleendibromide;
- Ethyleendichloride;
- Minerale oliën die eerder in interne verbrandingsmotoren zijn gebruikt om de bewegende delen in de motor te smeren en af te koelen;
- Mengsels van polycyclische aromatische koolwaterstoffen, in het bijzonder die welke benzo[a]pyreen bevatten en kankerverwekkende stoffen zijn in de zin van artikel VI.2-2, §1, punt 1°;
- Dieselmotoruitlaatemissies.

Deze aangepaste lijst werd opgenomen als bijlage bij het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit.

Het ontwerp van koninklijk besluit beoogt anderzijds de aanpassing van de bijlage VI.2-2 *"Lijst van de procédés tijdens welke een stof of een mengsel vrijkomt"* van de codex over het welzijn op het werk:

1) door het vervangen van het huidig punt 7 ("Blootstelling aan dieselrook boven de 100 µg elementaire koolstof per m³ (inadembare fractie)") door

"7. Werkzaamheden waarbij sprake is van blootstelling aan uitlaatgassen van dieselmotoren." (zonder een grens te vermelden);

2) door het toevoegen van een nieuw punt 12*:*

"12. Werkzaamheden waarbij sprake is van dermale blootstelling aan minerale oliën die eerder in interne verbrandingsmotoren zijn gebruikt om de bewegende delen in de motor te smeren en af te koelen.".

N.B. Een stof, mengsel of procédé bedoeld in bijlage VI.2-2 van de codex over het welzijn op het werk, evenals een stof die of mengsel dat vrijkomt bij een in dezelfde bijlage bedoeld procedé worden beschouwd als kankerverwekkende agentia volgens artikel VI.2-2.- § 1er, 3° van de codex.

Door de bovenvermelde aanpassingen heeft dit ontwerp van koninklijk besluit tot doel te voorzien in de omzetting van de Europese Richtlijn 2019/130 van het Europees Parlement en de Raad van 16 januari 2019 tot wijziging van Richtlijn 2004/37/EG betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene of mutagene agentia op het werk.

Betreffende de inwerkingtreding voorzien in het ontwerp van koninklijk besluit:

De grenswaarde 0,05mg/m³ betreffende de dieselmotoruitlaatemissies (gemeten als elementaire koolstof) is van toepassing met ingang van 21 februari 2023.
Voor ondergrondse mijnbouw en tunnelbouw is deze grenswaarde van toepassing met ingang van 21 februari 2026.

Voor alle andere wijzigingen die in dit ontwerp van koninklijk besluit voorzien zijn is er geen specifieke inwerkingtredingsdatum in het ontwerp van koninklijk besluit vermeld.
De andere wijzigingen zullen dus in werking treden de tiende dag na de bekendmaking van het koninklijk besluit in het Belgisch Staatsblad.

Behandeling van het ontwerp van koninklijk besluit binnen de Hoge Raad en zijn organen
Het ontwerp van koninklijk besluit werd op 12 februari 2020 aan de leden van het uitvoerend bureau voorgelegd (PBW/PPT – D220bis – BE 1436) en tijdens de vergadering van het uitvoerend bureau van 3 maart 2020 besproken.

De sociale partners van het uitvoerend bureau hebben op 3 maart en 7 april 2020 beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies, via een elektronische procedure, voor te leggen aan de plenaire vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk (PBW/PPT – D220bis – 751).

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft zijn advies geformuleerd via een elektronische procedure dat begon op 29 april en werd op 13 mei afgesloten.

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD OP 13 MEI 2020

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk brengt een unaniem gunstig advies uit over het ontwerp van koninklijk besluit.

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Minister van Werk.

14. Advies nr. 232 van 19 juni 2020 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft (D226).

I. ONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT, VOORGELEGD VOOR ADVIES EN ZIJN CONTEXT

Het voor advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit

Bij brief van 6 mei 2020, gericht aan de Voorzitter van de Hoge Raad, heeft de Minister van Werk het advies van de Hoge Raad gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft.

Dit ontwerp van koninklijk besluit beoogt de omzetting van Richtlijn (EU) 2019/983 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 tot wijziging van Richtlijn 2004/37/EG betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene of mutagene agentia op het werk.
Deze richtlijn moet uiterlijk op 11 juli 2021 omgezet zijn in Belgisch recht.

Deze richtlijn legt bindende grenswaarden op. De lidstaten kunnen in nauwe samenwerking met de sociale partners strengere bindende grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling vaststellen.

De tekst van deze richtlijn, met inbegrip van de motivatie daarvan ("overwegende") is raadpleegbaar o.a. op de site EUR-Lex:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32019L0983

De richtlijn (EU) 2019/983 voegt meerdere rijen toe aan punt A in bijlage III bij Richtlijn 2004/37/EG betreffende de volgende chemische agentia:

- cadmium en de anorganische verbindingen daarvan;
- beryllium en de anorganische verbindingen daarvan
- arseenzuur en zouten daarvan, alsook anorganische arseenverbindingen;

- formaldehyde;
- 4,4′-methyleen-bis(2-chlooraniline).

Het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit beoogt in bijlage VI.1-1 van de codex over het welzijn op het werk het punt A. "Lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia" te vervangen om de voormelde richtlijn om te zetten.

Deze aangepaste lijst bevat de volgende wijzigingen in vergelijking met de huidige codex over het welzijn op het werk:

Voor cadmium en zijn verbindingen, (als Cd) **(inhaleerbare deeltjes)** vervangt het ontwerp van koninklijk besluit de huidige grenswaarde (8 uren) van 0,01 mg/m³ door de in de richtlijn (EU) 2019/983 vermelde grenswaarden (8 uren): 0,004 mg/m³ tot en met 11 juli 2027 en 0,001 mg/m³ vanaf 12 juli 2027.
N.B. Het ontwerp van koninklijk besluit neemt de mogelijkheid van een grenswaarde (8 uren) van 0,004 mg/m³ "inadembare deeltjes" niet op als overgangsmaatregel tot 11 juli 2027, die de richtlijn (EU) 2019/983 voorziet voor de lidstaten die op de datum van de inwerkingtreding van deze richtlijn een systeem van biomonitoring uitvoeren met een biologische grenswaarde van maximaal 0,002 mg Cd/g creatinine in de urine (zie overwegende 16 en de voetnota 12 van de bijlage van de richtlijn), aangezien de codex over het welzijn op het werk nog geen biologische grenswaarde voor cadmium bevat.
Uiterlijk 11 juli 2022 overweegt de Europese Commissie een wijziging van de richtlijn 2004/37/EG om bepalingen toe te voegen betreffende een combinatie van een grenswaarde voor beroepsmatige blootstelling in de lucht met een biologische grenswaarde voor cadmium en zijn anorganische verbindingen (zie overwegende 17 van de richtlijn (EU) 2019/983).
Voor cadmium en zijn verbindingen, (**inadembare deeltjes**) behoudt het koninklijk besluit, voorlopig, de grenswaarde (8 uren) van 0,002 mg/m³, zoals reeds vermeld in de codex over het welzijn op het werk.

Voor 4,4′-methyleen-bis(2-chlooraniline) vervangt het ontwerp van koninklijk besluit de huidige grenswaarden (8 uren) van 0,01 ppm en 0,11mg/m³ door de grenswaarde (8 uren) van 0,01 mg/m³ die in de bovengenoemde richtlijn is vermeld.

Anderzijds behoudt het ontwerp van koninklijk besluit voor beryllium en zijn anorganische verbindingen, arseenzuur en zouten daarvan, alsook anorganische arseenverbindingen en formaldehyde (zonder enige wijziging) de huidige grenswaarden die al in de codex zijn vermeld (en dus al van toepassing zijn) aangezien deze grenswaarden van de codex al lager zijn dan de grenswaarden die in de richtlijn (EU) 2019/983 zijn vermeld.

Hieronder, een overzicht van de behouden grenswaarden voor deze chemische agentia:

Betreffende de inwerkingtreding voorzien in het ontwerp van koninklijk besluit:

De grenswaarde (8 uren) van 0,001 mg/m³ voor cadmium en zijn verbindingen, als Cd **(inhaleerbare deeltjes)** zal van toepassing zijn vanaf 12 juli 2027.

Voor alle andere wijzigingen die in dit ontwerp van koninklijk besluit voorzien zijn is er geen specifieke inwerkingtredingsdatum in het ontwerp van koninklijk besluit vermeld.
De andere wijzigingen zullen dus in werking treden de tiende dag na de bekendmaking van het koninklijk besluit in het Belgisch Staatsblad.

Behandeling van het ontwerp van koninklijk besluit binnen de Hoge Raad en zijn organen

Het ontwerp van koninklijk besluit werd op 15 mei aan de leden van het uitvoerend bureau voorgelegd (PBW/PPT – D226 – BE 1450) en tijdens de vergaderingen van het uitvoerend bureau van 2 en 19 juni 2020 besproken.

De sociale partners van het uitvoerend bureau hebben op 2 en 19 juni 2020 beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen aan de plenaire vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk van 19 juni 2020 (PBW/PPT – D226 – 757).

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft zijn advies op 19 juni 2020 geformuleerd.

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD OP 19 JUNI 2020

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk brengt een unaniem gunstig advies uit over het ontwerp van koninklijk besluit.

De sociale partners zijn akkoord om, op vraag van de vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties, verder te onderzoeken of een aanpassing van de huidige grenswaarden voor formaldehyde wenselijk/vereist is. Indien nodig zal een aanvullend advies hierover door de Hoge Raad worden uitgebracht.

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Minister van Werk.

15. Advies nr. 233 van 21 augustus 2020 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van boek VII, titel 1 betreffende biologische agentia van de codex over het welzijn op het werk (D227).

I. ONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT, VOORGELEGD VOOR ADVIES EN ZIJN CONTEXT

Het voor advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit

Bij brief van 23 juni 2020, gericht aan de Voorzitter van de Hoge Raad, heeft de Minister van Werk het advies van de Hoge Raad binnen een termijn van twee maanden gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van boek VII, titel 1 betreffende biologische agentia van de codex over het welzijn op het werk.

Dit ontwerp van koninklijk besluit beoogt de omzetting van Richtlijn (EU) 2019/1833 van 24 oktober 2019 tot wijziging van de bijlagen I, III, V en VI bij Richtlijn 2000/54/EG wat betreft zuiver technische aanpassingen en van Richtlijn (EU) 2020/739 van 3 juni 2020 tot wijziging van bijlage III bij Richtlijn 2000/54/EG wat betreft de opneming van SARS-CoV-2 in de lijst van biologische agentia waarvan bekend is dat zij bij de mens infectieziekten kunnen verwekken, en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1833.

Richtlijn (EU) 2019/1833 actualiseert de lijst van biologische agentia en brengt technische aanpassingen.

De tekst van deze richtlijnen, met inbegrip van de motivatie daarvan ("overwegende") zijn raadpleegbaar o.a. op de site EUR-Lex:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L1833&from=FR .

Hieronder de "overwegenden" 4 tot 8:

4) Richtlijn 2000/54/EG heeft ten doel de werknemers te beschermen tegen gevaren voor hun gezondheid en veiligheid die zich tijdens hun werk door blootstelling aan biologische agentia voordoen of kunnen voordoen en dergelijke gevaren te voorkomen. Richtlijn 2000/54/EG is van toepassing op werkzaamheden waarbij werknemers ten gevolge van hun werk aan biologische agentia worden of kunnen worden blootgesteld en bevat de te nemen maatregelen voor alle werkzaamheden waarbij zich het risico van blootstelling aan biologische agentia kan voordoen, om de aard, de mate en de duur van de blootstelling van de werknemers aan biologische agentia te bepalen.

5) Aangezien de resultaten van een risicobeoordeling een onbedoelde blootstelling aan biologische agentia kunnen laten zien, kan er sprake zijn van ***andere werkzaamheden die niet in bijlage I bij Richtlijn 2000/54/EG zijn opgenomen en waarmee ook rekening moet*** *worden* ***gehouden. De indicatieve lijst van activiteiten in bijlage I bij Richtlijn 2000/54/EG moet daarom worden gewijzigd om daarin een inleidende zin op te nemen om te verduidelijken dat de lijst niet uitputtend is.***

6) ***Bijlage III bij Richtlijn 2000/54/EG bevat de lijst van biologische agentia waarvan bekend is dat zij bij de mens infectieziekten kunnen verwekken, ingedeeld naargelang van het risico van infecties dat zij meebrengen****. Overeenkomstig inleidende opmerking 6 in die bijlage* ***moet de lijst worden gewijzigd om rekening te houden met de laatste stand van de wetenschappelijke kennis met betrekking tot de wetenschappelijke ontwikkelingen die hebben geleid tot belangrijke veranderingen*** *sinds de lijst voor het laatst werd bijgewerkt,* ***met name wat betreft de taxonomie, nomenclatuur, classificatie en kenmerken van biologische agentia en het bestaan van nieuwe biologische agentia*** [o.a. SARS-virus en MERS-virus].

7) ***In de bijlagen V en VI bij Richtlijn 2000/54/EG worden de beheersingsmaatregelen en -niveaus voor laboratoria, dierenverblijven en de industrie vastgesteld.*** *De bijlagen V en VI* ***moeten worden gewijzigd en geherstructureerd om in overeenstemming te worden gebracht en rekening te houden met de inperkings- en andere beschermende maatregelen die zijn opgenomen in Richtlijn 2009/41/EG*** *… .*

8) Bij de voorbereiding van de huidige bijwerking van de bijlagen I, III, V en VI bij Richtlijn 2000/54/EG is aandacht besteed aan de noodzaak om de huidige beschermingsniveaus te handhaven voor werknemers die door hun werkzaamheden aan biologische agentia worden of kunnen worden blootgesteld en ***ervoor te zorgen dat bij de wijzigingen alleen rekening wordt gehouden met wetenschappelijke ontwikkelingen op dit gebied die zuiver technische aanpassingen op de arbeidsplaats vereisen.".***

Richtlijn (EU) 2020/739 neemt "*severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (kortom "SARS-CoV-2)"* op in de lijst van de biologische agentia waarvan bekend is dat zij bij de mens infectieziekten kunnen verwekken en deelt dit virus in de risicogroep 3 in.

De tekst van deze richtlijn, met inbegrip van de motivatie daarvan ("overwegende") is raadpleegbaar o.a. op de site EUR-Lex:
https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2020/739/oj?locale=nl .

Hieronder, enkelen "overwegenden":

"(1) De Unie streeft ernaar haar strenge normen voor een adequate bescherming van de gezondheid van de werknemers te handhaven, wat met name van belang is in het kader van een wereldwijde pandemie. De uitbraak van COVID-19, een nieuwe door een coronavirus veroorzaakte ziekte, heeft sinds begin 2020 alle lidstaten getroffen en leidt tot ernstige verstoringen van alle sectoren en diensten. Dit heeft directe gevolgen voor de gezondheid en de veiligheid van alle werknemers in de hele Unie.

(2) Meer dan ooit is het van het grootste belang dat de nationale bepalingen tot omzetting van de EU-voorschriften inzake veiligheid en gezondheid van werknemers strikt worden nageleefd en toegepast. Richtlijn 2000/54/EG heeft ten doel de werknemers te beschermen …
(4) In oktober 2019 werd bij Richtlijn (EU) 2019/1833 van de Commissie … bijlage III bij Richtlijn 2000/54/EG gewijzigd en werden met name een groot aantal biologische agentia toegevoegd, waaronder het Severe Acute Respiratory Syndrome-related coronavirus (SARS-virus) en het Middle East Respiratory Syndrome coronavirus (MERS-virus).
(5) Het virus "severe acute respiratory syndrome coronavirus 2", of kortom "SARS-CoV-2", dat de uitbraak van COVID-19 veroorzaakte, vertoont grote overeenkomsten met het SARS-virus en het MERS-virus. Gezien de epidemiologische en klinische gegevens die momenteel beschikbaar zijn over de kenmerken van het virus, zoals de transmissiepatronen, de klinische kenmerken en de risicofactoren voor besmetting, ***moet SARS-CoV-2 met spoed aan bijlage III bij Richtlijn 2000/54/EG worden toegevoegd om te zorgen voor een continue adequate bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk.***
(6) SARS-CoV-2 kan ernstige menselijke ziekten veroorzaken bij de besmette populatie en kan met name een ernstig gevaar opleveren voor oudere werknemers en mensen met een onderliggend medisch probleem of een chronische ziekte. Momenteel is er geen vaccin of effectieve behandeling beschikbaar, maar op internationaal niveau worden aanzienlijke inspanningen geleverd en tot dusver is een aanzienlijk aantal kandidaat-vaccins geselecteerd. ***Rekening houdend met de meest recente beschikbare wetenschappelijke en klinische gegevens en met het advies van deskundigen die alle lidstaten vertegenwoordigen, moet SARS-CoV-2 daarom worden ingedeeld als pathogeen voor de mens van risicogroep 3.*** *Verschillende lidstaten, EVA-staten en andere derde landen hebben maatregelen getroffen wat betreft de classificatie van SARS-CoV-2 in risicogroep 3.*
(7) In maart 2020 heeft de Wereldgezondheidsorganisatie een leidraad gepubliceerd voor bioveiligheid in laboratoria met betrekking tot het nieuwe coronavirus en het testen van klinische monsters van patiënten die besmet zijn met SARS-CoV-2 (3). In de leidraad is bepaald dat niet-propagatief diagnostisch laboratoriumwerk, zoals sequencing, kan worden uitgevoerd in een inrichting die gebruikmaakt van procedures die ten minste met beheersingsniveau 2 (bioveiligheid van niveau 2, BSL-2) gelijkwaardig zijn, terwijl propagatief werk in verband met SARS-CoV-2 moet worden uitgevoerd in een insluitingslaboratorium met een negatieve luchtdruk ten opzichte van de atmosfeer (bioveiligheid van niveau 3, BSL-3). Om te zorgen voor voldoende capaciteit en voor de continuïteit van het essentiële werk dat door diagnostische laboratoria in de hele Unie wordt verricht, moet dit worden verduidelijkt in bijlage III bij Richtlijn 2000/54/EG.
(8) In het licht van de ernst van de wereldwijde COVID-19-pandemie en rekening houdend met het feit dat elke werknemer recht heeft op een gezonde, veilige en aangepaste werkomgeving, zoals bepaald in beginsel 10 van de Europese pijler van sociale rechten (4), moet deze richtlijn voorzien in een korte omzettingsperiode. Op basis van een brede raadpleging werd een omzettingstermijn van vijf maanden passend geacht. Gezien de uitzonderlijke omstandigheden worden de lidstaten aangemoedigd deze richtlijn indien mogelijk vóór de uiterste termijn van omzetting toe te passen.
(9) Bij Richtlijn (EU) 2019/1833 werden ook de bijlagen V en VI bij Richtlijn 2000/54/EG gewijzigd. Daarin zijn de beheersingsmaatregelen en -niveaus voor laboratoria, dierenverblijven en de industrie vastgesteld. Om de werknemers passende bescherming te bieden, moet de datum voor de omzetting van de wijzigingen in die bijlagen betreffende de blootstelling aan SARS-CoV-2 ook worden vervroegd.
(10) ***De Commissie zal de situatie met betrekking tot de uitbraak van COVID-19 nauwlettend blijven volgen, waaronder de ontwikkeling van een mogelijk vaccin en de beschikbaarheid van verdere technologische en wetenschappelijke gegevens in verband met SARS-CoV-2. Op basis hiervan zal de Commissie, indien nodig, de bij de vaststelling van deze richtlijn ingestelde classificatie in risicogroepen toetsen.***
(11) Er is aandacht besteed aan de noodzaak om de huidige beschermingsniveaus te handhaven voor werknemers die door hun werkzaamheden aan biologische agentia worden of kunnen worden blootgesteld, en ***ervoor te zorgen dat bij de wijzigingen alleen rekening wordt gehouden met wetenschappelijke ontwikkelingen op dit gebied die zuiver technische aanpassingen op de arbeidsplaats vereisen****. "*

De verklaring van de Commissie (2020/C 212/03) naar aanleiding van de presentatie van Richtlijn (EU) 2020/739 aan het Europees Parlement en de Raad is beschikbaar op:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32020C0626(01)&from=EN

Het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit beoogt bijlage VII.1-1, bijlage VII.1-2 en bijlage VII.1-3 te vervangen om de voormelde richtlijnen om te zetten.

Tableau de concordance/concordantietabel	
Directive/Richtlijn 2000/54 (telle que modifiée par directive /zoals gewijzigd door de richtlijn 2020/739)	**Code du bien-être au travail/ Codex welzijn op het werk (tel que modifié par le PAR/zoals gewijzigd door het OKB)**

Ajout du SARS-CoV-2 dans l'annexe III/ Toevoeging van SARS-CoV-2 aan Bijlage III	Ajout du SARS-CoV-2 dans l'annexe VII.1-1/ Toevoeging van SARS-CoV-2 aan bijlage VII.1-1

Betreffende de inwerkingtreding voorzien in het ontwerp van koninklijk besluit:

Er is er geen specifieke inwerkingtredingsdatum in het ontwerp van koninklijk besluit vermeld.
Het koninklijk besluit zal dus in werking treden de tiende dag na de bekendmaking van het koninklijk besluit in het Belgisch Staatsblad.
De Richtlijn (EU) 2019/1933 moet uiterlijk op 20/11/2021 omgezet zijn in Belgisch recht.
De Richtlijn (EU) 2020/739 moet uiterlijk op 24/11/2020 omgezet zijn in Belgisch recht.

Behandeling van het ontwerp van koninklijk besluit binnen de Hoge Raad en zijn organen
Het ontwerp van koninklijk besluit werd op 24/06/2020 aan de leden van het uitvoerend bureau voorgelegd (PBW/PPT – D227 – BE 1464) en tijdens de vergaderingen van het uitvoerend bureau van 26/06 et 15/07/2020 besproken.

De sociale partners van het uitvoerend bureau hebben op 15/07/2020 beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen aan de plenaire vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk via een elektronische procedure die op 29/07/2020 start en die eindigt op 21/08/2020 (PBW/PPT – D227 – 761).

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD OP 21 AUGUSTUS 2020

De Hoge Raad geeft een verdeeld advies over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van boek VII, titel 1 betreffende biologische agentia van de codex over het welzijn op het werk.

A. Standpunten van de representatieve werknemersorganisaties:

1. De stand van zaken op 29/06/2020

1.1. Cijfers Sciensano:

- In België werden in totaal 61.361 besmettingen met Covid-19 vastgesteld, ofwel 1 besmetting per 180 Belgen. Dit betreft uiteraard enkel de via een test bevestigde besmettingen.
- In de leeftijdscategorie van 20 tot 60 jaar gaat het om 28.307 bevestigde besmettingen waarvan 9.529 mannen en 18.778 vrouwen.
- 17.725 personen werden in het ziekenhuis opgenomen als gevolg van een besmetting. Van 15.301 van deze ernstige gevallen werd per leeftijdsgroep nagegaan of zich vooraf bestaande gezondheidsproblemen (comorbiditeiten) voordeden. In de groep van 16 tot 44-jarigen hadden 1.107 (72,8%) van de 1.520 ernstig zieken geen enkel bestaand gezondheidsprobleem. Bij de 45 tot 64-jarigen waren 1.815 (42,4%) van de 4.280 gehospitaliseerden perfect gezond (cijfers wekelijks epidemiologisch bulletin van 26 juni 2020).
- 9.732 personen overleden ten gevolge van de besmetting: 502 in de leeftijdsgroep van 25 tot 64 jaar, waarvan 337 mannen en 165 vrouwen (opmerking: van 2.715 overleden personen is de leeftijd niet gekend en voor 27,7% van de overlijdens is de informatie over het geslacht niet beschikbaar).

Hierbij willen de werknemersorganisaties opmerken dat Sciensano bij gebrek aan gegevens geen informatie verzamelt over de link tussen het beroep en/of de sector en het voorkomen van besmettingen

en ziektes. Deze informatie is echter cruciaal om onder andere op optimale wijze de preventie te organiseren.

1.2. Grote Coronastudie, een project van UAntwerpen in samenwerking met UHasselt, KU Leuven en de ULB (Brussel):

- 51% (98 personen) van de deelnemers aan de studie die een COVID-19-diagnose kregen, vermoedt sterk of weet zeker dat ze de infectie op het werk opliepen.
  24 procent duidt het eigen huishouden aan als infectiebron, 10 procent een winkel.
  Onder de mensen die het virus op het werk opliepen, zijn een groot aantal actief in de zorgsector (59 personen). 39 van deze personen zijn dus niet actief in de zorgsector.

2. Vraag tot het indelen van het SARS-CoV-2 als een biologisch agens van groep 4 – waarom (de reden)

Volgens artikel VII.1-3 van de Codex is een biologisch agens van groep 3 een agens:
- *dat bij de mens een ernstige ziekte kan veroorzaken;*
- *en een groot gevaar voor de werknemers kan opleveren;*
- *er is een kans dat het zich onder de bevolking verspreidt;*
- *doch gewoonlijk bestaat er een effectieve profylaxe of behandeling.*

Een biologisch agens van groep 4 is een agens:
- *dat bij de mens een ernstige ziekte veroorzaakt;*
- *en een groot gevaar voor de werknemers oplevert;*
- *er is een grote kans dat het zich onder de bevolking verspreidt;*
- *gewoonlijk bestaat er geen effectieve profylaxe of behandeling.*

Wanneer men deze indelingscriteria toepast op SARS-CoV-2, dan zou men op basis van de twee eerste criteria tot een indeling in groep 3 kunnen besluiten. De twee laatste criteria leiden tot een indeling in groep 4. Het is duidelijk dat er een grote kans is dat het virus zich verspreidt onder de bevolking, er bestaat voorlopig geen vaccin en de bewering dat er gewoonlijk een effectieve behandeling bestaat wordt tegengesproken door de cijfers van het aantal hospitalisaties (bijna 6000 geregistreerd) en overlijdens (meer dan 500) in de leeftijdsgroep van de actieve bevolking.

Zelfs al zijn dit schrikbarende cijfers, ze werden nog gemitigeerd door de strenge maatregelen die al snel aan het geheel van de bevolking werden opgelegd, zowel in de privésfeer als op het werk: social distancing, verplaatsingen en contacten verbieden, sluiten van hele sectoren, verplichten van telewerk, … Zonder deze noodzakelijke maatregelen waren de cijfers nog veel dramatischer geweest, wat nog meer zou pleiten voor een indeling in groep 4. De strenge criteria voor de inschatting van het gevaar voor de volksgezondheid en de verregaande lockdown-maatregelen als gevolg daarvan, worden blijkbaar niet meer gehanteerd voor de indeling als biologisch agens op de arbeidsplaats.

Op zijn minst zou de conclusie moeten zijn dat het virus voldoet aan criteria van zowel groep 3 als van groep 4. Wanneer dit wordt aanvaard, dan kan een indeling in groep 4 de enige correcte beslissing zijn. Artikel 18.3 van de Europese Richtlijn 2000/54/EG is wat dit betreft bijzonder duidelijk:

> *"Indien het te beoordelen biologische agens niet duidelijk in één van de in artikel 2, tweede alinea, gedefinieerde groepen kan worden ingedeeld, moet het onder de alternatieven worden ingedeeld in de groep met het hoogste risico.".*

De Europese richtlijn hanteert het voorzorgsprincipe wanneer het gevaar niet eenduidig kan bepaald worden.
Het is trouwens niet de vraag van de werknemersorganisaties om SARS-CoV-2 ten eeuwigen dage in te delen in groep 4. Wanneer een vaccin bestaat en/of een effectieve behandeling en de verspreiding van het virus onder controle komt, kan het virus snel teruggezet worden naar groep 3.

Vanuit de Europese Commissie werd een groep 3-indeling ook verantwoord met het argument dat de indelingscriteria opgesteld werden voor een "gezonde" werknemer en niet voor werknemers met bestaande gezondheidsproblemen die mogelijk het negatief effect van het virus vergroten.
Hiermee wordt gesuggereerd dat de gevolgen voor "gezonde" werknemers beperkt zijn en een strengere indeling niet verantwoord is.
De realiteit haalt dit argument onderuit. In de leeftijdsgroep van de actieve bevolking werden 5.387 personen gehospitaliseerd die geen enkel bestaand gezondheidsprobleem hadden.
Opnieuw, deze cijfers zouden belangrijk hoger zijn zonder de strenge door de overheid opgelegde maatregelen.
Nog los van dit overtuigende cijfer, zou men moeten bepleiten dat de regels voor de bescherming van de gezondheid van de werknemers alle werknemers moeten beschermen en niet enkel de 'gezonde'.
Tenzij men vindt dat meer en meer voorkomende problemen als hypertensie, diabetes, obesitas, … werknemers ongeschikt maken om nog professioneel actief te zijn.

Ook werden praktische problemen bij het toepassen van de verplichte preventiemaatrelen als argument gebruikt door de Europese Commissie om een indeling in groep 3 te verantwoorden.
Door de strenge maatregelen bij een indeling in groep 4 voor labo's die met het virus werken, zouden de meeste labo's niet langer voldoen, waardoor de ontwikkeling van een vaccin en het verwerken van testen in het gedrang komt.
Hiermee wordt een loopje genomen met de letter en de geest van de richtlijn. Men past het gevaar niet aan in functie van de risico's en de praktische problemen bij het uitvoeren van de preventiemaatregelen. Dat is de wereld op zijn kop.
Men deelt eerst het gevaar in volgens de classificatie voorzien in de richtlijn, waarna men op basis van die indeling de risicoanalyse uitvoert en vervolgens de keuze maakt van de best mogelijke preventiemaatregelen. Die redenering wordt trouwens gehanteerd bij alle andere richtlijnen voor de bescherming van de gezondheid van werknemers: bv. uitlaatgassen van dieselmotoren werden volgens de voorziene criteria van de Europese richtlijn ingedeeld als kankerverwekkende stof, zelfs al kan men in de praktijk niet iedereen adequaat beschermen tegen een blootstelling.

Mocht het toepassen van de preventiemaatregelen al een probleem zijn in specifieke situaties, dan zou een (tijdelijke) afwijking van bepaalde verplichtingen aan de orde kunnen zijn, mits de nodige garanties wat betreft de bescherming van werknemers. Dit probleem stelt zich trouwens niet in de industriële en dienstensectoren, noch in de gezondheidssector, waar de strikte maatregelen opgelegd aan laboratoria niet van toepassing zijn.

Op basis van bovenstaande elementen pleiten de werknemersorganisaties voor een indeling van SARS-CoV-2 in groep 4 van biologische agentia. Een indeling in groep 3 geeft een verkeerd signaal en leidt mogelijk tot een onderschatting van het risico en het niet in overweging nemen van de meest strenge, noodzakelijke preventiemaatregelen.

3. <u>SARS-CoV-2 is een ondernemingsgebonden risico</u>

Titel 1 van boek VII "Biologische agentia" van de codex is een omzetting van de Europese Richtlijn 2000/54/EG betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan biologische agentia op het werk.

Artikel 1 beschrijft het doel van de richtlijn:

> *"Deze richtlijn heeft ten doel de werknemers te beschermen tegen gevaren voor hun gezondheid en veiligheid die zich tijdens hun werk door blootstelling aan biologische agentia voordoen of kunnen voordoen en dergelijke gevaren te voorkomen."*

Dit wordt extra benadrukt in de verklaring van de Commissie naar aanleiding van de presentatie van Richtlijn (EU) 2020/739 van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad betreffende de preventie en bescherming van de gezondheid en de veiligheid van werknemers die beroepshalve aan SARS-CoV-2 worden of kunnen worden blootgesteld.
Enkele elementen uit deze verklaring zijn:

- *"Kaderrichtlijn 89/391/EEG van de Raad voorziet in een niet-onderhandelbare verplichting voor alle werkgevers om een volledige en actuele risicobeoordeling overeenkomstig de artikelen 6 en 9 uit te voeren. Dit houdt in dat alle risico's — met inbegrip van blootstelling aan SARS-CoV-2 — op de werkplek in onderlinge samenhang moeten worden onderzocht en beoordeeld, …";*
- "*De Commissie benadrukt dat als gevolg hiervan relevante preventieve en beschermende maatregelen moeten worden genomen, ook in het specifieke geval van mogelijke blootstelling aan SARS-CoV-2, en dat de werkgever alle nodige informatie moet verstrekken over het geheel van de risico's voor de veiligheid en de gezondheid en van alle beschermings- en preventiemaatregelen en -activiteiten, zowel voor het bedrijf en/of de inrichting in het algemeen als voor elk type werkplek en/of elke soort functie.";*
- "*De Commissie benadrukt dat alle bovengenoemde bepalingen van toepassing zijn op alle werknemers en op alle werkplekken. De enige uitzondering hierop vormt lid 1, onder b), van artikel 10. Deze bepaling verwijst naar instructies voor werknemers die met een biologisch agens van groep 4 werken; deze verplichting is een minimumvereiste en sluit derhalve niet uit dat dit voor andere werknemers geldt, en heeft betrekking op werknemers die daadwerkelijk met het virus werken en niet op degenen die er onopzettelijk aan worden blootgesteld."*
  Hiermee geeft de Commissie aan dat de andere maatregelen ook van toepassing zijn op werknemers die onopzettelijk worden blootgesteld.

Een interpretatie als zouden de bepalingen van titel 1 van boek VII, van de codex enkel van toepassing zijn op ondernemingen en werknemers die doelbewust met het virus werken (labo's, gezondheidswerkers, …), gaat in tegen de letter en de geest van deze wetgeving.
Dit wordt ook duidelijk weergegeven in artikel VII.1-18 van de Codex waarin verplichtingen worden opgenomen die van toepassing zijn wanneer uit de risicoanalyse blijkt dat de werkzaamheden een blootstelling aan een biologisch agens met zich kan brengen, zelfs wanneer de werkzaamheid niet het welbewuste voornemen impliceert te werken met het biologisch agens.
Het artikel vervolgt met een niet-limitatieve lijst van sectoren waar een blootstelling aan een biologisch agens mogelijk is zonder dat er doelbewust gewerkt wordt met het agens.
De huidige pandemie creëert, omwille van de wijze en de omvang van de verspreiding van het virus, een situatie waarbij in alle sectoren een blootstelling mogelijk is. Men kan met andere woorden de toepassing van deze reglementering in het kader van de pandemie niet beperken tot een limitatieve lijst van sectoren.
Artikel VII.1-18 verplicht bovendien tot het toepassen van een hele reeks van artikelen uit deze titel van de codex, tenzij uit de risicoanalyse blijkt dat dit niet noodzakelijk is. Het gaat hier over het bijhouden van een lijst van blootgestelde werknemers, hygiënische maatregelen, beschermende kledij en persoonlijke beschermingsmiddelen, opleiding en voorlichting van de werknemers en hun

vertegenwoordigers, gezondheidstoezicht, rekening houden met een verhoogd risico voor werknemers met een verhoogde vatbaarheid, vaccinaties, …
Een aantal elementen hiervan hebben we geconcretiseerd via de generieke gids, maar niet alles wordt gedekt door de gids.

Kortom, wanneer werknemers tijdens hun werk worden of kunnen worden blootgesteld aan een biologisch agens, SARS-CoV-2 in dit geval, dan moet de werkgever de bepalingen van de codex toepassen.
De bron van de blootstelling doet niet terzake.
De bron kan aanwezige virussen zijn in bv. een laboratorium, of patiënten in de gezondheidszorg, of klanten in bv. de distributiesector en de horeca, of de collega's werknemers in alle sectoren.
SARS-Cov-2 is trouwens niet het enige gevaar op de arbeidsplaats dat zijn oorsprong vindt buiten de specifieke activiteit van de onderneming. Externe klimatologische omstandigheden (zon, hoge en lage temperaturen, …) bijvoorbeeld worden door onze welzijnsreglementering erkend als gevaar op de arbeidsplaats waarvoor de risico's moeten worden vastgesteld, waarna de nodige maatregelen moeten worden genomen om het risico te elimineren of te beperken. Elke mogelijke blootstelling aan het gevaar moet geëvalueerd worden.

Dat de kans op een blootstelling en dus een besmetting bestaat in alle sectoren is ondertussen voldoende aangetoond.
De eerste resultaten van het onderzoek van de Universiteit Antwerpen tonen aan dat de helft van de besmettingen op de arbeidsplaats gebeurt, en niet alleen in de gezondheidssector.
In de afgelopen maanden werden in allerlei werkplaatsen, in een verscheidenheid aan sectoren, besmettingshaarden vastgesteld. En dit ondanks de maatregelen die opgelegd werden aan ondernemingen.
Zonder deze maatregelen, in een business as usual scenario, zou het aantal besmettingen op de arbeidsplaats vele malen groter zijn.
Wereldwijd zijn legio voorbeelden in de vleesindustrie, in de mijnbouw, enz. die verspreiding [van het virus] op de arbeidsplaats aantonen.
Dit gegeven is temeer problematisch omdat duidelijk is dat besmette werknemers in de dagen voor het verschijnen van de eerste ziektesymptomen zeer besmettelijk zijn. Het gevaar is dus niet zichtbaar aanwezig.

Het is evident dat SARS-CoV-2 inherent is aan het werk in alle sectoren, gezien de wijze en de eenvoud waarop het virus zich verspreidt.
Dat het virus zich ook verspreidt buiten het werk doet niets af van deze vaststelling.
Dat we dit gevaar en de daaraan verbonden risico's niet kunnen negeren op de arbeidsplaats blijkt uit de cijfers van de besmettingen, de ziekenhuisopnamen en de overlijdens voor de leeftijdscategorie van de actieve bevolking.
De eerste statistieken van de Algemene Directie Toezicht Welzijn op het werk stemmen de werknemersorganisaties ook niet optimistisch. Bij 2 op de 3 gecontroleerde ondernemingen werden inbreuken vastgesteld wat de bescherming van werknemers tegen het virus betreft.

Het niet erkennen van SARS-CoV-2 als een risico inherent aan het werk ontslaat de werkgevers van elke verantwoordelijkheid ten aanzien van de bescherming van de werknemers volgens de welzijnsreglementering.

Ook bij de discussie binnen Fedris over de erkenning van ziektes door een blootstelling aan SARS-CoV-2 als beroepsziekte werd aanvaard dat werknemers als gevolg van hun werk in contact kunnen komen met besmette personen en dus blootgesteld kunnen worden aan het virus.

De mogelijkheid om een ziekte [door een blootstelling aan SARS-CoV-2] te erkennen als beroepsziekte werd opengesteld naar alle toen essentiële sectoren en beperkte zich dus niet tot bijvoorbeeld de zorgsector.

4. Vraag tot verplichte schriftelijke instructies over de preventiemaatregelen

De werknemersvertegenwoordigers vragen om voor alle werkzaamheden met een mogelijke blootstelling aan het virus, een verplichting op te nemen in de regelgeving om de werknemers schriftelijke instructies te geven met de preventiemaatregelen ter voorkoming van een blootstelling aan SARS-CoV-2.

In de mededeling van de Europese Commissie wordt dit ook met zoveel woorden aanbevolen:
"*De Commissie moedigt de lidstaten ten zeerste aan ervoor te zorgen dat schriftelijke instructies worden verstrekt aan alle werknemers die aan SARS-COV-2 worden blootgesteld, zoals ook wordt aanbevolen in de richtsnoeren van de EU betreffende de bescherming van werknemer.*"

Dit is trouwens ook een concrete invulling van een aanbeveling uit de generieke gids:
"*Geef je werknemers toegankelijke informatie, duidelijke instructies en gepaste opleiding over de maatregelen en ga na of deze informatie en instructies goed begrepen zijn en correct worden opgevolgd. Herhaal de instructies regelmatig, en wees daarbij aandachtig voor werknemers die extra opleiding en instructies nodig kunnen hebben, zoals onervaren werknemers of uitzendkrachten*."
Door deze instructies schriftelijk te bezorgen, komt men in alle ondernemingen tot een goede omschrijving van de maatregelen en wordt de correcte toepassing ervan in de praktijk bevorderd. Dit is in het belang van alle betrokkenen.

In de generieke gids is schriftelijke informatie ook aanbevolen bij het werken met derden of het ontvangen van externen (affichage van maatregelen, werken met checklist, …). Dit moet ook mogelijk zijn voor de eigen werknemers.

B. Standpunten van de representatieve werkgeversorganisaties

SARS-CoV-2 dient, conform Richtlijn 2000/54/EG gewijzigd bij Richtlijn 2020/739/EU van 3 juni 2020 (waarvan de omzetting moet gebeuren vóór 24/11/2020) in de codex over het welzijn op het werk te worden vermeld als een biologisch agens van groep 3.

De EU richtlijn is van toepassing op specifieke situaties van werkzaamheden waarbij werknemers **ten gevolge van hun werk** aan biologische agentia worden of kunnen worden blootgesteld en niet op situaties waarbij werknemers er toevallig en onopzettelijk aan worden blootgesteld (bijvoorbeeld omdat het agens woekert in de samenleving).

De regelgeving inzake biologische agentia in de codex over het welzijn op het werk (boek VII, titel 1) is overeenkomstig de richtlijn uitsluitend van toepassing op werknemers die door de aard van hun beroep in aanraking komen met biologische agentia zoals virussen.

Uiteraard kan het coronavirus, net zoals elk ander besmettelijk agens, aanwezig zijn op arbeidsplaatsen omwille van een besmette werknemer, bezoeker, klant, enz. Om die reden zijn in België specifieke ministeriele besluiten uitgevaardigd van openbare orde, zijn er procedures vanuit het oogpunt van volksgezondheid die ook toegepast worden op werknemers en is de generieke gids uitgewerkt teneinde de verspreiding van Covid-19 via het werk tegen te gaan.

Wat betreft dat alom aanwezig zijn van SARS-CoV-2, ook op werkplekken, verwijst Europa trouwens naar de kaderrichtlijn Veiligheid en Gezondheid op het werk 89/391/EEG van de Raad en NIET naar de specifieke Biologische Agentia richtlijn.
De algemene aanpak op het werk stoelt op risicobeoordeling op de werkplek, met inbegrip van mogelijke blootstelling aan SARS-CoV-2, waarbij risico's in onderlinge samenhang moeten worden onderzocht en beoordeeld, met inbegrip van de interactie tussen psychosociale, biologische, chemische en andere risico's.
De Commissie benadrukt dat als gevolg hiervan relevante preventieve en beschermende maatregelen moeten worden genomen, ook in het specifieke geval van mogelijke blootstelling aan SARS-CoV-2, en dat de werkgever alle nodige informatie moet verstrekken over het geheel van de risico's voor de veiligheid en de gezondheid en over alle beschermings- en preventiemaatregelen en -activiteiten, zowel voor het bedrijf en/of de inrichting in het algemeen als voor elk type werkplek en/of elke soort functie.
De Commissie herinnert er tevens aan dat een adequate opleiding van werknemers die aan SARS-CoV-2 kunnen worden blootgesteld, van het grootste belang is, alsook het recht van elke werknemer om dergelijke opleiding te krijgen, met name in de vorm van informatie en instructies die specifiek zijn voor zijn werkplek of functie.

Verder staat de EU-gids voor een veilige terugkeer naar de werkplaats centraal in de beperking van verspreiding van Covid-19 via de werkvloer.

Bovenstaande blijkt tevens ook nog eens duidelijk uit het feit dat de EU Commissie aangeeft dat ze zal nagaan of in het nieuwe strategische kader voor gezondheid en veiligheid op het werk behoefte is aan verdere maatregelen ter verbetering van de werking van het bestaande EU-regelgevingskader inzake veiligheid en gezondheid, met name in geval van een pandemie.
Dat maakt opnieuw duidelijk dat de richtlijn Biologische Agentia bedoeld is voor specifieke situaties van mogelijke blootstelling inherent aan de aard van de arbeid en geen algemene pandemische situaties afdekt.

De richtlijn en ook titel 1 van boek VII "biologische agentia" van de codex zijn dus duidelijk wat het toepassingsgebied betreft. Hieromtrent mag geen verwarring gecreëerd worden. Beide hebben een zeer specifiek doel. Het gaat om arbeid die blootstelling meebrengt, dus risico's inherent aan het werk zelf. Het gaat bijvoorbeeld om labo's waar met biologische agentia wordt gewerkt en op zorgafdelingen en ander onderdelen van de zorgsector waar met Covid-19 patiënten (niet administratieve bedienden, wel verpleging/behandeling), wordt gewerkt. De specifieke beschermingsmaatregelen die krachtens de codex voor hen gelden, bestaan onder meer uit gezondheidstoezicht, specifieke beschermingsmiddelen (zoals bv. maskers voor ademhalingsbescherming (bv. type FFP2, FFP3), spatbril, handschoenen, schorten, …), enz.

Er is een link tussen titel 1 van boek VII "biologische agentia" en de wetgeving i.v.m. jongeren op het werk. Daar geldt uiteraard hetzelfde principe: blootstelling omwille van de aard van het werk. De codex over het welzijn op het werk (titel 3 van boek X) bepaalt dat jongeren in principe geen arbeid mogen verrichten die als gevaarlijk wordt beschouwd: daartoe behoort ook arbeid die blootstelling meebrengt aan de "biologische agentia van de groepen 3 en 4 in de zin van artikel VII.1-3". Dit wil concreet zeggen dat dit verbod alleen geldt voor jongeren die specifiek werk gaan doen waardoor zij (net zoals de werknemers hierboven) door de aard van hun werk in aanraking komen met virussen, bv. in de zorgsector. Er gelden onder voorwaarden bovendien ook uitzonderingen op dit verbod, bv. voor jongeren die eventueel stage lopen in een ziekenhuis omdat zij omwille van de aard van hun opleiding immers moeten leren omgaan met dit soort risico's.

De informatie op de website van de FOD WASO over studentenjobs is derhalve geen standpunt maar gewoon een correcte weergave van de toepasselijke wettelijke bepalingen.

Voor de andere werkzaamheden die door jongeren worden verricht, bv. als jobstudent in de handel of horeca, is de blootstelling aan biologische agentia niet inherent aan het werk. Zij komen immers niet in contact met het virus door de aard van hun werk, maar omdat het nu éénmaal overal aanwezig kan zijn.
Dit valt dus niet onder het begrip "gevaarlijke arbeid", zoals dat ook niet het geval is voor de andere 'gewone' werknemers in deze sectoren. Er geldt dus geen verbod voor jongeren om in deze sectoren te gaan werken, en daar zal de aanpassing door de Europese richtlijn ook niks aan veranderen.

Verder is het duidelijk dat SARS-CoV-2 ingedeeld wordt als agens van groep 3.

Bij een vorige wijziging van Richtlijn 2000/54/EG in oktober 2019, door de Richtlijn 2019/1833 werd o.a. bijlage 3 aangepast waarbij een aantal biologische agentia werden toegevoegd zoals het Severe Acute Respiratory Syndrome-related coronavirus (SARS-virus) en het Middle East Respiratory Syndrome coronavirus (MERS-virus). Andere coronavirussen bekend als pathogeen voor de mens zijn ingedeeld in groep 2.

Omwille van de grote gelijkenissen met het SARS-virus en het MERS-virus, en omwille van de bekende gegevens i.v.m. transmissie, klinische parameters en risicofactoren voor infectie, het gebrek aan een vaccine en de capaciteit tot verspreiding werd het SARS-CoV-2 virus geklasseerd in groep 3. Als onderdeel van het beslissingsproces en rekening houdend met de laatst beschikbare gegevens hebben experts uit alle lidstaten unaniem de indeling in groep 3 aanbevolen.

Volgens de criteria van de richtlijn en van artikel VII.1-3 van de Codex is een biologisch agens van groep 3 een agens:
- *dat bij de mens een ernstige ziekte kan veroorzaken*
- *en een groot gevaar voor de werknemers kan opleveren;*
- *er is een kans dat het zich onder de bevolking verspreidt,*
- *doch gewoonlijk bestaat er een effectieve profylaxe of behandeling;*

Een biologisch agens van groep 4 is een agens:
- *dat bij de mens een ernstige ziekte veroorzaakt*
- *en een groot gevaar voor de werknemers oplevert;*
- *er is een grote kans dat het zich onder de bevolking verspreidt;*
- *gewoonlijk bestaat er geen effectieve profylaxe of behandeling.*

Het is belangrijk om deze criteria op een correcte manier te hanteren. Het zijn geen criteria voor een indeling op basis van principes van volksgezondheid of in de samenleving. Het uitgangspunt bij de indeling bestaat uit het toepassen van de criteria vanuit een situatie waar biologische agentia inherent zijn aan de arbeid. Het criterium *"kans dat het zich onder de bevolking verspreidt"* is derhalve te bekijken als de kans dat het zich door werkzaamheden met het virus verspreid. Het laatste criterium i.v.m. behandeling/profylaxe is ook geen statisch criterium. Het feit dat er (nog) geen behandeling is, betekent niet dat men verwacht dat behandeling onmogelijk is en zal blijven. De experts vonden unaniem volgende criteria van toepassing:
- het kan bij de mens een ernstige ziekte veroorzaken en het vormt een serieus gevaar voor de werknemers;
- het zou een risico kunnen inhouden voor verspreiding onder de bevolking;

- er is gewoonlijk een effectieve profylaxe of behandeling beschikbaar.

De indeling in groep 3, net zoals SARS en MERS is daarom een logische uitkomst.

Het is mogelijk dat de maatregelen opgelegd vanuit Volksgezondheid niet voldoende of afdoende waren. Dat wil echter niet zeggen dat we een loopje mogen nemen met de bevoegdheden of het specifieke karakter van onze welzijnswetgeving en de wereld van het werk verantwoordelijk moeten maken voor de preventie van elke besmettelijk ziekte. Het professioneel risico bestaat omwille van de specificiteit van risico's inherent aan het werk. Dit systeem mogen we niet tenietdoen omwille van een algemene pandemie die ook de wereld van het werk treft!

Het blijft wat dat betreft zaak om de principes van de Generieke Gids Veilig aan het Werk toe te passen (samen met de andere maatregelen van openbare orde), en ervoor te zorgen dat de werknemers goed geïnformeerd, opgeleid en begeleid worden bij het toepassen van de preventiemaatregelen die gelden op de arbeidsplaats (bv. voldoende afstand houden, toepassen hygiënemaatregelen, eventueel dragen van mondmaskers, enz.).

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Minister van Werk.

16. Advies nr. 234 van 20 november 2020 over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de rol van de preventieadviseur-arbeidsarts bij de bestrijding van het coronavirus COVID-19 (D232).

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van de Minister van Werk van 9 november 2020 werd de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk (Hoge Raad) uitgenodigd zijn advies te formuleren betreffende het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de rol van de preventieadviseur-arbeidsarts bij de bestrijding van het coronavirus COVID-19.

Het ontwerp van koninklijk besluit (OKB) werd op 10 november 2020 aan het uitvoerend bureau voorgelegd (PPT/PBW – D232- BE 1498). De administratie heeft het OKB toegelicht en benadrukt dat dit besluit zeer dringend moet worden genomen gelet op het feit dat de taken die in het ontwerp worden toegekend aan de arbeidsarts betrekking hebben op de taken die moeten worden uitgevoerd tijdens deze COVID-19 pandemie.

Dit OKB komt tegemoet aan het standpunt dat de sociale partners binnen de Hoge Raad hebben ingenomen op 7 oktober 2020. Ze wijzen in dit standpunt op de sleutelrol voor de arbeidsarts in de contactopsporing op de werkvloer, evenals op de noodzaak tot het rechtstreeks kunnen doorverwijzen van werknemers naar testcentra, of het in welbepaalde gevallen zelf kunnen testen van werknemers, en het kunnen uitschrijven van quarantaineattesten voor werknemers als zij door de arbeidsarts als hoogrisicocontact worden beschouwd.

Met het oog op het voorbereiden van een ontwerpadvies over dit OKB, hebben de leden van het uitvoerend bureau hierover opnieuw vergaderd tijdens (bijzondere) uitvoerende bureaus op 17, 18 en 20 november 2020.

Ze hebben tijdens het uitvoerend bureau van 10 november 2020 beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen op een voltallige vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk die hiertoe dringend werd bijeengeroepen op 20 november 2020 (PPT/PBW – D232 – 769).

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft zijn advies geformuleerd tijdens de plenaire vergadering van 20 november 2020.

Toelichting betreffende het OKB

Dit OKB heeft tot doel de bijkomende specifieke taken van de preventieadviseur-arbeidsarts in het kader van het bestrijden van de coronapandemie in de ondernemingen en instellingen te regelen, evenals de impact hiervan op de werkzaamheden in het kader van de uitvoering van het gezondheidstoezicht op de werknemers. Deze bepalingen gelden zolang de dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus te voorkomen, van toepassing zijn en een impact hebben op de werkzaamheden van de preventieadviseur-arbeidsarts.

Aangezien het gaat om een tijdelijke toekenning van bijkomende taken en een tijdelijke aanpassing van de prioriteiten van de arbeidsarts, met name in het kader van de bestrijding van de coronapandemie op het werk, is een *sui generis* OKB opgesteld in uitvoering van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

De bijkomende specifieke taken van de arbeidsarts hebben meer in het bijzonder betrekking op:

- het opsporen van hoogrisicocontacten in de ondernemingen;
- het verstrekken van quarantaineattesten voor deze hoogrisicocontacten;

- het doorverwijzen voor een COVID-19 test of eventueel het zelf testen van werknemers.

Deze taken krijgen tijdens de duur van de gezondheidscrisis voorrang op de andere opdrachten en taken van de preventieadviseur-arbeidsarts in het kader van het gezondheidstoezicht. Bijkomend kunnen een aantal consultaties op afstand gebeuren via videoconsultatie of per telefoon. De gevolgen hiervan op de tarifering van de externe diensten worden bepaald in het OKB, evenals het toezicht door de artsen-sociaal inspecteurs van de AD TWW.

Dit besluit beoogt uitwerking te hebben zolang dat nodig is, en zal worden opgeheven op het moment dat de pandemie afneemt en voldoende onder controle is. Als op dat ogenblik blijkt dat er overgangsmaatregelen noodzakelijk zijn om de gevolgen van deze aanpassingen op afdoende wijze te regelen, dienen deze te worden opgenomen in het opheffingsbesluit.

II. ADVIES VAN DE HOGE RAAD VAN 20 NOVEMBER 2020

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk geeft een **unaniem positief advies** inzake het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de rol van de preventieadviseur-arbeidsarts bij de bestrijding van het coronavirus COVID-19.

De Hoge Raad onderschrijft daarmee de dringende nood aan een duidelijke reglementaire omkadering voor de taken van de arbeidsarts bij de bestrijding van het coronavirus COVID-19, onder voorbehoud van de hieronder vermelde unanieme vragen tot aanpassing van het OKB.

A. Vragen tot aanpassing van het OKB

Betreffende de inleidende bepalingen

Artikel 1 van het OKB

De Hoge Raad vraagt zich af wat precies wordt bedoeld met "verstrengde" maatregelen. Het is beter te bepalen dat het om "dringende" maatregelen gaat, zoals ook vermeld is in het ministerieel besluit van 28 oktober 2020 houdende *dringende* maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken.

Betreffende de bijkomende specifieke taken voor de arbeidsarts in het kader van het bestrijden van de coronapandemie in de ondernemingen

Artikel 3, eerste lid, 2° van het OKB

Om de werkgever toe te laten om de regels inzake toegelaten werkzaamheden te respecteren, is het noodzakelijk dat de arbeidsarts de werkgever verwittigt voor welke werknemers hij een quarantaineattest heeft verstrekt.

De Hoge Raad vraagt dat artikel 3, eerste lid, 2° van het OKB in die zin wordt aangevuld.

De aanhef van artikel 3, eerste lid, 3° van het OKB

De Hoge Raad vraagt om hier te specificeren dat de arbeidsarts enkel de werknemers die fysiek aanwezig zijn op het werk kan testen of laten testen. Op die manier is het duidelijk dat werknemers die aan telewerk doen, hier niet worden beoogd.

Artikel 3, eerste lid, 3°, b) van het OKB

Deze bepaling zou eenvoudigweg aanleiding kunnen geven tot het systematisch testen van alle werknemers in een onderneming onder het voorwendsel dat ze functies uitoefenen die de werkgever als essentieel bestempelt. De Hoge Raad heeft zich hier van meet af aan tegen verzet en hij ziet geen enkele reden om op zijn standpunt terug te komen.

De Hoge Raad stelt dat de arbeidsarts bij een (dreigende) uitbraak in de onderneming, ook moet kunnen oordelen voor welke werknemers (andere dan hoogrisicontacten) een test noodzakelijk is in het kader van een clusterbeheer. Naar deze werknemers moet dan ook uitdrukkelijk worden verwezen in punt b).

Daarnaast is de Hoge Raad er zich van bewust dat er in de toekomst een bredere teststrategie kan worden overwogen. Indien hiervoor ook het inschakelen van de arbeidsarts overwogen wordt, is het nodig duidelijk te maken dat dit enkel kan mits uitdrukkelijk akkoord van de FOD WASO. Dit moet uitdrukkelijk voorzien worden, bij voorkeur in een punt e):

“Werknemers in bepaalde specifieke omstandigheden wanneer hiertoe wordt beslist door de bevoegde overheid met instemming van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg”.

Het is belangrijk dat de Hoge Raad nauw en tijdig wordt betrokken indien dergelijke initiatieven worden overwogen.

Artikel 3, tweede lid van het OKB

De Hoge Raad meent dat het gaat om “bevoegde overheden” in het meervoud, voor het meedelen van de resultaten (de federale overheid en de deelstaten zijn betrokken bij dezelfde resultaten naargelang het gebruik dat ervan wordt gemaakt).

Artikel 3 van het OKB

Artikel 4, §2, eerste lid, van het OKB voorziet uitdrukkelijk dat de werkgever gevolg moet geven aan de maatregelen die de arbeidsarts voorstelt indien blijkt dat deze nodig zijn naar aanleiding van de uitoefening van zijn taken zoals vermeld in artikel 3. Het ontwerp voorziet echter niet uitdrukkelijk dat het nemen van dergelijke maatregelen en het melden ervan aan de werkgever een taak is van de arbeidsarts.

De Hoge Raad vraagt om een lid in die zin toe te voegen aan artikel 3.

Artikel 4, §1 van het OKB

Het is niet duidelijk op welke manier de arbeidsarts kennis kan hebben van besmettingen die relevant kunnen zijn om de hem toegekende taken in het kader van COVID-19 uit te voeren.

De Hoge Raad vraagt om deze reden dat artikel 4, §1 zo wordt geformuleerd dat werknemers en werkgevers elk op hun niveau worden geresponsabiliseerd om ervoor te zorgen dat ze elke besmetting die relevant kan zijn voor het voorkomen van de verspreiding van het coronavirus op de werkvloer melden aan de arbeidsarts.

Artikel 4, §2 van het OKB

De Hoge Raad vraagt de volgende aanpassingen:

- in de Franse tekst, de woorden « consulte le comité » vervangen door de woorden « se concerte avec le comité » ;

- preciseren dat de werkgever dringend en voorafgaand dient te overleggen met het comité.

Artikel 4, §3 van het OKB

De Hoge Raad is van mening dat het woord “richtlijnen” moet worden vervangen door het woord “procedures”, zoals aangegeven op de website van Sciensano.

De Hoge Raad wijst erop dat de procedures van de bevoegde overheden inzake contactopsporing, quarantaine en testen eenduidig en correct moeten zijn opdat werkgevers en werknemers op hun niveau aan deze verplichtingen kunnen voldoen. Helaas zijn er op dit ogenblik nog steeds websites die hierover tegenstrijdige informatie verstrekken.

De Hoge Raad vraagt aan de bevoegde autoriteiten om de informatie die ze verspreiden hieromtrent te actualiseren en te corrigeren daar waar nodig.

Betreffende de uitvoering van het gezondheidstoezicht op de werknemers gedurende de periode dat de dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken van toepassing zijn

Artikel 5, §1 van het OKB

De Hoge Raad is van mening dat, hoewel de COVID-taken in het algemeen voorrang zullen hebben op de gebruikelijke taken van het gezondheidstoezicht, het niettemin kan gebeuren dat er bepaalde risico’s zijn of zich bepaalde gebeurtenissen voordoen die een urgente medische opvolging van een of meerdere werknemers door de arbeidsarts vereisen en daardoor samen met de COVID-taken absolute prioriteit moeten blijven genieten.

Daarom dienen de woorden “in elk geval” te worden geschrapt.

Artikel 5, §2, eerste lid, van het OKB

De Hoge Raad meent dat moet worden verduidelijkt dat het aan de arbeidsarts toekomt om na overleg met de werkgever te beslissen welke opdrachten en taken inzake gezondheidstoezicht bij voorrang moeten worden verricht.

De Hoge Raad stelt daarom voor om het begin van de zin als volgt aan te passen:

“In aanvulling op de taken vermeld in artikel 3 en **na overleg met de werkgever**, **beslist** de arbeidsarts welke opdrachten en taken inzake gezondheidstoezicht bij voorrang moeten worden verricht…”

De Hoge Raad is daarnaast van mening dat de arbeidsarts bij zijn beoordeling van de prioriteiten inzake gezondheidstoezicht enkel rekening mag houden met gezondheidsproblemen en gezondheidsrisico’s en dat deze beoordeling moet losstaan van het al dan niet werken in een essentiële functie. Deze beoordeling moet vertrekken van de naamlijst van werknemers die aan het verplicht gezondheidstoezicht zijn onderworpen.

De Hoge Raad vraagt dan ook dat de tweede zin van dit lid wordt geschrapt.

Artikel 5, §2, tweede lid, van het OKB

De Hoge Raad vindt de verplichting om het comité in te lichten niet voldoende sterk geformuleerd: het is belangrijk dat niet enkel het comité, maar ook de betrokken werknemers zelf onmiddellijk op de hoogte worden gebracht van de prioritering in het gezondheidstoezicht.

De Hoge Raad vraagt om dit lid te schrappen en deze informatieverplichting zowel naar het comité als naar de werknemers toe uitdrukkelijk op te nemen in een afzonderlijke bepaling.

De Hoge Raad vraagt dat deze afzonderlijke bepaling ook wordt aangevuld met de verplichting voor de werkgever tot het informeren van het comité over de aanpassingen inzake de organisatie van het gezondheidstoezicht telkens als die er zijn, evenals de redenen voor deze aanpassingen.

Artikel 5, §2 van het OKB

De Hoge Raad meent dat bij het bepalen van de prioriteiten, in eerste instantie moet worden getracht om de voorafgaande gezondheidsbeoordeling uit te voeren, aangezien deze gezondheidsbeoordelingen essentieel zijn voor het aanwerven van nieuwe werknemers. Van deze werknemers bestaat er immers nog geen gezondheidsdossier.

Hierbij is de Hoge Raad van oordeel dat de voorafgaande gezondheidsbeoordelingen in elk geval moeten worden uitgevoerd en dat een fysiek onderzoek van de werknemer noodzakelijk is (en dus niet kan via teleconsultatie). De arbeidsarts kent deze (kandidaat-)werknemer immers (meestal) nog niet, waardoor hij geen inschatting kan maken van de geschiktheid van deze (kandidaat-) werknemer voor een welbepaalde functie of activiteit. Dit veronderstelt dus dat de werknemer niet kan worden tewerkgesteld in een nieuwe functie zonder dat hij hiervoor geschikt werd verklaard ingevolge een voorafgaande gezondheidsbeoordeling. Het gaat hier in principe om kwetsbare werknemers zoals beginnende werknemers, jongeren, stagiairs en uitzendkrachten.

De Hoge Raad vraagt dan ook om een lid toe te voegen waarin wordt vermeld dat de voorafgaande gezondheidsbeoordelingen in elk geval moeten worden uitgevoerd.

Artikel 5, §3, eerste lid

De Hoge Raad wijst erop dat de medische vragenlijsten ook door een verpleegkundige kunnen worden afgenomen, onder verantwoordelijkheid van de arbeidsarts (zie art. I.4-14, § 1, 2° van de codex over het welzijn op het werk).

De Hoge Raad vraagt dat het vierde streepje op deze manier wordt geformuleerd.

De Hoge Raad vraagt daarnaast om de woorden “tenzij er aanwijzingen van ongeschiktheid zijn” telkens te schrappen na “onderzoek bij werkhervatting” en “spontane raadpleging”. Er wordt immers reeds bepaald dat de arbeidsarts zelf moet oordelen of hij de werknemer fysiek moet zien of onderzoeken.

Artikel 6 van het OKB

De Hoge Raad meent dat deze bepaling overbodige elementen bevat en korter en duidelijker moet worden geformuleerd. De Hoge Raad stelt meer bepaald voor om de tweede zin van dit artikel te schrappen en de eerste zin als volgt aan te passen:

"In de mate waarin de toepassing van dit besluit de tijdige naleving van bepaalde verplichtingen inzake het gezondheidstoezicht onmogelijk maakt, worden deze op een later tijdstip verricht overeenkomstig de principes bepaald in artikel 5 van dit besluit, tenzij dat zonder voorwerp is."

Betreffende het toezicht

Artikel 8 van het OKB

Wat betreft het toezicht op de bepalingen van dit besluit, is de Hoge Raad van mening dat de sociaal inspecteurs van de Algemene Directie Toezicht op het Welzijn op het werk een algemene toezichtsbevoegdheid hebben op de bepalingen van dit besluit, vermits het een uitvoeringsbesluit betreft van de welzijnswet. De naleving van algemene verplichtingen, zoals de informatieverplichting van de werkgever in artikel 5, §4 van het OKB, maken deel uit van deze algemene toezichtsbevoegdheid. Voor wat de bestraffing betreft, kan men zich beroepen op de bepalingen van artikel 127 van het sociaal strafwetboek (sanctieniveau 3, wat verzwaard kan worden tot sanctieniveau 4, wanneer gezondheidsschade werd toegebracht aan de werknemer).

De Hoge Raad merkt hierbij op dat enkel de individuele betwistingen van medische aard die voortvloeien uit de bepalingen van dit besluit (bv. inzake het al dan niet in quarantaine plaatsen en het bepalen van wie al dan niet hoogrisicocontact is), moeten worden voorgelegd aan de bevoegde arts-sociaal inspecteur.

Deze bevoegdheid van de AD TWW geldt onverminderd de bevoegdheden van andere inspectiediensten, zoals o.a. de regionale gezondheidsinspecteurs, die bevoegd zijn voor de controle op de contactopsporing en quarantaine.

Het is aangewezen dit ook op die manier te vermelden in het OKB.

Artikel 9 van het OKB

De Hoge Raad onderstreept dat de arbeidsarts zijn taken, met inbegrip van de specifieke taken zoals voorzien in dit OKB, op een onafhankelijke wijze dient te vervullen en dit in een relatie van vertrouwen zowel naar de werkgever als naar de werknemer toe. Artikel 9 zet dit op de helling. Daarom vraagt de Hoge Raad dat artikel 9 wordt opgeheven.

B. Bijkomende opmerkingen

De Hoge Raad meent dat het zeer nuttig zou zijn om een bijkomende gedetailleerde toelichting bij het koninklijk besluit te voorzien, bij voorkeur in de vorm van een Verslag aan de Koning, dat dan samen met het koninklijk besluit moet worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

De Hoge Raad begrijpt de reden waarom er in het OKB geen melding is van een datum waarop het besluit buiten werking zal treden.

Daarom acht de Hoge Raad het noodzakelijk dat de leden van het uitvoerend bureau op geregelde tijdstippen en in elk geval op het ogenblik dat de procedure inzake contactopsporing wordt stopgezet, nagaan of dit besluit moet worden opgeheven.

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Minister van Werk.

17. Advies nr. 235 van 18 december 2020 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft (D224bis).

I. HET VOORLIGGEND KONINKLIJK BESLUIT EN ZIJN CONTEXT

Context

A. Op 12 maart 2020 werd de zevende publieke raadplegingsprocedure opgestart over een voorstel tot aanpassing van de lijst van grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling, opgenomen in bijlage VI.1-1. A van de codex over het welzijn op het werk.

Deze procedure werd georganiseerd met het oog op de omzetting in Belgisch recht van richtlijn (EU) 2019/1831 van 24 oktober 2019 tot vaststelling van een vijfde lijst van indicatieve grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling.

Deze richtlijn moet uiterlijk op 20 mei 2021 omgezet zijn in Belgisch recht.

De zevende publieke raadplegingsprocedure betrof de volgende chemische agentia:

- Aniline en homologen
- Chloormethaan (methylchloride)
- Trimethylamine
- 2-fenylpropaan (cumeen)
- 4-aminotolueen (p-toluïdine)
- Isoamylalcohol (isopentylalcohol)
- Fosforyltrichloride (fosforoxidechloride).

Er werd een lijst van voorgestelde grenswaarden voor deze chemische agentia voorgelegd in het kader van deze zevende publieke raadplegingsprocedure:

- https://emploi.belgique.be/sites/default/files/content/documents/Welzijn%20op%20het%20werk/Procedures%20en%20formulieren/finaal_7de_proc.pdf

De bezwaren tegen individuele grenswaarden van bovenvermelde chemische agentia konden worden ingediend tot en met 30 juni 2020.

De vereiste omstandige bezwaardossiers voor de individuele grenswaarden, waartegen bezwaar zou zijn aangetekend, konden worden ingediend tot en met 30 september 2020.

Tijdens deze zevende publieke raadplegingsprocedure werden geen bezwaren tegen de voorgestelde de grenswaarden ingediend.

B. Op 2 mei 2017 werd de vierde publieke raadplegingsprocedure opgestart over een voorstel tot aanpassing van de lijst van grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling, opgenomen in bijlage VI.1-1. A van de codex over het welzijn op het werk

Deze procedure werd georganiseerd met het oog op de omzetting in Belgisch recht van richtlijn (EU) 2017/164 van de Commissie van 31 januari 2017 tot vaststelling van een vierde lijst van indicatieve grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling.

De grenswaarden waartegen geen bezwaar of waartegen initieel bezwaar werd aangetekend, maar waarvoor geen bezwaardossiers werden ingediend, werden reeds aangepast door het koninklijk besluit van 2 september 2018 (dat op 3 oktober 2018 in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd).

In september 2018 heeft de Minister van Werk het advies van de Hoge Raad voor de Preventie en de Bescherming op het Werk (hieronder Hoge Raad PBW) gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit, dat de aanpassing van bijlage VI.1-1. A. van de codex beoogde door de aanpassing van de grenswaarden, waarvoor tijdens de vierde publieke raadplegings-procedure omstandige bezwaardossiers werden ingediend.

Op 18 oktober 2019 heeft de Hoge Raad PBW zijn advies over dat koninklijk besluit van 2018 gegeven (zie https://werk.belgie.be/sites/default/files/content/documents/Welzijn%20op%20het%20werk/Adviezen%20Hoge%20Raad/Advies226.pdf).

Het advies van de Hoge Raad PBW van 18 oktober 2019 was:
-unaniem over de grenswaarden voor zwaveldioxide, waterstofsulfide, mangaan en anorganische -verbindingen, tolueen diisocyanaat (TDI), stikstofdioxide en aceton
-en verdeeld over de grenswaarden voor α-methylstyreen en kristallijn siliciumdioxide.

Het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit

Bij brief van 31 augustus 2020, gericht aan de Voorzitter van de Hoge Raad PBW, heeft de Minister van Werk het advies van de Hoge Raad PBW gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft.

Dit ontwerp van koninklijk besluit (hieronder OKB) bevat wijzigingen van grenswaarden voor verschillende chemische agentia. Het beoogt de aanpassing van punt A "Lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia" van bijlage VI.1-1. van de codex over het welzijn op het werk.
Enerzijds vermeldt dit OKB de voorgestelde grenswaarden die in het kader van de voormelde zevende publieke raadplegingsprocedure werden voorgelegd en waarvoor geen bezwaren tijdens deze zevende publieke raadplegingsprocedure werden ingediend, voor de volgende chemische agentia:

- Aniline en homologen
- Chloormethaan (methylchloride)
- Trimethylamine 2-fenylpropaan (cumeen)
- 4-aminotolueen (p-toluïdine)
- Isoamylalcohol (isopentylalcohol)
- Fosforyltrichloride (fosforoxidechloride).

Anderzijds vermeldt dit OKB ook de grenswaarden die door de Hoge Raad PBW in zijn unaniem advies van 18 oktober 2019 werden voorgesteld aan het einde van de voorgemelde vierde raadplegingsprocedure, voor de volgende chemische agentia:

- zwaveldioxide
- waterstofsulfide
- mangaan en anorganische -verbindingen
- stikstofdioxide
- en aceton.

Door de bovenvermelde aanpassingen heeft dit ontwerp van koninklijk besluit tot doel te voorzien in de omzetting in Belgisch recht van richtlijn (EU) 2019/1831 van 24 oktober 2019 tot vaststelling van een vijfde lijst van indicatieve grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling en van richtlijn (EU) 2017/164 van 31 januari 2017 tot vaststelling van een vierde lijst van indicatieve grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling.

Dit OKB bevat geen wijziging van de huidige grenswaarden voor tolueen diisocyanaat (TDI).
In zijn advies van 18 oktober 2019 had de Hoge Raad PBW (in eerste instantie) het behouden van de huidige grenswaarden voor dit chemische agens voorgesteld.

Dit OKB bevat geen wijziging van de huidige grenswaarden voor de volgende chemische agentia waarover de Hoge Raad PBW een verdeeld advies op 18 oktober 2019 had gegeven:

- α-methylstyreen (AMS),
- kristallijn siliciumdioxide.

Betreffende de tekst van het ontwerp van koninklijk besluit:

Rekening houdend met de opmerkingen van de Hoge Raad PBW tijdens zijn plenaire vergadering van 19 juni 2020 (zie PV PBW/PPT – R2020 – PV02 – 759) vermeldt het ontwerp van koninklijk besluit de aangebracht wijzigingen in de bijlage bij de codex, zonder de volledige bijlage bij de codex te vervangen

Betreffende de inwerkingtreding voorzien in het ontwerp van koninklijk besluit:

Er is geen specifieke inwerkingtredingsdatum in het ontwerp van koninklijk besluit vermeld.
Het koninklijk besluit zal dus in werking treden de tiende dag na de bekendmaking van het koninklijk besluit in het Belgisch Staatsblad.

Behandeling van het ontwerp van koninklijk besluit binnen de Hoge Raad en zijn organen
Het ontwerp van koninklijk besluit werd op 8 september 2020 aan de leden van het uitvoerend bureau voorgelegd (PBW/PPT – D224bis – BE 1477) en tijdens de vergadering van het uitvoerend bureau van 1 december besproken.

De sociale partners van het uitvoerend bureau hebben op 1 december 2020 beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen aan de plenaire vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk (PBW/PPT – D224bis – 766).

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD OP 18 december 2020

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk brengt een unaniem gunstig advies uit over het ontwerp van koninklijk besluit.

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Minister van Werk.

III. Koninklijke besluiten genomen na advies van de hoge raad voor preventie en bescherming op het werk

In de loop van 2019 werden vijf koninklijke besluiten, na advies van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk gepubliceerd. Voor het jaar 2020 waren dit elf koninklijke besluiten.

Afkondiging	Publicatie	Ontwerp
02.05.2019	**21.05.2019**	Koninklijk besluit tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk inzake de binnenluchtkwaliteit in werklokalen. Dit besluit werd genomen na het *advies nr. 221* van 22 februari 2019 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk inzake de binnenluchtkwaliteit in werklokalen (D211).
14.05.2019	**11.06.2019**	Koninklijk besluit tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk, wat het periodiek gezondheidstoezicht betreft. Dit besluit werd genomen na het *advies nr. 221* van 22 februari 2019 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk wat het periodiek gezondheidstoezicht betreft (D217).
22.05.2019	**20.06.2019**	Koninklijk besluit tot wijziging van titel 3 betreffende jongeren op het werk en titel 4 betreffende stagiairs van boek X van de codex over het welzijn op het werk. Dit besluit werd genomen na het *advies nr. 216* van 14 december 2018 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende de bescherming van de jongeren op het werk en tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 september 2004 betreffende de bescherming van stagiairs
17.06.2019	**22.07.2019**	Koninklijk besluit tot wijziging van titel 1. - Chemische agentia van boek VI. - Chemische, kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van de codex over het welzijn op het werk, wat het gebruik van vrij kristallijn siliciumdioxide betreft. Dit besluit werd genomen na het *advies nr. 210* van 20 april 2018 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1. Chemische agentia van boek VI.- Chemische, kankerverwekkende en mutagene agentia van de codex over het welzijn op het werk, wat het gebruik van vrij kristallijn siliciumdioxide betreft (D200).
08.09.2019	**28.10.2019**	Koninklijk besluit tot vaststelling van Boek 1 betreffende de elektrische installaties op laagspanning en op zeer lage spanning, Boek 2 betreffende de elektrische installaties op hoogspanning en Boek 3 betreffende de installaties voor transmissie en distributie van elektrische energie. Dit besluit werd genomen na het *advies nr. 220* van 22 februari 2019 met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluiten waarbij het Boek 1 voor de elektrische installaties op laagspanning en op zeer lage

		spanning, het Boek 2 op de elektrische installaties op hoogspanning en het Boek 3 voor de installaties voor transmissie en distributie van elektrische energie bindend worden verklaard (D209).
12.01.2020	**21.01.2020**	Koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft en van titel 2 betreffende kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk. Dit besluit werd genomen na het *advies nr. 227* van 18 oktober 2019 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft en van titel 2 betreffende kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk (niet-betwiste grenswaarden) (D216bis).
09.02.2020	**20.02.2020**	Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen, houdende de herschikking van de voorschriften inzake de medische en diergeneeskundige blootstellingen en betreffende de medische jury. Dit besluit werd genomen na het *advies nr. 222* van 22 februari 2019 over drie ontwerpen van koninklijk besluit om hoofdstuk VI van het ARBIS te wijzigen (1 OKB betreffende de medische blootstellingen aan ioniserende stralingen en blootstellingen bij niet-medische beeldvorming met medische – radiologische uitrustingen, 1 OKB betreffende de bescherming tegen ioniserende stralingen tijdens diergeneeskundige blootstellingen en 1 OKB houdende de herschikking van de voorschriften inzake de medische en diergeneeskundige blootstellingen en betreffende de medische jury) (D215).
09.02.2020	**20.02.2020**	Koninklijk besluit betreffende de bescherming tegen ioniserende stralingen tijdens diergeneeskundige blootstellingen. Dit besluit werd genomen na het *advies nr. 222* van 22 februari 2019 over drie ontwerpen van koninklijk besluit om hoofdstuk VI van het ARBIS te wijzigen (1 OKB betreffende de medische blootstellingen aan ioniserende stralingen en blootstellingen bij niet-medische beeldvorming met medische – radiologische uitrustingen, 1 OKB betreffende de bescherming tegen ioniserende stralingen tijdens diergeneeskundige blootstellingen en 1 OKB houdende de herschikking van de voorschriften inzake de medische en diergeneeskundige blootstellingen en betreffende de medische jury) (D215).

13.02.2020	**20.02.2020**	Koninklijk besluit betreffende de medische blootstellingen en blootstellingen bij niet-medische beeldvorming met medisch-radiologische uitrustingen. Dit besluit werd genomen na het *advies nr. 222* van 22 februari 2019 over drie ontwerpen van koninklijk besluit om hoofdstuk VI van het ARBIS te wijzigen (1 OKB betreffende de medische blootstellingen aan ioniserende stralingen en blootstellingen bij niet-medische beeldvorming met medische – radiologische uitrustingen, 1 OKB betreffende de bescherming tegen ioniserende stralingen tijdens diergeneeskundige blootstellingen en 1 OKB houdende de herschikking van de voorschriften inzake de medische en diergeneeskundige blootstellingen en betreffende de medische jury) (D215).
23.03.2020	**27.03.2020**	Koninklijk besluit betreffende radioactieve producten voor IN VITRO of IN VIVO gebruik in de geneeskunde, in de diergeneeskunde in een klinische proef of in een klinisch onderzoek. Dit besluit werd genomen na het *advies nr. 209* van 23 februari 2018 met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 juli 2015 betreffende radioactieve producten voor in vitro of in vivo gebruik in de geneeskunde, in de diergeneeskunde of in klinische studies (D202).
28.04.2020	**27.05.2020**	Koninklijk besluit tot wijziging van titel 5 betreffende ioniserende stralingen van boek V van de codex over het welzijn op het werk Dit besluit werd genomen na het *advies nr. 224* van 26 april 2019 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 5 betreffende ioniserende stralingen van boek V van de codex over het welzijn op het werk (D213).
04.06.2020	**12.06.2020**	Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen houdende de verbodsbepaling betreffende het gebruik van Am-241 voor meting van dikte, massa of densiteit in het kader van de vervaardiging van textiel Dit besluit werd genomen na het *advies nr. 228* van 18 oktober 2019 met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen voor wat betreft Americium-241 (D221).
20.07.2020	**19.08.2020**	Koninklijk besluit tot vaststelling van de vorm, de inhoud, alsook van de beperkingen en modaliteiten voor de toegang tot en het gebruik van het blootstellingsregister en het stralingspaspoort en tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en van het leefmilieu tegen het gevaar van ioniserende stralingen.

		Dit besluit werd genomen na het *advies nr. 217* van 14 december 2018 met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de vorm, de inhoud, alsook de modaliteiten en beperkingen voor de toegang tot en het gebruik van het blootstellingsregister en het stralingspaspoort (D205)
20.07.2020	**19.08.2020**	Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen en houdende de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2013/59/EURATOM van 5 december 2013 tot vaststelling van de basisnormen voor de bescherming tegen de gevaren verbonden aan de blootstelling aan ioniserende straling, en houdende intrekking van de Richtlijnen 89/618/EURATOM, 90/641/EURATOM, 96/29/EURATOM, 97/43/EURATOM en 2003/122/EURATOM en de opslag buiten gebouwen van radioactieve stoffen. Dit besluit werd genomen na het *advies nr. 225* van 26 april 2019 over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het ARBIS en houdende de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2013/59/EURATOM van 5 december 2013 tot vaststelling van de basisnormen voor de bescherming tegen de gevaren verbonden aan de blootstelling aan ioniserende straling en houdende intrekking van verschillende EURATOM-richtlijnen en de opslag buiten gebouwen van radioactieve stoffen. (D218).
19.11.2020	**08.12.2020**	Koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft en van titel 2 betreffende kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk Dit besluit werd genomen na het *advies nr. 231* van 13 mei 2020 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft en van titel 2 betreffende kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk (niet-betwiste grenswaarden) (D220bis) en het *advies nr. 232* van 19 juni 2020 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft (D226).
23.11.2020	**26.11.2020**	Koninklijk besluit tot wijziging van boek VII, titel 1 betreffende biologische agentia van de codex over het welzijn op het werk Dit besluit werd genomen na het *advies nr. 233* van 21 augustus 2020 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van boek VII, titel 1 betreffende biologische agentia van de codex over het welzijn op het werk (D227).

C. OVERIGE ACTIVITEITEN

Volgende thema's werden tijdens de voltallige vergaderingen van 2019 bijkomend besproken.

1. Voorstelling van de onderzoeken van DIOVA.
   Voorstelling van de resultaten van de verschillende onderzoeken uitgevoerd door de Directie van het onderzoek over de verbetering van arbeidsomstandigheden.
2. Lijst van de plaatsvervangende leden van de VOC.
   Benoeming van de plaatsvervangende leden voor de Vaste Operationeel Commissie.
3. De Voorzitter van de Hoge Raad.
   Voorstelling van de nieuwe Voorzitter van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk.
4. Activiteitenverslag 2017 – 2018 van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk.
   Voorstelling van het activiteitenverslag 2017 – 2018 van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk.
5. Memorandum van de buitengewone leden betreffende hun behoeften en prioriteiten inzake welzijn op het werk.
   Voorstelling door de buitengewone leden van de HRPBW van de memorandums van hun vereniging betreffende hun behoeften en prioriteiten inzake welzijn op het werk.
6. Kalender van de vergaderingen van de Hoge Raad in 2020.
   Bespreking van de kalender van de vergaderingen van de Hoge Raad voor 2020.
7. Inspectiecampagnes 2020 van de AD TWW.
   Voorstelling van de inspectiecampagnes van de AD TWW die in 2020 zullen plaatsvinden.
8. Resultaten bliksemactie arbeidsinspectie (AD TWW) in de bouwsector 21/11/2019.
   Voorstelling van de resultaten van de bliksemactie van de AD TWW in de bouwsector die op 21 november heeft plaatsgevonden.
9. De lijst van plaatsvervangers van de leden van het uitvoerend bureau voor de Vaste Operationele Commissie en voor de Vaste Commissie Sensibilisatie en Communicatie
   Benoeming van de plaatsvervangende leden van het uitvoerend bureau, de Vaste Operationele Commissie en de Vaste Commissie Sensibilisatie en Communicatie.
10. Mededeling van het secretariaat met betrekking tot het e-mailadres hrpbw@werk.belgie.be .
    Mededeling aan de leden van de Hoge Raad over het gebruik van het nieuw mailadres van het secretariaat van de HRPBW.
11. Uitnodiging voor de studiedag over goede praktijken PRS (11/02/2020).
    Uitnodiging van de leden van de HRPBW voor de studiedag over de goede praktijken wat betreft de psychosociale risico's die op 11 februari heeft plaatsgevonden.

Volgende thema's werden tijdens de voltallige vergaderingen van 2020 besproken.

1. Vervanging van een buitengewone lid: voorstel om de heer Eddie De Block te vervangen door mevrouw Anne-Marie Temmerman.

Voorstel van vervanging van een buitengewone lid van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk.

2. Prioriteitennota van de sociale partners van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk.
   Voorstelling van de prioriteitennota van de sociale partners van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk pour de legislatuur 2020 – 2023.
3. Samenstelling van het uitvoerend bureau.
   Benoeming van de leden van het uitvoerend bureau van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk ten gevolge van het ontslag van een lid van het uitvoerend bureau.
4. Voorstelling van mevrouw Aurore Massart.
   Voorstelling van de nieuwe directeur-generaal van de AD Humanisering van het werk, mevrouw Aurore Massart, Ondervoorzitster van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk.
5. Generieke Gids: Veilig aan het werk tijdens coronacrisis.
   Voorstelling van de Generieke gids uitgewerkt door de leden van het uitvoerend bureau van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk.
6. Voorstelling van verschillende standpunten die door de sociale partners van de HRBPW zijn gepubliceerd.
   - Verklaring van de sociale partners van de Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk betreffende het uitvoeren van PCR-tests en serologische tests op de werkvloer in het kader van COVID-19.
   - Dringende oproep van de sociale partners van de Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk voor een vlottere coördinatie van de verschillende maatregelen in de strijd tegen het Sars Cov-2 virus.
7. Wijziging van de Generieke Gids: Veilig aan het werk.
   Toelichting van de wijzigingen aangebracht aan de Generieke Gids.
8. Initiatieven van de leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk.
   Toelichting door de leden van de verschillende initiatieven genomen door hun respectieve organisatie in het kader van de coronacrisis.
9. Nota van de AD TWW: oproep tot het melden van ernstige inbreuken op de coronamaatregelen op het werk
   Toelichting van de nota van de AD Toezicht Welzijn op het Werk tot oproep tot het melden van ernstige inbreuken op de coronamaatregelen op het werk die naar de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk werd opgestuurd.
10. Brief van de AD TWW naar de EDPBW's in verband met telewerk.
    Toelichting van de brief van de AD TWW waarin aan de EDPBW's gevraagd wordt om het telewerk zoveel mogelijk aan te moedigen en toe te zien op een correcte risicoanalyse van de werkplek van de telewerker.
11. Boodschap van de Minister van Werk Pierre-Yves Dermagne
    Boodschap van de Minister van Werk om de sociale partners te danken voor de geleverde inspanningen in het kader van de coronacrisis et om hen uit te nodigen om hiermee door te gaan.
12. Inzet EDPBW's in het kader van de strijd tegen Covid-19

Vraagtekens plaatsen bij de extra taken die aan de EDPBWs zijn toegewezen en bij hun vermogen om al hun taken uit te voeren.

13. Testen van buitenlandse onderaannemers na terugkeer uit een rode zone
    Vraagtekens over de testing van de buitenlandse werknemers na terugkeer uit een rode zone.

DEEL II

ACTIVITEITEN VAN HET UITVOEREND BUREAU VAN DE HOGE RAAD

VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK

DEEL II. ACTIVITEITEN VAN HET UITVOEREND BUREAU VAN DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK

A. AANTAL VERGADERINGEN

In 2019 heeft het uitvoerend bureau van de Hoge Raad vijftien vergaderingen gehouden, namelijk op 8 en 25 januari, 2 en 22 februari, 12 maart, 2 en 26 april, 6 mei, 4 juni, 3 september, 8 en 18 oktober, 5 november, 3 en 20 december 2019.

In 2020 vonden er dertien vergaderingen van het uitvoerend bureau plaats: op 7 januari, 4 februari, 3 maart, 5 mei, 2 en 19 juni, 8 september, 6 en 30 oktober, 10 en 20 november en 1 en 18 december 2020.

In 2019 besloot het uitvoerend bureau om zeventien bijzondere uitvoerende bureaus te organiseren, namelijk op 7 et 22 januari (D217 Frequentie), 8 januari, 5 februari, 3 april, 17 september, 18 oktober, 20 november (D207 Aanvullende Vorming), 10 januari, 12 en 26 februari, 29 maart, 23 april, 29 mei (D199ter Chemische Agentia), 23 april, 29 mei, 21 november (D219 Prioriteitennota).

In 2020 vonden er 26 bijzondere uitvoerende bureaus plaats – 13 januari, 9 juni en 1 december (D207), 7 april (Covid-19), 26 juni en 15 juli (D227), 14, 19, 25 en 26 augustus (temperatuurmetingen), 22 september (D225), 22, 24, 30 september (3 keer) en 1 oktober (D229), 13, 23 en 27 oktober (D231), 17, 18, 25 november (D232), 24 november (D230), 11 december (D233) en 17 december (D227bis).

Een overzicht is te vinden in hoofdstuk “D. bijzondere uitvoerende bureaus”.

De leden van het uitvoerend bureau zijn eveneens vierkeer samengekomen om de eerste versie van de generieke gids “Veilig aan het werk” uit te werken, namelijk op 16, 17, 18 en 19 april.

B. BEHANDELDE ONDERWERPEN IN 2019

Het uitvoerend bureau van de Hoge Raad heeft de volgende onderwerpen behandeld:

1. Tarieven en prestaties van EDPBW’s.
2. D218 OKB tot wijziging van het KB van 20 juli 2001 houdende ARBIS en houdende de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2013/59/EURATOM van 5 december 2013 tot vaststelling van de basisnormen voor de bescherming tegen de gevaren verbonden aan de blootstelling aan ioniserende straling, en houdende intrekking van de Richtlijnen 89/618/EURATOM, 90/641/EURATOM, 96/29/EURATOM, 97/43/EURATOM en 2003/122/EURATOM en de opslag buiten gebouwen van radioactieve stoffen – Adviesaanvraag.
3. D199ter OKB tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft - bezwaardossiers.
4. D215 OKB’s tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen, houdende de herschikking van de voorschriften

inzake de medische en diergeneeskundige blootstellingen en betreffende de medische jury – Adviesaanvraag.

5. D217 OKB tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk, wat het periodiek gezondheidstoezicht betreft – Adviesaanvraag.
6. D190bis re-integratie – Vervolg van de evaluatie van de regelgeving.
7. D198 Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van boek X, titel 3 (jongeren) en titel 4 (stagiairs) van de codex – Adviesaanvraag.
8. D205 OKB tot vaststelling van de vorm, de inhoud, alsook de modaliteiten en beperkingen voor de toegang tot en het gebruik van het blootstellingsregister en het stralingspaspoort – Adviesaanvraag.
9. D206 OKB tot wijziging van het artikel 104 van het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties – Adviesaanvraag.
10. D207 Aanvullende vorming.
11. D209 OKB waarbij het Boek 1 voor de elektrische installaties op laagspanning en op zeer lage spanning, het Boek 2 op de elektrische installaties op hoogspanning en het Boek 3 voor de installaties voor transmissie en distributie van elektrische energie bindend worden verklaard – Adviesaanvraag.
12. D211 OKB tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk inzake de binnenluchtkwaliteit – Adviesaanvraag.
13. D212 Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 3 betreffende asbest van boek VI van de codex over het welzijn op het werk – Adviesaanvraag.
14. D213 Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 5 betreffende ioniserende stralingen van boek V van de codex over het welzijn op het werk – Adviesaanvraag.
15. D189 Nationale Strategie Welzijn 2016-2020.
16. D208 Werking van de Hoge Raad (HRPBW).
17. D104 Handhavingsbeleid & Campagnes TWW.
18. Ernstige Arbeidsongevallen.
19. D118 EU Raadgevend Comité Veiligheid en Gezondheid.
20. Voorbereiding van de Hoge Raad van 25 januari 2019.
21. European Award.
22. Voorstelling van de resultaten van DIOVA.
23. Voorbereiding van de plenaire vergadering van de Hoge Raad van 22 februari 2019.
24. Brief van BSOH van 29/01/2019: opmerkingen van BSOH over de raadplegingsprocedure voor aanpassing van de lijst met grenswaarden voor beroepsblootstelling aan chemisch agentia door inhalatie.
25. D219 Prioriteitennota van de sociale partners van de Hoge Raad PBW.
26. Studiedag onderzoeksresultaten DIOVA.
27. Voorbereiding van de plenaire vergadering van de Hoge Raad van 26 april 2019.
28. Bespreking met de vertegenwoordigster van de beleidscel.
29. Controleartsen.
30. Voorbereiding van de plenaire vergadering van de Hoge Raad van 21 juni 2019.
31. D220 Opstarten van de 6de publieke raadplegingsprocedure over een voorstel tot aanpassing van de lijst van grenswaarden voor beroepsblootstelling.
32. Herziening van de classificatie van economische activiteiten – NACE codes.

33. Activiteitenverslag 2017-2018 van de Hoge Raad PBW.
34. D216bis OKB tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft en van titel 2 betreffende kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk – niet betwiste agentia - Adviesaanvraag.
35. D221 OKB tot wijziging van het KB van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, de werknemers en het leefmilieu tegen de gevaren van de ioniserende stralingen – Americium-241 – Adviesaanvraag.
36. D222 Verslag betreffende de praktische uitvoering op te stellen door de lidstaten met betrekking tot Richtlijn 89/391/EEG, de bijzondere Richtlijnen en de Richtlijnen 2009/148/EG, 91/383/EEG, 92/29/EEG EN 94/33/EG.
37. VC Bouw – werkzaamheden en toekomst.
38. VCCP-Tarif - Tarieven & Prestaties – opvolging van de vergadering van 20/06/2019.
39. Periodiek gezondheidstoezicht -gestandaardiseerde modelvragenlijsten (art. I.4-30, §3 van de codex) – Werkzaamheden van Co-Prev en de EDPBW's.
40. Informatie van de FOD Economie inzake het vervolg van het advies nr. 220 van de Hoge Raad van 22 februari 2019 met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluit waarbij het Boek 1 voor de elektrische installaties op laagspanning en op zeer lage spanning, het Boek 2 op de elektrische installaties op hoogspanning en het Boek 3 voor de installaties voor transmissie en distributie van elektrische energie bindend worden verklaard (D209).
41. D214 OKB tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk, wat de grenswaarde voor benzeen betreft en tot opheffing van artikel 723bis15 van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming - Benzeen – Adviesaanvraag.
42. Rapport EU Peer Review Congress.
43. Voorbereiding van de plenaire vergadering van de Hoge Raad van 18 oktober 2019.
44. D223 Ontwerp van koninklijk besluit betreffende de aanduiding van de controleartsen en artsen- scheidsrechters, en betreffende de klachtenprocedure – Adviesaanvraag.
45. Kalender 2020 HRPBW.
46. Voorbereiding van de plenaire vergadering van de HRPBW van 20 december 2019.
47. Wetenschappelijke studie over re-integratie.
48. Vraag van de FOD Economie betreffende de fase 2 van het nieuwe Algemeen Reglement op de elektrische installaties (nieuw AREI).
49. Vraag van de FOD Economie betreffende de Commissie van Advies en Toezicht.
50. Campagnes 2020 van de AD TWW.
51. Resultaten bliksemactie arbeidsinspectie (AD TWW) in de bouwsector 21/11/2019.

C. BEHANDELDE ONDERWERPEN IN 2020

Het Uitvoerend Bureau van de Hoge Raad heeft de hiernavolgende onderwerpen behandeld:

1. Periodiek gezondheidstoezicht – gestandaardiseerde modelvragenlijsten (art. I.4-30, §3 van de codex) – Werkzaamheden van Co-Prev en de EDPBW's.
2. D219 Prioriteitennota van de sociale partners van de Hoge Raad PBW.

3. D223 Ontwerp van koninklijk besluit betreffende de aanduiding van de controleartsen en artsen- scheidsrechters, en betreffende de klachtenprocedure – Adviesaanvraag.
4. D212 Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 3 betreffende asbest van boek VI van de codex over het welzijn op het werk – Adviesaanvraag.
5. D207 Aanvullende vorming.
6. D208 Werking van de Hoge Raad (HRPBW).
7. Mededelingen van de administratie.
8. D104 Handhavingsbeleid & Campagnes TWW.
9. Ernstige Arbeidsongeval.
10. D118 EU Raadgevend Comité Veiligheid en Gezondheid.
11. VC bouw (evaluatie en suggesties voor de toekomst – toelichting van Hanne Sanders en Luc Proesmans).
12. Commissie van Advies en Toezicht.
13. Communicatie: brief van de Minister aan de NAR inzake een collectief re-integratiebeleid.
14. Publieke raadplegingsprocedure betreffende grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling.
15. D220bis Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft en van titel 2 betreffende kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk (6de procedure – geen bezwaar) - Adviesaanvraag.
16. D224 opstarten van de zevende publieke raadplegingsprocedure over een voorstel tot aanpassing van de lijst van grenswaarden voor beroepsblootstelling.
17. Vonnis IDEWE.
18. Mededeling betreffende het adviescomité van Liantis.
19. Brief van Co-Prev – Prebes.
20. Stand van zaken van de aanpassing van de generieke gids.
21. D226 OKB tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft - Adviesaanvraag.
22. Stand van zaken van de sectorgidsen.
23. Classificatie van de SARS-CoV-2 in de codex over welzijn op het werk.
24. Standpunt inzake PCR-testen en serologische testen op de werkvloer in het kader van COVID-19.
25. Gezondheidstoezicht.
26. Informatie BeSWIC.
27. Voorbereiding van de plenaire vergadering van de HRPBW van 19 juni 2020.
28. D224bis - OKB tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft (7de publieke raadplegingsprocedure) – Adviesaanvraag.
29. D225 Periodiek gezondheidstoezicht – gestandaardiseerde modelvragenlijsten (art. I.4-30, §3 van de codex) – Werkzaamheden van Co-Prev en de EDPBW's – opvolging.
30. D229 Feedback vanuit de arbeidsgeneeskunde over de activiteiten tijdens COVID-19.
31. Actieve wachtdienst in de afdelingen van het Regionaal toezicht.

32. D227 OKB tot wijziging van boek VII, titel 1 betreffende biologische agentia van de codex over het welzijn op het werk – Adviesaanvraag.
33. FAQ op website FOD WASO (Covid).
34. Samenwerking met de Nationale Arbeidsraad (NAR).
35. DIOVA Evaluatie van re-integratie reglementering: online voorstelling van de resultaten.
36. Nood aan het actualiseren van de generieke gids?
37. D230 OKB tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk wat de bedrijfsbezoeken en het beleidsadvies betreft – Adviesaanvraag.
38. Standpunt van de sociale partners van de Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk inzake de rol van de preventieadviseur-arbeidsarts in het kader van SARS-COV-2.
39. Voorbereiden van de plenaire vergadering van de Hoge Raad van 30 oktober 2020.
40. D231 Generiek gids – aanpassing.
41. Voorontwerp van koninklijk besluit betreffende de rol van de preventieadviseur-arbeidsarts bij de bestrijding van het coronavirus COVID-19.
42. Sneltesten Covid-19.
43. D232 OKB betreffende de rol van de preventieadviseur-arbeidsarts bij de bestrijding van het coronavirus COVID-19 – Adviesaanvraag.
44. Persmededeling van de sociale partners van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk over de nieuwe versie van de generieke gids en over het recente initiatief van de ‘sneltestbus’.
45. Cijfers die in de media verschenen zijn over de Covid-19-inspecties.
46. D227 bis De gevolgen van het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van boek VII, titel 1 betreffende biologische agentia van de codex over het welzijn op het werk op de verboden werkzaamheden voor jongeren.
47. Kalender 2021 HRPBW.
48. Informatie rond besmettingen met Covid-19 in bedrijven.
49. Voorbereiding van de plenaire vergadering van de Hoge Raad van 20 november 2020.
50. Vraag van de Coronacommissaris betreffende de ventilatie op de werkvloer.
51. Voorbereiden van de plenaire vergadering van de Hoge Raad van 18 december 2020.
52. Provinciale Comités voor de bevordering van arbeid.
53. Griepvaccinatie.
54. VOC december
55. Vaccinatiestrategie.

D. BIJZONDERE UITVOERENDE BUREAUS

In 2019 en 2020 vonden samen 43 vergaderingen van het bijzonder uitvoerend bureau plaats.

BUB betreffende "Ontwerp van koninklijke besluit tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk, wat het periodiek gezondheidstoezicht betreft" (D217)

2 vergaderingen op 7 en 22 januari 2019
Advies nr. 223 van 22 februari 2019

BUB betreffende "Aanvullende vorming van de preventieadviseurs" (D207)

9 vergaderingen op 8 januari 2019, 5 februari 2019, 3 april 2019, 17 september 2019, 18 oktober 2019, 20 november 2019, 13 januari 2020, 9 juni 2020 en 1 december 2020

BUB betreffende "Ontwerp van koninklijke besluit tot wijziging van titel 1 betreffende chemische agentia van boek VI van de codex over het welzijn op het werk, wat de lijst van de grenswaarden voor blootstelling aan chemische agentia betreft – betwiste grenswaarden" (D199ter)

6 vergaderingen op 10 januari, 12 en 26 februari, 29 maart, 23 april en 29 mei 2019.
Advies nr. 226 van 18 oktober 2019

BUB betreffende "Gezamenlijke Prioriteitennota van de sociale partners van de Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk" (D219)

3 vergaderingen op 23 april, 29 mei en 21 november 2019.

Gezamenlijke Prioriteitennota van de sociale partners van de Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk.

BUB betreffende "welzijn op het werk en de coronacrisis."

1 vergadering op 7 april 2020
Generieke Gids "Veilig aan het werk".

BUB betreffende "Ontwerp van koninklijke besluit tot wijziging van boek VII, titel 1 betreffende biologische agentia van de codex over het welzijn op het werk " (D227)

2 vergaderingen op 26 juni 2020 en 15 juli 2020.
Advies nr. 233 van 21 augustus 2020

BUB betreffende "de temperatuurmetingen van de werknemers tijdens de coronacrisis"

4 vergaderingen op 14, 19,25 en 26 augustus 2020.
Dringende oproep van de sociale partners binnen de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk voor een vlottere coördinatie van de verschillende maatregelen in de strijd tegen het Sars Cov-2 virus van 26 augustus 2020.

BUB betreffende "Periodiek gezondheidstoezicht -gestandaardiseerde modelvragenlijsten (art. I.4-30, §3 van de codex) – Werkzaamheden van Co-Prev en de EDPBW's - opvolging" (D225)

1 vergadering op 22 september 2020.

BUB betreffende "Rol van de arbeidsgeneeskunde in het kader van de coronacrisis" (D229)

6 vergaderingen op 22 september, 24 september, 30 september (3vergaderingen) en 1 oktober 2020.

BUB betreffende "Aanpassing van de generieke gids 'Veilig aan het werk' " (D231)

3 vergaderingen op 13, 23 en 27 oktober 2020.
Aanpassing van de generieke gids "Veilig aan het werk"

BUB betreffende "Ontwerp van koninklijke besluit betreffende de rol van de preventieadviseur-arbeidsarts bij de bestrijding van het coronavirus COVID-19" (D227)

3 vergaderingen op 17, 18 en 25 november 2020.
Advies nr. 234 van 20 november 2020

BUB betreffende "Ontwerp van koninklijke besluit tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk wat de bedrijfsbezoeken en het beleidsadvies betreft" (D230)

1 vergadering op 24 november 2020.

BUB betreffende "Vaccinatiestrategie tegen Covid-19" (D233)

1 vergadering op 11 december 2020.

BUB betreffende "Toepassing aan de jongeren en stagiairs van de koninklijke besluit tot wijziging van boek VII, titel 1 betreffende biologische agentia van de codex over het welzijn op het werk" (D227bis

1 vergadering op 17 december 2020.

DEEL III

ACTIVITEITEN VAN DE HOGE RAAD IN HET KADER VAN DE COVID-19-CRISIS

DEEL III. ACTIVITEITEN VAN DE HOGE RAAD IN HET KADER VAN DE COVID-19-CRISIS

Preambule:

Net als voor de samenleving in het algemeen, was het jaar 2020 ook voor de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk een zeer bijzonder jaar. De uitbraak van het Covid-19-virus heeft de manier van werken van de Hoge Raad en zijn organen sterk veranderd, niet enkel doordat plots moest worden overgeschakeld op virtueel vergaderen, maar zeker ook op vlak van de inhoud van de besprekingen. De beheersing van deze pandemie op de werkplek werd opeens een grote en interessante uitdaging voor de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk.

Met zijn kennis en ervaring op het gebied van veiligheid gezondheid en, meer in het algemeen, het welzijn op het werk speelde de Hoge Raad (en speelt deze nog steeds) een leidende rol bij de beheersing van de coronaviruscrisis op het werk. Gezien de omvang van de werkzaamheden in verband met deze crisis en de verschillende bijkomende realisaties van de Hoge Raad en zijn organen bovenop de gebruikelijke activiteiten van de Hoge Raad, werd een belangrijk extra onderdeel, getiteld: "Deel VI. Activiteiten van de Hoge Raad in het kader van de Covid-19-crisis" toegevoegd aan dit activiteitenverslag 2019-2020 van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk.

ACTIVITEITEN VAN DE HOGE RAAD IN HET KADER VAN DE COVID-19 -CRISIS.

De Covid-19 pandemie heeft in 2020 een enorme impact gehad op de activiteiten van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk en zijn organen. Tijdens deze crisis heeft de Hoge Raad blijk kunnen geven van zijn deskundigheid en kennis op het gebied van veiligheid, gezondheid en, in ruimere zin, welzijn op het werk.

De Hoge Raad heeft met name de taken en de rol van de verschillende actoren op het gebied van welzijn op het werk, de verschillende wetgevingen die daarop betrekking hebben, evenals zijn eigen rol en het belang van het sociaal overleg bij de besluitvorming over de arbeidswereld aan de verschillende besluitvormingsniveaus moeten uitleggen en herhalen. Dit heeft geleid tot een beter begrip van de arbeidswereld, in het bijzonder van welzijn op het werk, en bijgevolg tot een sterke betrokkenheid en mobilisatie van deze actoren in de arbeidswereld bij de bestrijding van het virus. De Voorzitter en het secretariaat van de Hoge Raad hebben er te allen tijde op toegezien dat de werkzaamheden in de schoot van de Hoge Raad steeds plaatsvonden in overleg met de beleidscel en de betrokken administraties van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg. Waar nodig werden de actoren op het terrein, in het bijzonder de arbeidsartsen, bij het overleg betrokken. Dit alles maakte het mogelijk om binnen de arbeidswereld met één stem te spreken, bij te dragen tot een meer samenhangende aanpak en te handelen volgens deze aanpak en zo ook de actoren op de verschillende besluitvormingsniveaus te stimuleren om op dezelfde wijze te handelen.

De Hoge Raad is namelijk herhaaldelijk tussenbeide gekomen om de aandacht te vestigen op een aantal belangrijke aangelegenheden op het gebied van welzijn op het werk en eveneens om te reageren op problematische situaties die zich op het terrein hebben voorgedaan, steeds met het doel de verspreiding van het virus op het werk te voorkomen en de naleving van de bestaande regelgeving te waarborgen.

Van al de bijdragen van de Hoge Raad aan de beheersing van deze crisis is de belangrijkste ongetwijfeld de redactie van de generieke gids om de verspreiding van COVID-19 op het werk tegen te gaan en de actualiseringen ervan in functie van de kennis over het virus en de evolutie van de epidemie in België. Deze gids maakte het eerst en vooral mogelijk de stilgelegde activiteiten te hervatten om daarna in alle veiligheid verder te werken.

Deze gids is niet enkel een **generiek** instrument dat in het algemeen van toepassing is op alle ondernemingen actief op het Belgische grondgebied, maar ook een **evolutief** instrument dat wordt

aangepast telkens dit noodzakelijk is om rekening te houden met de actuele stand van zaken op het terrein en om in lijn te blijven met de van toepassing zijnde regelgeving inzake COVID-19.
De meest recente versie van de generieke gids en meer informatie in verband met COVID-19 maatregelen in een werkcontext zijn beschikbaar op de website van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO) in de rubriek Thema's > Coronavirus.
De meeste andere verwezenlijkingen van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk zijn eveneens te vinden op de website van de FOD WASO: Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk - Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (belgie.be)

A. DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK

a. Advies nr. 233 van 21 augustus 2020 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van boek VII, titel 1 betreffende biologische agentia van de codex over het welzijn op het werk

Dit advies van de Hoge Raad betreft het ontwerp van koninklijk besluit dat de lijst met biologische agentia actualiseert en het "severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (kortom "SARS-CoV-2)" opneemt in de lijst van biologische agentia in bijlage VII.1-1 van de codex over het welzijn op het werk.

b. Advies nr. 234 van 20 november 2020 over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de rol van de preventieadviseur-arbeidsarts bij de bestrijding van het coronavirus COVID-19

Dit advies van de Hoge Raad betreft het ontwerp van koninklijk besluit dat tot doel heeft de bijkomende specifieke taken van de preventieadviseur-arbeidsarts in het kader van het bestrijden van de coronapandemie in de ondernemingen en instellingen, evenals de impact hiervan op de werkzaamheden in het kader van de uitvoering van het gezondheidstoezicht op de werknemers te regelen.

c. Uitwisseling van informatie tussen leden van de Hoge Raad

Sinds het begin van de coronaviruscrisis is de Hoge Raad in 2020 vier keer virtueel samengekomen tijdens een plenaire vergadering, namelijk op 19 juni, 30 oktober, 20 november et 18 december 2020. Tijdens deze vergaderingen hebben de leden, naast het formuleren van adviezen van de Hoge Raad, informatie en nieuws kunnen uitwisselen over de coronaviruscrisis in verband met welzijn op het werk Tijdens deze vergaderingen werden de volgende onderwerpen in verband met de Covid-19 pandemie besproken:

- Bespreken van de rol van de arbeidsarts inzake het inzetten van PCR tests, sneltests en zelftests;
- Uitwisselen van goede praktijken op de BeSWIC-website, onder meer inzake telewerk tijdens de COVID-19 crisis;
- Voorstellen van de verschillende door de sociale partners van het HRPBW gepubliceerde standpunten;
- Toelichten van wijzigingen aan de generieke gids;
- Uitwisselen van initiatieven van verschillende leden van de HRPBW;
- Toelichten van de nota van de AD TWW: oproep om ernstige inbreuken op coronamaatregelen op het werk te melden;
- Toelichten van de brief van de AD TWW aan de EDPBW's in verband met telewerken;
- Boodschap van de Minister van Werk Pierre-Yves Dermagne;

- Wijze van inzetten van de EDPBW's in de strijd tegen Covid-19;
- Bespreken en behandelen van allerlei COVID-vragen vanuit het werkterrein, onder meer inzake het testen van buitenlandse onderaannemers na terugkeer uit een rode zone;

B. VERSCHILLENDE VERGADERINGEN VAN DE SOCIALE PARTNERS VAN DE HOGE RAAD

De sociale partners van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk hebben hun werkzaamheden ingrijpend aangepast ingevolge de coronaviruscrisis. Vanaf begin april 2020 werden de vergaderingen van het uitvoerend bureau per videoconferentie gehouden en werd de actualiteit betreffende veiligheid en gezondheid op het werk een belangrijk en prioritair gespreksonderwerp tijdens de verschillende vergaderingen.
Tussen april en december 2020 zijn de sociale partners, naast de reguliere vergaderingen van het uitvoerend bureau, op zeer flexibele wijze en binnen een zeer kort tijdsbestek, 25 keer bijeengekomen in bijzondere uitvoerend bureaus, om kwesties in verband met de coronaviruscrisis te bespreken en snel actie te ondernemen daar waar nodig. Alle vergaderingen van het bijzonder uitvoerend bureau zijn weergegeven in het hoofdstuk over het uitvoerend bureau op pagina *II-122* van dit activiteitenverslag. De resultaten van de belangrijkste besprekingen over de Covid-19-pandemie zijn hieronder weergegeven.

I. De generieke gids

In het kader van de Covid-19 pandemie zijn de sociale partners op 7 april 2020 voor het eerst bijeengekomen en hebben toen besloten om de Minister van Werk, mevrouw Muylle, hun steun aan te bieden bij het vastleggen van de voorwaarden om in zo veilig mogelijke omstandigheden de economische en beroepsactiviteiten opnieuw op te starten.
Dit heeft geleid tot de totstandkoming van de Generieke Gids. Deze gids is het resultaat van een nauwe samenwerking tussen de sociale partners van de Hoge Raad, de experten van de FOD Werkgelegenheid en de beleidscel van de Minister van Werk. De eerste versie werd op 23 april 2020 op de website van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg gepubliceerd. Deze gids vormde een uniek en belangrijk instrument voor de ondernemingen, dat in en zelfs buiten Europa tot voorbeeld heeft gediend.
Bovendien hebben de paritaire comités zich door deze generieke gids laten inspireren om handleidingen, richtlijnen, protocollen of andere aan de verschillende economische sectoren aangepaste instrumenten op te stellen, ten einde in elke sector de activiteiten zo veilig mogelijk te kunnen hervatten. Deze verschillende sectorgidsen zijn ook te vinden op de website van de FOD WASO: GENERIEKE GIDS en sectorgidsen: veilig aan het werk tijdens de coronacrisis - Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (belgie.be).
Gezien de evolutie van de epidemie, van de maatregelen en van de kennis over het virus in 2020, hebben de sociale partners de generieke gids op een aantal punten gewijzigd om zo te beschikken over een relevante gids die steeds up-to-date is wat betreft de kennis over de verspreiding van het virus en de maatregelen die door de verschillende niveaus van de Belgische overheid zijn genomen voor zover er een verband is met de bescherming van de werknemers.

II. Mededelingen van de Hoge Raad in het kader van COVID-19

Tijdens de pandemie werden de sociale partners van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk geconfronteerd met nieuwsberichten die rechtstreeks verband hielden met de arbeidswereld en meer bepaald met het welzijn op het werk en met boodschappen die niet eenduidig noch duidelijk

waren. Soms werden de sociale partners van de Hoge Raad geconfronteerd met initiatieven die niet wettelijk waren. De sociale partners hebben hierop gereageerd door te herinneren aan de bestaande wet- en regelgeving evenals aan de verschillende actoren die een rol spelen in de veiligheid en gezondheid van de werknemers en door de autoriteiten te verzoeken om tot coördinatie over te gaan.
In de discussies die aan deze verklaringen, standpunten en oproepen voorafgingen, hebben de sociale partners besprekingen gevoerd met de betrokken actoren, waaronder de arbeidsartsen van interne en externe preventiediensten, teneinde de situatie op het terrein te kennen om zo adequaat te kunnen reageren.
Hieronder vindt u de lijst van verklaringen, standpunten en oproepen in het kader van de coronaviruscrisis die de sociale partners in het jaar 2020 hebben gepubliceerd:

i. Verklaring van de sociale partners van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk betreffende het uitvoeren van PCR-tests en serologische tests op de werkvloer in het kader van COVID-19 van 1 juli 2020;
ii. Dringende oproep van de sociale partners binnen de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk voor een vlottere coördinatie van de verschillende maatregelen in de strijd tegen het Sars Cov-2 virus van 26 augustus 2020;
iii. Standpunt van 7 oktober 2020 van de sociale partners van de Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk inzake de rol van de preventieadviseur-arbeidsarts in het kader van SARS-COV-2;
iv. Persbericht van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk: nieuwe versie van de generieke gids en 'sneltestbus' van 13 november 2020;
v. Oproep van de sociale partners van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk over de verplichting tot het organiseren van het telethuiswerk daar waar mogelijk van 17 december 2020.

III. Het Koninklijk besluit betreffende de rol van de preventieadviseur-arbeidsarts bij de bestrijding van het coronavirus COVID-19

In verband met de pandemie en meer bepaald naar aanleiding van het standpunt van 7 oktober 2020 van de sociale partners van de Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk inzake de rol van de preventieadviseur-arbeidsarts in het kader van SARS-COV-2, werden de taken van de arbeidsarts in het kader van SARS-COV-2 in dit koninklijk besluit bepaald en prioriteiten vastgelegd De sociale partners hebben samen met de administratie het overleg hieromtrent gevoerd en het ontwerp van koninklijk besluit helpen uitwerken. (Adv234_D232RolPAAA.pdf (belgie.be))

IV. De vaccinatiestrategie

In december 2020 heeft het regeringscommissariaat Corona, en meer bepaald de Taskforce "Operationalisering van de vaccinatiestrategie COVID-19", de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk verzocht de mogelijkheid te bestuderen om prioriteiten vast te leggen in de vaccinatiestrategie, rekening houdend met 2 criteria:
- vanuit economisch oogpunt de vitale functies binnen een onderneming als centrale schakel veilig stellen ter vrijwaring van de business continuity;
- vanuit sanitair standpunt de functies oplijsten waarbij tijdens de uitvoering van het werk frequente en dichte contacten onvermijdelijk zijn.

De Taskforce "Operationalisering van de vaccinatiestrategie COVID-19" heeft eveneens gevraagd de mogelijke rol van de preventieadviseur/arbeidsartsen bij de uitrol van deze strategie in de ondernemingen te bestuderen.
De besprekingen van de sociale partners van de Hoge Raad hebben geleid tot het Standpunt van de sociale partners van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk in het kader van de vaccinatiestrategie (prioritering en rol van de arbeidsarts) van 19 januari 2021.

DEEL IV

ACTIVITEITEN VAN DE VASTE COMMISSIES

VAN DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK

DEEL IV. ACTIVITEITEN VAN DE VASTE COMMISSIES VAN DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK

A. VASTE COMMISSIE SENSIBILISATIE EN COMMUNICATIE

De Vaste Commissie Sensibilisatie en Communicatie vergaderde drie keer in 2019.

In de hoedanigheid van de *Vaste Commissie Sensibilisatie en Communicatie* vonden twee vergaderingen plaats.

- De vergadering van 26 april 2019 behandelde volgende punten:
  De activiteitenverslagen 2018 van de Provinciale Comités voor Bevordering van de Arbeid en van de Afdeling promotie van het welzijn op het werk van de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid.
  Voorstellen en overwegingen betreffende de thema's 2020.
- De vergadering van 22 november 2020 handelde over de goedkeuring van de programma's 2018 van de Provinciale Comités voor de bevordering van de arbeid en van de Afdeling Promotie van de Algemene directie Humanisering van de arbeid.

In de hoedanigheid van de *Vaste Commissie Sensibilisatie en Communicatie - sociaal onderzoek* vond een vergadering plaats om advies uit te brengen betreffende de toelage voor sociaal onderzoek en voor vorming van de werknemersvertegenwoordigers in de onderneming (5 mei 2019).

In de hoedanigheid van de *Vaste Commissie Sensibilisatie en Communicatie - het vast bureau* kwamen de items van het Belgisch steunpunt van het Europees Agentschap voor de veiligheid en gezondheid op het werk aan bod tijdens verschillende uitvoerende bureaus.

Wegens de maatregelen ter bestrijding van het coronavirus vergaderde de Vaste Commissie Sensibilisatie en Communicatie in 2020 slechts een keer.

In de hoedanigheid van de *Vaste Commissie Sensibilisatie en Communicatie*:

- Een elektronische procedure vond plaats van 25 mei tot 5 juni 2020 en behandelde de volgende punten: De activiteitenverslagen 2019 van de Provinciale Comités voor de Bevordering van de Arbeid en van de Afdeling promotie van het welzijn op het werk van de Algemene directie Humanisering van de Arbeid.
- De programma's van de Provinciale Comités voor de bevordering van de arbeid en van de Afdeling Promotie van de Algemene directie Humanisering van de arbeid voor 2020 die goedgekeurd werden eind 2019 werden in 2021 verlengd omdat de programma's als gevolg van de coronaviruscrisis niet konden worden uitgevoerd.

In de hoedanigheid van de *Vaste Commissie Sensibilisatie en Communicatie - sociaal onderzoek* vond een vergadering plaats om advies uit te brengen betreffende de toelage voor sociaal onderzoek en voor vorming van de werknemersvertegenwoordigers in de onderneming (8 juni 2020).

Ook in 2020 werden in het kader van de *Vaste Commissie Sensibilisatie en Communicatie - het vast bureau* de werking en het actieplan van het Belgisch steunpunt van het Europees Agentschap voor de veiligheid en gezondheid op het werk tijdens verschillende vergaderingen besproken.

B. VASTE OPERATIONELE COMMISSIE

In 2019 en 2020 vergaderde de Vaste Operationele Commissie als volgt:

De Vaste Operationele Commissie – *bevoegdheid externe diensten voor preventie en bescherming op het werk* kwam samen op 16 mei 2019, 19 juni 2019, 6 september 2019, 14 oktober 2019 en 8 november 2019.

De Vaste Operationele Commissie – *bevoegdheid erkenning van de externe diensten voor technische controles op de werkplaats* vond plaats op 8 januari 2019, 2 en 3 april 2019, 3 december 2019 en 7 januari 2020.

De Vaste Operationele Commissie – b*evoegdheid aanvullende vorming opgelegd aan de diensthoofden voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen en aan hun adjuncten en coördinatoren* kwam samen op 2 en 3 april 2019, 3 september 2019, 26 juni 2020, 13 augustus 2020 en 7 december 2020.

De Vaste Operationele Commissie – *bevoegdheid controlegeneeskunde* kwam bijeen op 2 en 3 april 2019, 3 december 2019, 7 januari 2020 en 7 december 2020.

C. VASTE COMMISSIE TARIEVEN EN PRESTATIES

De Vaste Commissie Tarieven en Prestaties vergaderde twee keer in 2019: op 2 april en 20 juni 2019.

Tijdens deze vergaderingen werden de hiernavolgende onderwerpen behandeld:

1. Verslag van DIOVA inzake de analyse van de monitoringsindicatoren van de externe diensten voor preventie en bescherming op het Werk.
1. De monitoring van de toepassing van de tariefregeling door de externe diensten voor preventie en bescherming op het Werk.
2. Het koninklijk besluit van 14 mei 2019 tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk wat het periodiek gezondheidstoezicht betreft (BS 11 juni 2019, inwerkingtreding op 21/06/2019).

In 2020 kwam de Vaste Commissie Tarieven en Prestaties niet samen.

D. VASTE COMMISSIE BOUW

I. Aantal vergaderingen

De Vaste Commissie Bouw (VC Bouw) is in 2019 viermaal en in 2020 tweemaal bijeengekomen. In 2019 was dit onder het voorzitterschap van de heer Luc Proesmans en in 2020 van mevrouw Hanne Sanders.
De bijeenkomsten vonden plaats op 11 maart 2019, 3 juni 2019, 7 oktober 2019 en op 16 december 2019, 7 april 2020 en 5 oktober 2020.

II. Activiteiten

In 2019 werden de hiernavolgende onderwerpen tijdens de vergaderingen behandeld:

- Asbest.
- Code werken op hoogte.
- Grenswaarden/Beroepsmatige blootstellingen:
    - Kwarts;
    - Dieselemissies;
    - Stoffen;
    - Silicose composietsteen.
- Evenementen.
- Resultaten campagne TWW immobiliën.
- Feedback Constructiv.
- Besloten ruimte.
- Verslaggeving werkzaamheden van Constructiv.
- Gezondheidstoezicht.
- Studiedag Constructiv – Fedris – FOD WASO.
- Evaluatie van de VC Bouw door de VC Bouw.
- Re-integratietraject.

In 2020 werden de hiernavolgende onderwerpen tijdens de vergaderingen behandeld:

- Coronacrisis in de bouw: uitwisseling en bespreking:
    - Evaluatie maart-september 2020: discussie en evaluatie betreffende de maatregelen;
    - Blik op de toekomst.
- Asbest:
    - Eindrapportage asbestcampagne Constructiv;
    - Voorstel hervorming opleiding “eenvoudige handelingen asbestverwijdering” (nota Constructiv) – toelichting door de vertegenwoordiger van Constructiv.
    - Voorstel hervorming ‘erkende asbestverwijderaar’.
- Veiligheids-en gezondheidscoördinatie op de bouwplaatsen: problemen/bezorgdheid en suggesties.

III. Activiteiten

In 2020 organiseerde de Vaste Commissie Bouw in samenwerking met Constructiv een studiedag “Hoe blootstelling aan kwartsstof beperken” (9 maart 2020).

De leden van de commissie konden tevens deelnemen aan webinars “Sociale voorzieningen op bouwplaatsen”.

DEEL V

ACTIVITEITEN VAN DE COMMISSIES AD HOC

VAN DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK

DEEL V. ACTIVITEITEN VAN DE COMMISSIES AD HOC VAN DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK

In 2019 en 2020 waren er twee vergaderingen van een Commissie ad hoc.

Commissie Ad Hoc D212 OKB tot wijziging van titel 3 betreffende asbest van boek VI van de codex over het welzijn op het werk.

2 vergaderingen: 10 januari 2019 en 18 juni 2019.
Initiatief van de Minister van Werk van 6 juli 2018.
Advies nr. 229 van 20 december 2019

DEEL VI

SAMENSTELLING VAN DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK

EN

BESLUITEN DIE BETREKKING HEBBEN OP DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK

DEEL VI. SAMENSTELLING VAN DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK EN BESLUITEN DIE BETREKKING HEBBEN OP DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK

A. LIJST VAN DE LEDEN VAN DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK 31/12/2020[2]

Voorzitter: VAN DAMME Karel

Vice-voorzitters: mevrouw MASSART Aurore - de heer TOUSSEYN Paul

GEWONE LEDEN

Leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen

mevrouwen	BOSMANS Isabelle
	DAWANCE Marie-Pierre
	SCHIETGAT Isabel
de heren	COLMAN Karel
	DE BOM Erik
	DE GOLS Michaël
	DE MEESTER Kris
	DE PREZ Geert
	DEWÊVRE Matthieu
	DE WILDE Marc
	ROZENBLUM David
	RUELENS Philippe

Leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigden

mevrouwen	DUROI Hilde
	HIELEGEMS Caroline
	LE GARROY Martine
	PETROVIC Elizabeth
	VERDOOT Caroline
de heren	DE WEERDT Raf
	LORTHIOIR Laurent
	MELCKMANS Bruno
	TAELEMAN Filip
	VAN EYCK Kris
	VAN VLEM Jonas
	VERBRUGGHE Johann

PLAATSVERVANGENDE LEDEN

mevrouwen	CAMPHYN Viviane
	DE MONDT Charlotte
	ENGELS Hilde
	GROOTEN Anke
de heren	CUMPS Marc
	DE CLERCQ Jan
	DRESSE Patrice
	FRANCART Renaud
	VAN DUREN Guido
	VANMOL Thierry
	TROMME Claude
	WARLOP Louis

mevrouwen	LIONNET Nathalie
	JACOBS Ada
	JANSSENS Barbara
	PAUWELS Nancy
	PRIGNON Laurence
	SLEGERS Sabine
de heren	AZZIZI Mustapha
	DETEMMERMAN Alain
	DE VALCK Luc
	EVERTZ HEINZ
	GRYP Stijn
	MOREELS Frank

[2] Koninklijk besluit van 21 juli 2017 tot benoeming van de gewone en plaatsvervangende leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, *Belgische Staatsblad*, 4 oktober 2017, gewijzigde door KB van 18 januari 2018, *Belgische Staatsblad*, 6 februari 2018, gewijzigde door KB van 3 juni 2018, *Belgische Staatsblad*, 15 juni 2018, gewijzigde door KB van 10 oktober 2018, *Belgische Staatsblad*, 26 oktober 2018, gewijzigde door KB van 22 april 2019, *Belgische Staatsblad*, 8 mei 2019, gewijzigde door KB van 28 juni, *Belgische Staatsblad*, 24 juli 2019, gewijzigd door KB van 13 oktober 2019, *Belgische Staatsblad*, 23 oktober 2019, gewijzigde door KB van 17 januari 2020, *Belgische Staatsblad*, 10 februari 2020, gewijzigde door KB van 6 mei 2020, *Belgische Staatsblad*, 8 juni 2020, gewijzigde door KB van 22 juni 2020, *Belgische Staatsblad*, 16 september 2020, gewijzigde door KB van 22 september , *Belgische Staatsblad*, 21 oktober 2020.

PERMANENTE LEDEN

LEIDEND AMBTENAAR VAN HET FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR BEROEPSRISICO'S	mevr.	LAMBIN PASCALE

MEMBRES EXTRAORDINAIRES

PREVENTIE EN INTERIM	mevr.	BRUYNINCKX MARIJKE
VERENIGING VAN EXTERNE DIENSTEN VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING (CO-PREV)	dhr	DE SMET GEERT
ASSOCIATION PROFESSIONNELLE BELGE DES MEDECINS DU TRAVAIL (ABMT)	dhr.	FARR PHILIPPE
PROVINCIAAL VEILIGHEIDSINSTITUUT (PVI)	mevr.	FIVEZ LIESBETH
NATIONAL ACTIECOMITE VOOR VEILIGHEID EN HYGIENE IN HET BOUWBEDRIJF (NAVB CONSTRUCTIV)	dhr	MEEUW FABRICE
BELGIAN ERGONOMICS SOCIETY (BES)	dhr	FABIOCCHI EMMANUEL
VERENIGING VAN INTERNE BEDRIJFSARTSEN (VVIB)	dhr	TEMMERMAN ANNE-MARIE
KONINKLIJKE VLAAMSE VERENIGING VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING (PREBES)	dhr	DE WILDE PETER
ASSOCIATION ROYALE DES CONSEILLERS EN PREVENTION (ARCOP)	dhr	MARLIER SERGE
SOCIÉTÉ SCIENTIFIQUE DE SANTÉ AU TRAVAIL (SSST)	mevr.	PALAHI PUIG JUANA MARIA
VLAAMSE WETENSCHAPPELIJKE VERENIGING VOOR ARBEIDSGENEESKUNDE (VWVA)	dhr	VAN SOOM ULRIK
BELGIAN SOCIETY FOR OCCUPATIONAL HYGIENE (BSOH)	dhr	VERPAELE STEVEN
BELGISCHE BEROEPSVERENIGING VOOR ARBEIDSGENEESHEREN (BBVAG)	dhr	VOGT GUY
GTO/OTC – CERTIBEL VZW	dhr	WINDEY JOZEF

SECRÉTARIAT

mevr.	GILIS Nadine	mevr.	CHEYNS Yannick
		dhr.	DE JONG Jonas
		mevr.	DELIEGE Valérie
		dhr	VANNESTE Simon

B. BESLUITEN BETREFFENDE DE HOGE RAAD VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK

1. Koninklijk besluit van 1 maart 2019 tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 november 2017 tot benoeming van de buitengewone leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk

Artikel 1. Eervol ontslag wordt verleend aan de heer Bruno Vandenwijngaert in zijn hoedanigheid van buitengewoon lid van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk.
Art. 2. In artikel 1 van het koninklijk besluit van 23 november 2017 tot benoeming van de buitengewone leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk worden de woorden "- De heer Bruno Vandenwijngaert" opgeheven.
Art. 3. Wordt benoemd tot buitengewoon lid van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk:
- De heer Fabrice Meeuw voor Constructiv, ter vervanging van de heer Bruno Vandenwijngaert.
Art. 4. In artikel 1 van hetzelfde besluit worden de woorden "-De heer Fabrice Meeuw voor Constructiv;" op alfabetische wijze ingevoegd.
Art. 5. Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.
Art. 6. De minister bevoegd voor Werk is belast met de uitvoering van dit besluit.
Gegeven te Brussel, 1 maart 2019.

2. Koninklijk besluit van 22 april 2019 tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 tot benoeming van de gewone en plaatsvervangende leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk

Artikel 1. Eervol ontslag wordt verleend aan het volgende gewone lid van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, afgevaardigde van de meest representatieve werkgeversorganisaties:
- De heer Louis Warlop.
Art. 2. In artikel 2 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 tot benoeming van de gewone en plaatsvervangende leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 18 januari 2018 en bij het koninklijk besluit van 3 juni 2018, worden de woorden "De heer Louis Warlop" opgeheven.
Art. 3. Wordt benoemd tot gewoon lid van dezelfde Hoge Raad als afgevaardigde van de meest representatieve werkgeversorganisaties:
- De heer Erik De Bom, ter vervanging van de heer Louis Warlop.
Art. 4. In artikel 2 van hetzelfde besluit worden de woorden "De heer Erik De Bom" op alfabetische wijze ingevoegd.
Art. 5. Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt, met uitzondering van de artikelen 1 en 2 die uitwerking hebben met ingang van 1 december 2018.
Art. 6. De minister bevoegd voor Werk is belast met de uitvoering van dit besluit.
Gegeven te Brussel, 22 april 2019.

3. **Koninklijk besluit van 22 april 2019 tot benoeming van de Voorzitter van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk**

Artikel 1. De heer Karel Van Damme wordt benoemd tot Voorzitter van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk voor een periode van zes jaar.
Art. 2. Dit besluit treedt in werking op 1 juni 2019.
Art. 3. Onze Minister van Werk is belast met de uitvoering van dit besluit.
Gegeven te Brussel, 22 april 2019.

4. **Koninklijk besluit van 28 juni 2019 tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 tot benoeming van de gewone en plaatsvervangende leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk**

Artikel 1.- Eervol ontslag wordt verleend aan de volgende gewone leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, afgevaardigden van de meest representatieve werkgeversorganisaties:
- Mevrouw Griet Vandewalle,
- De heer Marc Junius.
Art. 2. - In artikel 2 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 tot benoeming van de gewone en plaatsvervangende leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 18 januari 2018, bij het koninklijk besluit van 3 juni 2018 en bij het koninklijk besluit van 22 april 2019, worden de woorden "Mevrouw Griet Vandewalle" en "De heer Marc Junius" opgeheven.
Art. 3. - Worden benoemd tot gewone leden van dezelfde Hoge Raad als afgevaardigden van de meest representatieve werkgeversorganisaties:
- Mevrouw Marie-Pierre Dawance, ter vervanging van Mevrouw Griet Dewalle,
- De heer Marc De Wilde, ter vervanging van de heer Marc Junius.
Art. 4. - In artikel 2 van hetzelfde besluit worden de woorden "Mevrouw Marie-Pierre Dawance" en "De heer Marc De Wilde" op alfabetische wijze ingevoegd.
Art. 5. - Eervol ontslag wordt verleend aan het volgende plaatsvervangend lid van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, afgevaardigde van de meest representatieve werkgeversorganisaties:
- Mevrouw Marie-Pierre Dawance.
Art. 6. - In artikel 4 van hetzelfde besluit worden de woorden "Mevrouw Marie-Pierre Dawance" opgeheven.
Art. 7. - Wordt benoemd tot plaatsvervangend lid van dezelfde Hoge Raad als afgevaardigde van de meest representatieve werkgeversorganisaties:
- De heer Louis Warlop, ter vervanging van Mevrouw Marie-Pierre Dawance.
Art. 8. - In artikel 4 van hetzelfde besluit worden de woorden "De heer Louis Warlop" op alfabetische wijze ingevoegd.
Art. 9. - Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.
Art. 10. - De minister bevoegd voor Werk is belast met de uitvoering van dit besluit.
Gegeven te Brussel, 28 juni 2019.

5. **Koninklijk besluit van 13 oktober 2019 tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 tot benoeming van de gewone en plaatsvervangende leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk**

Artikel 1.- Eervol ontslag wordt verleend aan de volgende gewone leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, afgevaardigden van de meest representatieve werknemersorganisaties:
- Mevrouw Valérie Jadoul;
- Mevrouw Virginie Caverneels.
Art. 2. - In artikel 1 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 tot benoeming van de gewone en plaatsvervangende leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 18 januari 2018, het koninklijk besluit van 3 juni 2018 en het koninklijk besluit van 11 oktober 2018, worden de woorden "Mevrouw Valérie Jadoul" en "Mevrouw Virginie Caverneels" opgeheven.
Art. 3. - Worden benoemd tot gewone leden van dezelfde Hoge Raad als afgevaardigden van de meest representatieve werknemersorganisaties:
- Mevrouw Hilde Duroi, ter vervanging van Mevrouw Valérie Jadoul;
- Mevrouw Hanne Sanders, ter vervanging van Mevrouw Virginie Caverneels.
Art. 4. - In artikel 1 van hetzelfde besluit worden de woorden "Mevrouw Hilde Duroi" en "Mevrouw Hanne Sanders" op alfabetische wijze ingevoegd.
Art. 5. - Eervol ontslag wordt verleend aan het volgende plaatsvervangend lid van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, afgevaardigde van de meest representatieve werkgeversorganisaties:
- De heer Olivier Pilate.
Art. 6. - In artikel 4 van hetzelfde besluit gewijzigd bij het koninklijk besluit van 3 juni 2018, het koninklijk besluit van 11 oktober 2018 en het koninklijk besluit van 28 juni 2019 worden de woorden "De heer Olivier Pilate" opgeheven.
Art. 7. - Wordt benoemd tot plaatsvervangend lid van dezelfde Hoge Raad als afgevaardigde van de meest representatieve werkgeversorganisaties:
- De heer Thierry Vanmol, ter vervanging van de heer Olivier Pilate.
Art. 8. - In artikel 4 van hetzelfde besluit worden de woorden "De heer Thierry Vanmol" op alfabetische wijze ingevoegd.
Art. 9. - Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.
Art. 10. - De minister bevoegd voor Werk is belast met de uitvoering van dit besluit.
Gegeven te Brussel, 13 oktober 2019.

6. **Koninklijk besluit van 17 januari 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 tot benoeming van de gewone en plaatsvervangende leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk**

Artikel 1.- Eervol ontslag wordt verleend aan het volgende plaatsvervangend lid van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, afgevaardigde van de meest representatieve werkgeversorganisaties:
- De heer Bert Jancic.
Art. 2. - In artikel 4 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 tot benoeming van de gewone en plaatsvervangende leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 3 juni 2018, het koninklijk besluit van 11 oktober 2018, het koninklijk

besluit van 28 juni 2019 en het koninklijk besluit van 13 oktober 2019 worden de woorden "De heer Bert Jancic" opgeheven.
Art. 3. - Wordt benoemd tot plaatsvervangend lid van dezelfde Hoge Raad als afgevaardigde van de meest representatieve werkgeversorganisaties:
- De heer Guido Van Duren, ter vervanging van de heer Bert Jancic.
Art. 4. - In artikel 4 van hetzelfde besluit worden de woorden "De heer Guido Van Duren" op alfabetische wijze ingevoegd.
Art. 5. - Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.
Art. 6. - De minister bevoegd voor Werk is belast met de uitvoering van dit besluit.
Gegeven te Brussel, 17 januari 2020.

7. Koninklijk besluit van 6 mei 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 tot benoeming van de gewone en plaatsvervangende leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk

Artikel 1. - Eervol ontslag wordt verleend aan het volgende effectief lid van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, afgevaardigde van de meest representatieve werknemersorganisaties:
- De heer Herman Fonck.
Art. 2. - In artikel 1 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 tot benoeming van de gewone en plaatsvervangende leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 18 januari 2018, het koninklijk besluit van 3 juni 2018, het koninklijk besluit van 11 oktober 2018 en het koninklijk besluit van 13 oktober 2019 worden de woorden "De heer Herman Fonck" opgeheven.
Art. 3. - Eervol ontslag wordt verleend aan het volgende plaatsvervangend lid van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, afgevaardigde van de meest representatieve werknemersorganisaties:
- De heer Kris Van Eyck.
Art. 4. - In artikel 3 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 11 oktober 2018, worden de woorden "De heer Kris Van Eyck" opgeheven.
Art. 5. - Wordt benoemd tot effectief lid van dezelfde Hoge Raad als afgevaardigde van de meest representatieve werknemersorganisaties:
- De heer Kris Van Eyck, ter vervanging van de heer Herman Fonck.
Art. 6. - In artikel 1 van hetzelfde besluit worden de woorden "De heer Kris Van Eyck" op alfabetische wijze ingevoegd.
Art. 7. - Wordt benoemd tot plaatsvervangend lid van dezelfde Hoge Raad als afgevaardigde van de meest representatieve werknemersorganisaties:
- De heer Stijn Gryp, ter vervanging van de heer Kris Van Eyck.
Art. 8. - In artikel 3 van hetzelfde besluit worden de woorden "De heer Stijn Gryp" op alfabetische wijze ingevoegd.
Art. 9. - Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.
Art. 10. - De minister bevoegd voor Werk is belast met de uitvoering van dit besluit.
Gegeven te Brussel, 6 mei 2020.

8. **Koninklijk besluit van 22 juni 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 november 2017 tot benoeming van de buitengewone leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk**

Artikel 1. Eervol ontslag wordt verleend aan de heer Eddie De Block in zijn hoedanigheid van buitengewoon lid van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk.
Art. 2. In artikel 1 van het koninklijk besluit van 23 november 2017 tot benoeming van de buitengewone leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 1 maart 2019 worden de woorden "- De heer Eddie De Block" opgeheven.
Art. 3. Wordt benoemd tot buitengewoon lid van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk:
- Mevrouw Anne-Marie Temmerman voor VVIB-AMTI, ter vervanging van de heer Eddie De Block.
Art. 4. In artikel 1 van hetzelfde besluit worden de woorden "-Mevrouw Anne-Marie Temmerman voor VVIB-AMTI;" op alfabetische wijze ingevoegd.
Art. 5. Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.
Art. 6. De minister bevoegd voor Werk is belast met de uitvoering van dit besluit.
Gegeven te Brussel, 22 juni 2020.

9. **Koninklijk besluit van 27 september 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 tot benoeming van de gewone en plaatsvervangende leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk**

Artikel 1. Eervol ontslag wordt verleend aan het volgend gewoon lid van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, afgevaardigde van de meest representatieve werknemersorganisaties:
- De heer Filip Taeleman.
Art. 2. Eervol ontslag wordt verleend aan het volgend gewoon lid van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, afgevaardigde van de meest representatieve werkgeversorganisaties:
- Mevrouw Isabelle Bosmans.
Art. 3. Eervol ontslag wordt verleend aan de volgende plaatsvervangende leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, afgevaardigden van de meest representatieve werkgeversorganisaties:
- Mevrouw Caroline Deiteren,
- De heer Erik Van Laer.
Art. 4. In artikel 1 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 tot benoeming van de gewone en plaatsvervangende leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 18 januari 2018, het koninklijk besluit van 3 juni 2018, het koninklijk besluit van 11 oktober 2018, het koninklijk besluit van 13 oktober 2019 en het koninklijk besluit van 6 mei 2020, worden de woorden "De heer Filip Taeleman" opgeheven.
Art. 5. In artikel 2 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 tot benoeming van de gewone en plaatsvervangende leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 18 januari 2018, bij het koninklijk besluit van 3 juni 2018, bij het koninklijk besluit van 22 april 2019 en bij het koninklijk besluit van 28 juni 2019, worden de woorden "Mevrouw Isabelle Bosmans" opgeheven.
Art. 6. In artikel 4 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 tot benoeming van de gewone en plaatsvervangende leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 3 juni 2018, het koninklijk besluit van 11 oktober 2018, het koninklijk

besluit van 28 juni 2019, het koninklijk besluit van 13 oktober 2019 en het koninklijk besluit van 17 januari 2020 worden de woorden "Mevrouw Caroline Deiteren", "De heer Erik Van Laer" opgeheven.
Art. 7. Wordt benoemd tot gewoon lid van dezelfde Hoge Raad als afgevaardigde van de meest representatieve werkgeversorganisaties:
- De heer David Van Daele, ter vervanging van Mevrouw Isabelle Bosmans.
Art. 8. Wordt benoemd tot gewoon lid van dezelfde Hoge Raad als afgevaardigde van de meest representatieve werknemersorganisaties:
- Mevrouw Elizabet Petrovic, ter vervanging van de heer Filip Taeleman.
Art. 9. Worden benoemd tot plaatsvervangende leden van dezelfde Hoge Raad als afgevaardigden van de meest representatieve werkgeversorganisaties:
- Mevrouw Charlotte De Mondt, ter vervanging van de heer Erik Van Laer;
- Mevrouw Viviane Camphyn, ter vervanging van mevrouw Caroline Deiteren.
Art. 10. In artikel 1 van hetzelfde besluit worden de woorden "Mevrouw Elizabet Petrovic" op alfabetische wijze ingevoegd.
Art. 11. In artikel 2 van hetzelfde besluit worden de woorden "de heer David Van Daele" op alfabetische wijze ingevoegd.
Art. 12. In artikel 4 van hetzelfde besluit worden de woorden "Mevrouw Viviane Camphyn", "Mevrouw Charlotte De Mondt", "op alfabetische wijze ingevoegd.
Art. 13. Dit besluit treedt in werking op de tiende dag na zijn bekendmaking in het Belgisch Staatsblad. In afwijking van het vorige lid treedt het eervol ontslag van Mevrouw Isabelle Bosmans in werking op 1 januari 2020 en dit van Mevrouw Caroline Deiteren op 29 mei 2020.
Art. 14. De minister bevoegd voor Werk is belast met de uitvoering van dit besluit.
Gegeven te Brussel, 27 september 2020.